

سازمان اسناد و کتابخانه ملی
کوچکتری

#۴۴

نوازه

44 بیرونکه سه باره دت به خوشبویستی و زیان

کتابخانه‌ی (PDF)

نویسنده: علا دبوب
ویرکردن: سامانه مامیس

علا دبوب

نوازه

کتبی نیم

علا دبوب

نوازه

کتبی نیم

گروپی کتیبخانه‌ی (PDF)

ئیمە هەمیشە بەردەوامین لە خزمەت کردن تان
وھ بەرهەم و کارى نوي

> (PDF) کتیبخانه‌ی

Public group · 100K Members

ناوه‌رۆك.....

مارلین مونرو و کاریزما
کاریزما چییه؟

ئایا تو قسەکەریکى خراپیت؟ ها بزانە چۈن خوت باشتى دەكەيت؟
ھەموو کات شتىكى نەرمۇنىان و جوان ھەيە بۇ ئەوهى بىلىت
بنياتنانى خوشەويستى
ھونەرى گوئىگرتىن
بە متمانەوە پەيوەندى بکە
لە زەردەخەنەكەتدا جادۇويەك ھەيە
چۈن دەبىتە كەسىكى گەشىن؟
ئایا سالىكى خراپ بۇو؟
تەنيا ھەندىك بەهاراتى زىادتى زى بکە
پەيژەى بەلگەھېننانەوە
چۈن پرسىيارەكان دەخەيتە رۇو؟
ها ئەوه پەيوەندىكىرىدىنى كارا!
مامەلەكەن لەگەل راپايىدا لە كاتى خستەپۇوى بابەتىكدا
چۈن چىرقىكى دەگىزپىتەوە؟
ئەو دىۋى وشەكان
زىرەكىي سۆزدارى
چى لەو ٤ پىاوهوھ فىئر بۇويت كە لەسەر مىزىك دەمەقالەيان بۇو؟
٧ پىنگە بۇ ئەوهى بلىت: بە راستى داواى ليپوردنم ھەيە!
ھىزى بەرگەگىتنى بەرسىيارىيەتى
چۈن داواى يارمەتى دەكەيت؟
ترس يان پىزگىتنى؟
چۈن پەخنە لەوانى دى دەگرىت بى ئەوهى سووكايدىيان بى بکەيت؟
چەند وشەيەك ڙيانيان گۈرپىم

٨ ستراتیژی بۇ مامەلە کردن لەگەل ئەو كەسانەدا كە ژیانت تىك
دەشكىتن

لە خىردا بەكاريان بخە
چ پەيوەندىيەكى باش بنيات دەنىت؟
ئەو، رۇزھەكانم پې لە خۆشەويىستى و ھاندان دەكات
خۆشەويىستى كردارە
ئايانا من پياوىيکى باشم بۇ خىزانەكەم؟
كلىلى ھاوسەرگىريي سەركەوتتوو
ھىزى وشەكانمان
كاريزماي بەپىوهبردن: چەند وانەيەك لە ئەستىرەكانى مۆسىقاي
رۇكەوه
بەپىوهبردن و كاركردن لە دووره و
چۆن وەلام نەدانەوەم بۇ پەيوەندىيەكى تەلەفۇنى، شوينەوارىيکى
گەورەي بەجى هيشت؟
قۇناغەكانى دانوستان
چىيە تىمىيکى كاركردى ناوازە جىا دەكاتەوه؟
سەركىشىيەكى پىشەيى
ئايانا مندالەكانى ئاماذهبوونى تۈيان دەۋىت، يان ديارىيەكانىت؟
وشەكانىت دانايانە ھەلبژىرە
سەقفيڭ بۇ خەونەكانى مندالەكانى دامەننى
تۆ لەگەل كىدایت؟
كتىب مەخويىنەرەوه!

پیشەکیی و هرگیز.....

سلاف و ۋيان بق خويىنەرى دەلال..

ئەم كتىبەسى بەردەستت، زنجىرەسى سىيەمى "بۇخچەنى ھاندان و گەشەپىدان"ە، كە لە ئەزىزلىرىدا، ناوهندى رۇشىنېرىي ئەدىيەن، لە بۆكسيكدا، پىشكەش بە ئىۋە ئازىزى دەكتات.

كتىبىك نەك تەنبا كتىب، بەلكو رېبەرىك، چرايەك ھەر چرا نا، بەلكو چل چرايەك، تىشكىك نەك ھەر تىشك، بەلكو مەشخەلىك!

وەرە و خۆت لە تاڭگەى ھيوا ھەلبىشە، تاكو فينكاىيى دەروونت دابگىرىت، ھانى ئەوھ کانياوى ئومىد و ھەولدان، بەلكو قومىك قورگەت پاراو بکات، فەرمۇو ئەوھ زەنۋىرى بويىرى و كۆلنەدان، تاكو تىر بۇنى گەشىنى بىيت.

كتىبەكە بىكە بە دەسکەلاي باشتىركەرنى شىوازى قىسىمەت، تا كارىگەر بىيت، بىكە بە داردەستى باشتىركەرنى پەيوەندىيەكانت، تاكو زەردەخەنەت بەردەوامى بخولقىنىت، بىكە بە دەرمان و دەردى كىشەكانى خىزانى پى تىمار بىكە، بىكە بە ئاوى دەوا و بەسەر بىرىنى دلشكان و رەنجانىدا بىپرژىنە، بىكە بە گوللاو و بەسەر بۇنى ناخوشى بىئۇمىدىدا بىكە.

چۈن رەخنە دەگرىت و ھەستىش بىرىندار ناكەيت؟ چۈن پىيان دەلىت: نا؟ ئايا توق پىاويىكى شايەنى ئەوھىت ھاوسەرگىرىي بىكەيت؟ تا ئىستا زانىوتە ھونەرى دانوستان چىيە؟ ناشى نەتزاپىيەت مندالەكانت تۆيان دەوەت، نەك دىارييەكانت!

ئەوانە و چەندان بابەتى ھاندان و گەشەپىدانى كەسيتى دىنە پىت، بەو
ھيوايم گەشتىكى خۆش بە نىو لاپەرەكانىدا بکەيت و، تاسەي
ماندوپىت، بشكىنېت!

٤٤ ھاشتاگ، بۇ باشتىركىرىدىنى ژيان و پەيوەندىيەكانت، دەرى تۆيش تىن
بىدەرە خۆت و، دۆستىك، خۆشەويسىتك، يان ھاۋپىيەكت تاگ بکە، با
لەو پىيەوە كتىپەكە بىناسىت و، سوودىيکى لىنى وەربىرىت!

دلىخۆشىي بۇ ئىۋە و، بەردەوامىيىش بۇ ناوهندى رۇشنىپىرىي ئەدىيەن.
تا وەرگىپانىكى دىكە، لە خزمەتتان مەرەخەست دەبىن و، مالتان ئاوا.
بە نيازى دىدارى زوو.

سامان ماملىيىسى

ھەولىر - ئالتون سىتى

حوزهپارانى ٢٠١

پیشەکی...

هەندىك خەلک ھەن، خاوهنى كەسيتىيەكى كارىزمىن و، بە ئامادەبوونىان وەكۇو بەستراوەتلى دىت و، قسەكانىان سەرنجت را دەكىشىن، جا لەگەلياندا ھاورا بىت يان نا؟

خەلکىش ھەن بىزاركەرن، هەرچەندىش لىتەوە نزىك بن، ئاواتەخوازى سالەپىيەك لىت دوور بن، ھى وايش ھەن وەكۇو زەردەوالەيەك بەدوا تەوەن و ھەراسانت دەكەن و، گىزەگىزىان مىشكەن دەبات، كەچى ھېشتا بىانوويان بۇ دەھىنەتەوە و، دەلىت: ھېشتا ماويەتى بۇيە وَا قسە دەكەن، با كەمىك بە خۇيدا بىتەوە، تىدەگات ھەرزە رەفتارە، ئى چىيە؟ دەزانىت دلىان پاك و بىڭەردى و تەواو!

جا تۆ كام لەوانىت؟ چاوتىپرىنت لەسەر ئاستى پەيوەندىي كۆمەلايەتى چىيە؟

حەز دەكەيت لە مامەلە كەردن لەگەل خەلکىدا، بىت بە زىرەكتىن كەس و، لىيان تىبگەيت و، بە باشى بىرقەكانى خۆتىان پى بگەيەنىت؟ لەنیوان ئەو شستانەي تۆ دەتەۋىن و ئەو شستانەي ئەوان دەيانەويت، ھاو سەنگىيەك دروست بگەيت؟

يان حەزت بەوهى بىت بە سەركەرەيەكى باش، يان بەپىوه بەرىك و، سەرنجى خەلکان بەلاي خۆتىدا را بېتىت و، ھانىان بىدەيت پالپىشىت بکەن، بۇ ئەوهى لە بەدېھىنانى ئامانجە كەتىدا ھاوكارت بن؟

ئەگەر يەكىك لەو ۲ شىوازە كەسيتىيەي پىشەوهىت، ئەوه ئەم ۴۴
ھاشتاڭى ئاي كە جوانى، بۇ تۈيە!

ئەگەر پىت كەوتە نىو مىرگوزارى ئەم كتىبەوە، ئەم شستانەت دېنە
پىش:

چهندان وتاری کورت، که له باره‌ی هۆکاره سەرەکى و بنەپەتىيەكانى بۇون بە كەسيتىيەكى كاريزمى، دەخوينىتەوه.

له باره‌ی چۈنیه‌تى پەيوەندىكىردن بەوانى دىكەوه، پىگەي گولپىزىكراو دېنە پىش، بۇن و بەرامەي چەندان چىرقى كۆمەلایەتى و پىشەبى به سەرتدا دىن!

ئۇمىدەم وايە كتىيەكتەنان بە دل بىت و، لە خويىندەوهى چىڭ و بەھرە وەربىرىن، سا بەلكو توانىبىتەم بە هەلبىزاردىن و وەركىپانىان، ئاهىك بە دەروونى خەفەتخانتاندا بەھىتم. هەر خودا سەرخەرە.

عەلا دىوب

مارلين مونرو و کاریزما

ئەگەر پىشتر كەسيتىيەكى خۆشويستراوت بىنېتىت، پىي سەرسام بۇوبىت و نەيشتازانىتىت بۇ پىي سەرسامىت؟ ئەوھ يانى ئەو كەسە خاوهنى كارىزمايە.

پىپۇرى بوارى رەفتار و ژنه نووسەر: فۆكس كابانى لە كورتە ۋىدىقىيەكدا باسىكى كەسيتىيەكى جەماوھرى دەكتات، لەوانھىيە ناوىت بىستىت، ئەوיש: مارلين مونرويە.

رۇزىكىان ئەو خانمە ئەكتەرە، لەگەل وىنەگرىكى فۆتۆگرافىدا هاتە نىو قەرەبالغىن مەيدانى شارى نيویوركەوە، قەرەبالغى چى؟ بەردت ھەلدايەتە ئاسمان، نەدەكەوتەوھ سەر زھوی! وا دەردەكەوت ھېشتا خەلکى يەكىك لە بەناوبانگلىرىن كەسەكانى سەر زھوپىان نەناسىتىت. ئەوھ بۇو بە تەنبا چۈوه نىو شەمەندەفەرەكەوھ و، رۇوى لە وىستىگەكەي دىكە كرد، بى ئەوھى كەس تىبىنى كردىت.

فۆكس كابانى دەلتىت: مۇنرۇ دەيويست ئەوھ بسەلمىتىت، تەنبا بەوھى بېيار بىدات بىتىه ئەو ئافرەتە سەرنجراكىشەي كە پياوانى كەمەندكىش دەكرد، يان وھكۈو خۆى نۇرما جىن بىكەر بەمېتىتەوھ، كە ناوه راستەقىنەكەي بۇ؟

نۇرما جىن لە شەمەندەفەرەكەدا بۇو، وھلىي ھەر كە هاتە مەيدان و شۇستەكانى نيویوركەوە، بېيارى دابۇو بىتىت بە مارلين مۇنرۇ. سەيرىكى دەورو بهرى خۆى كرد، لە وىنەگرەكەي پرسى: ئايادەتەوىت كەسيتىي مارلين مۇنرۇ بىبىتىت؟

هیچی وای نه کرد، ته‌نیا تاله‌کانی قژی بلاوکردنوه، به شیوه‌یه کی سهیر راوه‌ستا، یه‌کسه‌ر بینه‌ره‌کانی تاسان، ئای له و جوانییه؟ ئوه مرۆقه یان فریشته‌ی خه‌یال!

بیگومان ئوه زور جوان بولو، ئه‌مه‌یش یارمه‌تى دا، وەلی ئوه ویستى بیسەلمیئیت: بولون به کاریزما دەبیت بچه‌سپیئریت و له ناخه‌وه سه‌ر هەلبات و دروست بکریت، نه‌ک سیفه‌تیک بیت پییه‌وه لەدایك بولوبیت.

تؤیش دەتوانیت مارلین مونرو کەت له ناووه‌ھی نورما جین دا بدۇزیتەوه، بەلی ئوه وا لەویدايه، له ناختدا، بەلی.

بە هەرحال، ئوهت له خه‌یال بیت، پیویستت به هەندیک ئازایه‌تییه، بنياتنانی کاریزما لەسەر چاودىرىکىردنی هەلسوكەوتەکانت راوه‌ستاوه، له‌وانه‌یه ئوه‌ھی بەردەواام دەییینیت، سەرسامت نەکات، بەلام ناکریت لەبەرانبەر خودى خۆتدا ئوهندە بیویژدان بیت!

خۆ ئەگەر چاودىرى ئوه شتەت کرد کە لەخۆتت دەویت، دواتر دەتوانیت ئوه رەفتارانه‌ی پیویستیان بە هەمواره، دەستیات تى بخەیت.

ئوهت له بیر بیت، تۆ ئوه ناگۇریت تۆ کیت، بەلکو ته‌نیا ئوه رېگەیه‌ی کە خەلکى لىيەوه سەیرى تۆ دەکەن، دەگۇریت، ته‌نیا چەند سووکە دەستکارییه‌ک لەرېگەی پەيوهندىکىردنەت بەوانى دىکەوه، دەکەیت و، هیچی دى نا!

Marilyn Monroe & Charisma

www.lifehacker.com

#١

The reason we're successful, darling? My overall charisma, of course.

Freddie Mercury

خوشویستم، ئایا هۆکارى سەرکەوتنم دەزانىت؟
بىڭومان ئەو كاريزما يە كە ھەمە، بە كورتى و
برايمە.

هل تعرف سبب نجاحي يا عزيزي؟ إنه الكاريزما التي أتمتع بها إجمالاً
بلا شك.

کاریزما چییه؟

ئەوهى بەربلاوه، زاناکان لەسەر پىناسەي كارىزما، كۆكىن، جا ئەو كارىزمایە لە پەيوەندىكىرىدىدا بىت، يان لە زانستە كۆمەلایەتىيەكاندا، بەلام لە كۆتايىدا، كارىزما برىتىيە لە ئەنجامى چەند كارامەيىيەكى پەيوەندىكىرىدىن و كارلىيىكىرىدىنى باالا لەگەل كەسانى دىكەدا، هەر بەو هۆيەوه، ئەو كارامەيىيانە دەتوانرىت پەرهىان پى بدرىت، كارىزمائى تايىھەت بە تۆيىش هەر وايە.

چۈن دەبىتە خاوهن كەسيتىيەكى كارىزمى؟

بۇ ئەوهى كەسيتىيەكى كارىزمىت ھەبىت، ئەوه دەخوازىت زۆر ئاگات لە كارلىيىكىرىدىن لەگەل ئەوانى دىكەدا ھەبىت، ھەرچى سىفەتكانى پىكەھىنەری كارىzman، برىتىن لە: ئەرىتىپۇون و وروۋەزاندى سەرسامبوونى ئەوانى دى.

كەسانى خاوهن كەسيتىي كارىزمى، كارامەيىيەكانىيان بۇ ئەوه بەكار دەھىن كە خەلکى بەھىنە رېزى خۆيانەوه. جا لەوانەيە لە گۆشەيەكى پىشەيى يان ئايدي قولۇزىي يان كۆمەلایەتىيەوه بىت، لەبەر ئەو هۆيانەيش، بە زۆريي كارىزما بە كارامەيىيەكانى سەركىدايەتىكىرىدەوه گرئ دراون، بە شىۋەيەك بەوهى خاوهن كەسيتىيەكى كارىزمى بىت، دەبىتە سىفەتىكى گرنگى سەركىدە سەركەتۇو.

كاتىك باس كارىزما دەكريت، زۆربەي خەلکى بىريان بەلاي كەسيتىيەكانى سىياسى، يان كەسانى بەناوبانگ يان سەركىدەيەكى سەركەوتۇودا دەچىت، راستە ئەوان بە ھۆى كەسيتىيە كارىزمىيەكەيانەوه سەركەوتۇون، وەلى چەندان خەلکى سادەيش ھەن و خاوهنى كەسيتىي كارىزمىن، بۇ نموونە: وەكwoo مندالىكى خۆشويىستراو لە قوتابخانە، ئەو كارمەندانەي لە چىشتاخانەيەكدان و

به خشیشی زیادتریان دهدریتی، ئەو کەسە خۆشویستراوهی
نووسینه گەیە کە خۆشەویستی لای ھەمووانە.

ھەندىك خەلک خاوهنى کەسیتىيەكى کارىزمىن زىادتر لەوانى دىكە،
ئەو زانيمان کارىزمما چىيە، باشە ئەو ھۆكارانە چىن کە پىكى
دەھىن؟

بۇ ئەوهى کەسیتىيەكى کارىزمىت ھەبىت، دەبىت:
متمانەت بە خۆت ھەبىت:

ئەوانەى کەسیتىي کارىزمىيان ھەيە، کەسانىكەن متمانەيان بە خۆيان
ھەيە، يان بەلای كەمهوه، وا خۆيان دەردهخەن کە وان لە كەولى
کەسانى متمانە بە خۆبۇوندا!

گەشىپەن بىت:

کەسانى کارىزمى گەشىپەن، يان تواناي خۆدەرخستن بە شىۋەيەكى
گەشىپەنانە ھەيە.

ئەكتەرىيکى سۆزبەخش بىت:

ئەگەر نەتوانىت نواندىن بىكەيت و رېۋى ئاسا مەكر بىكەيت، چۈن
دەتوانىت خۆت وا دەربەختىت کە متمانەت بە خۆتە؟ يان وا خۆت
دەربەختىت کە گەشىپەن؟ نازانم!

چىزبەخش و گريڭيپىتەر بىت:

کەسانى کارىزمى، بىنفادەمگەلىيکى وان کە لە كاتى قىسىمدا چىز
بەوانى دىكە دەبەخشن و، حەزىيان لىتىيە ھەر وا گوئىيان بۇ شل بىكەن،
لە ھەمان كاتىشدا گريڭيپىتەرن و حەزىيان بەوهىيە بىزانن خەلگانى
دىكە چى دەبىزىن؟

دەرخستنى زىرەكى:

بەوهى کەسانى کارىزمى دەيانەويت بە كارايىيەوە پەيوەندىيى لەگەل
ئەوانى دىكەدا بىبەستن، ھەر بۇيە نەريتىان وايىە لە گوتوبىيەكەندا باش
دەست پى دەكەن. حەزىيان بەوهىيە زىرەك دەربەكون، ئەوە و

سەرەپاى ئاگاداربۇونىشىان لە بارودۇخەكانى ھەنۇوکە و، زانىارىيى
گشتى، كە وايانلى دەكتات لە دەستىپىكى قىسىملىكى دەكتەن و سەرى
قىسىملىكى دەكتەن وەدا لىياتوو بن، ھەروەك بەلايانەوە ئاسانتىرە.

يەكلاكەرەوە بىت:

ھېزى كەسيتىيى كاريزمى لەوەدا خۆى حەشارداوە، كە والە خەلکى
دەكتات ئەوهى خۆى دەيەۋىت، ئەوانىش بىيانەۋىت، يان لەسەر
پرسىكى ھاوبەش كۆيان دەكتەوە.

بەردەواام گرنگىدان بە درىژەمى مەسىلەكان:

چەقى كاريزما گرنگىدانە بە درىژەمى باس و مەسىلەكان دەدات،
گرنگى بە درىژەمى پۇدانى كارلىكىرىدىن لەنىوان كەسەكاندا دەدات.

ئەگەر دەتهۋىت كاريزمىي بىت، بە گەرمۇڭورپىيەوە پەيوەندى بىكە،
حەزلىيۇون و زىندۇيىتى دەربىخە، زمانى جەستەت ئەرىيىنى بىت،
بىركىرىنى وەت ئەرىيىنى بىت، گەشىپىن بىت، مەتمانەت بە خۆت ھەبىت،
بتوانىت قەناعەت بە خەلکى بىكەيت و پىز و مەتمانەيان بەدەست
بەھىنەت.

ديارە ھەموومان دەتوانىن بىين بە كەسيكى كاريزمى، ئەويش لەپىيى
پەرەپىيدانى كارامەيىيەكانەوە لە چۈنۈھەتى ھەلسۈكەوتىرىدىن لەگەل
خەلکانى دىكەدا، پەرە بە دركىرىدىن بەھىنەن بىكەين.

ئەوەت لەبىر بىت، با ھەر چەند كەسيتىيەكەت كاريزمىش بىت، ھېشتا
ناتوانىت ھەموو خەلکى و ھەموو كات دلخۇشىان بىكەيت!

What is Charisma?

www.skillsyouneed.com

#۲

Charisma is the ability to attract, charm, and influence the people around you. Charisma is often said to be a mysterious ineffable quality you either have it or don't have it, but it's actually easy to break down many of the key factors that make someone charismatic.

Such factors include, but are not limited to: confidence, exuberance, optimism, a ready smile, expressive body language, and a friendly passionate voice.

کاریزما بریتییه له راکیشانی که سانی ده و رو به رت بهره و لای خوت،
کاریان لئی بکهیت، کاریگه ریت به سه ریانه وه بمینیتیه وه.

به زوری و تراوه: کاریزما سیفه تیکی نارپوون و نادیاره و، له سه رووی
وه سفرکردن وه یه، یان هه ته یانیش نا، وه لئی له واقیعاً ئاسانه ئه و
هۆکارانه که واله که سییک ده کهن ببیتیه که سیتییه کی کاریزما،
دیاری بکرین، هر بۆ زانین چهند سیفه تیک ههن، بۆ نموونه:

متمانه، زیندوویتی، گه شیینی، زه ردەخنه، زمانی ده ربریینی جهسته و
ده نگیکی گه رم و گور و به سۆز.

ئاپا تو قىسىملىكى خراپىت؟ ها بىزانە چۈن خۆت باشتىر دەكەيت؟

نووسینی: بریستن نی

زوربه‌مان رقزانه دهکه وینه نیو داوی په یوه‌ندیکردن به وانی دیکه وه،
هروهک زوربه‌مان ئه وه ده‌زانین که ئه م په یوه‌ندیکردنه ئه زموونیکی
قورس و بیزارکه ره.

جاری وا هه یه مه به سته که مان باشه، که چی پیگه‌ی قسه کردنکه و
چونیه‌تی له ده م ده رپه‌رینی، ده بیتله هوئی به هله لیکدانه‌وهی، ئه دی
ئاسه‌واره نه ویستراوه‌کانی، دلزویر بیون و خراپ لئی تیگه‌یشتن؟

واله خوارهوه ۴ له بهربلاوترینی هلهکان، دهخهینه پوو، که به زوری پردی په یوندیه کان ده پووخینن و، ئاگری ناکۆکی و ئاژاوه داده گرسینن، ئەوانیش:

۱. زمانی قسە کردنیک که زور "تو" تیدا به کار بھیڑیت و،
ئاراستە کردنە کانى گشتگیرانە بیت:

زوربه‌ی قسه‌کردنه بیبه‌رهه‌مه‌کان زمانی "تۆ" یان به‌سه‌ردا زاله، هاوارپین له‌گه‌ل ده‌برینه‌کانی ئارپاسته‌کردند، كه زۆر جاران بق بریاردانی حومىكى نه‌ريئين، يان بق تىخورپين و فەرمانكىرن به كەسيكى دىكەن. لە نمۇونەيان: تۆ وەك پىويسىت نىت..... پىويسىتە لەسەرت ئاگات لە.... پىويسىتە ئە و شتە بکەيت.

کهس پئی خوش نییه بپیاری له سهه بدریت و، ههه کهسیک ههلبستت
خوی لئی بکاته قازی! ئهگه ریش کاره که ئه رکی ئه و که سه بوو، هیشتا
شیوازه کانی: بق ئه رکی خوت پاناپه پینیت؟ ئه وه چییه به عه رزه که وه
نووساولیت، ها اورپی تۆ والی بووه وه! ده بنه هوی هه ستکردنی
نه رینی و، ورووژاندندی باری به رگری لە خوکردن و هه لچوون،

هەندىك جاريش وەکوو دەلىن: وەللا هەر لە پى تۆ نايىھەم، دەي
چىت لە دەست دىت بىكە، سەر ھەلدەدات و، كوتايىھە يىشى
فەرتەنەيەكە مەگەر ھەر خوا بۇ خۆى بىزانتىت بەکوئ دەگات!

بەلام دەكريت دەربېرىنى ئەرىتىنى وشەى "تۆ" ئىدا بىت و،
ھەستىارىيىش دروست نەكت، بۇ نموونە: تۆ كارىكى باشت كرد،
ھەى ئافەرین. يان بوترىت: كاكە تۆ سىيەمى لەم دانىشتىدا، چونكە
ئەم جۇرەيان بىلايەنى پىتوھ ديارە، كەچى كىشەكە لەو جۇرەياندايە كە
دەبرېرىنى ئاپاستەكردن و خۆ لەو بەزلزانىنى تىدايە.

۲. قسەكردن و دەربېرىنى گشتىنەرانە:

دەربېرىنە گشتىنەرەكان ئەوانەن كە كەسىتىي مىرقەكە يان
پەفتارەكانى، بە شىۋەيەكى نەرىتىيانە دەگرنەوە. بە زۆرى ئەم وشانە
لەخۆ دەگرن: بەردەواام، ھەتاھەتايە، جارىكى دىكە، لەبەر ئەوه، ھەموو
جارىك، بە گشتى و قەت جارىك، تا ئەۋپەپى.

ھەروەك ئەو دەربېرىنە گشتىنەرانە، بە زۆرى لەگەل وشەى: "تۆ"
دىن، بۇ نموونە: تۆ بەردەواام سەرقەباغى سەرئاوهكە بە كراوهېيى جى
دەھىلىت.... قەت جارىك نەمدى سەرقاپى مەعجۇونى دانەكە قايم
بکەيتەوە..... تا ئەۋپەپى تەنبەلىت....

ئەو دەربېرىنانە چەندان گريوگوليان پىۋەيە: ئەگەرى ئەوه ناھىلەنەوە
لەوانەيە كەسەكە وا نەبىت، ئەوهېش لەباردابۇونى گۆرانكارىيى لەبەين
دەبات.

ھەروەك ئەو دەربېرىنانە ئاماژەن بۇ ئەو شتەي ھەلەيە نەك چۈن
باشتى دەبىت، يان دەكريت، بۇيە بکۈزۈ گىيانى گۆرانكارىيى، دەبنە
ھەلگىرسىنەرە ئاگرى رقوقىنە.

ئى كاکە چى تىىدەچىت لەجياتى ئەوهى بلىيت: بېيرم نايەت تەنیا جاريڭ تو ئەو قاپانەت شۇرى بىت، بلىيت: ئا ئەوه لەوانەيە وا نەبىت، بەلىنى پار تەنیا جاريڭ قاپەكانت شۇرۇد.

دىسان ئەو دەربىرینانە زىادرۇيى و بىويىزدانىشىيان تىۋە پىچراوه، بۆيە ئاممان نەكەيت لەگەل مەندالاندا بەكارىيان بخەيت، چونكە لەوانەيە نەخاندى خودىيىان لا كەم بکاتەوه.

۳. تۈندبۈون لەگەل كەسەكەدا و، ئاسانگىرى لەگەل كىشەكەدا:

لە هەموو حالەتىكى پەيوەندىكىرىن بە كەسىكەوه، ۲ رەگەز ھەن: يەكىكىان ئەو كەسەيە ھەلۇيىستەكەى لىيەوه رووى داوه، ئەوى دىكەيان خودى شتەكە يان ھەلۇيىستەكەيە.

كەسانى قسەزان، بە تەواوى دەزانن جىاوازىي لەنیوان ئەو دووهدا بکەن، بۆيە لەگەل كەسەكەدا نەرمۇنیان و بە حەوسەلەن، لەگەل كىشەكەيشدا ھەم تۈند و ھەميش پىگرانە!

كەچى ئەوانەي لە ئاست ھەرزەگۆيىه كەياندا دەميان دەبىتە تەلەي تەقىو، مەسەلەكە وەكۈو شتىكى تاكەكەسى وەردەگرن، كابراى خاوهن ھەلۇيىست دەكەن بە شەيتان، مەسەلەكەيش سووك و ئاسان.

بۇ نموونە:

- پەيوەندىكىرىنىكى ناكارا: ئاي خوايە كە گەمژەيت!

- پەيوەندىكىرىنىكى كارا: تو كەسىكى زىرەكىت، كەچى ئەوهى ئەم بەيانىيە كردىت، لە ئاست ئەو زىرەكىيەدا نەبوو!

كە دەلىين: بەلام، ئەوه جۆرىك لە ماناى نەرىكىرىن لەخۇ دەگرىت، يانى ئەوهى پىش "بەلام" كە ھىچ نىيە. بۆيە ئەگەر دەتەۋىت خۇت لەم تەلەزگەي ماناىيە رېزگار بکەيت، باشتىر وايە "و" بەكار بەھىنەت،

چونکه ماناکه‌ی پیش خویشی ده گریته‌وه: تۆ که سیکی ئاقليت و ئەم
کەتنەیشت كردووه، سەرم لىنى دەرناجىت!

ئەگەر لەگەل كەسەكەدا توند بۇويت و، لەگەل كىشەكەيشدا شاڭىر،
ئەو بىڭومان بە پەرچەكردارى نەرىنى دەبىنیت، بە تايىھەت لاي ئەو
كەسانەيى والە قىسەكەت حالى دەبن كە گوايى مەبەستت خودى
خۆيانە، سا يان تۈورە دەبن، يا ھەست بە بىزارى دەكەن، يان دلىان
ئازارى پى دەگات، يانىش ھەرايەك دەقەومىن!

٤. پشتگویىختىنى ھەست و سۆزەكان:

كاتىك كەسى بەرانبەرت ھەستىك دەردەبرىت، جا ئەو ھەستە ئەرىنى
يان نەرىنى بىت، حىساب بۇنەكىدىن يان پشتگویىختىن رېيك ئەو
كاتەيە كە گوئى نادەيتى، يان خۆتى لى كە دەكەيت، يان لە نرخى
كەم دەكەيتەوه، يانىش بېرىارىكى نەرىنى بەسەردا دەدەيت.

بۇ نموونە: ئەو ترسانەي تۆ بەلاي منەوه ھىچ ناگەيەن... كەس
حىساب بۇ تۈورەبوونەكەت ناكات، بەسە، پىتىمىت بە خۆتىكىدان
ناكات... ئەوەندە دلخۇشىش مەبە، ئەو بەرەپىتشچوونە وا گەورە
نىيە وەكoo تۆ لى تىگەيىشتوویت.

كاتىك تۆ ئەو ھەستە ئەرىنىيەي بەرانبەرت فەراموش دەكەيت،
لەوانەيە ھەستەكەي وەكoo بەفرى بەر ھەتاو بتوپىتەوه و ھەر
نەمەننەت، يان ھەستەكە بە ناتەواو دادەننەت، ئەويش بەرەو نوقسانى
دەچىت، پەفتارى ويستراو نامەننەت و، پەيوەندىيەكەيش ئەو ھىز و
گەرمۇگۈرپىيەي جازانى نامەننەت.

ئەو، بۇ ھەستى نەرىنىيەش راستە، تا پشتگوئى بخريت، بەھىزىر
دەبىت، تۈول دەكىشىت، پەفتارى نەرىنى بەدوايدا دىت، ئەي
كۆتايىيەكەي؟ خۇ قابىلە گول ناگرىت! بىنائى پەيوەندىيەكەن
دادەپمەننەت. لەوەيىش خراپتر ھەستى خۇبەخراپزانىن دىننەتە گۇرپى،

ئازاراوی ده بیت، پق و توله سینی لیوه پهیدا ده بیت، له کوتاییدا
کەسەکە له پووی سۆزە کانییە وە به سەر خۆیدا دادە خریت و، جاریکى
دیکە قورپۇقاپى لى دەکات و له ئاست باسکردنیاندا زمانى خۆى
دەبپىت!

بۆيە پشتگۈي خىستنى ھەست و سۆزە کان، خۆرە كونكەرە كەی دارى
پەيوەندىيە کانە و، تاكە ھۆکارى خۆخواردىنە وە و پىشخواردىنە وە يە له
پەيوەندىيە کانى خىزانى و دلدارى و نىوان ھاۋپىياندا.

Are you poor communicator? How to improve?

www.psychologytoday.com

#٣

We take communication for granted because we do it so frequently. But it's actually a complex process.

Joseph Sommerville, PHD

ئىمە پەيوەندىكىردىن بە كارىكى سروشى دادەنىيەن،
چونكە زۆر پىيى هەلدىستىن، بەلام لە واقىعا كردەيەكى
ئالۋۇزە.

نعتبر التواصل أمراً طبيعياً، لأننا نقوم به كثيراً، ولكن في الواقع
عملية معقدة.

هەموو کات شتىكى نەرمۇنیان و جوان ھەيە بۇ ئەوهى بىللىت

كى ئەو قسەيە دايىكى لەبىر ماوه: كورم، كچم، با لە قسەي خىر
زىادتر لە دەمت دەرنەچىت؟

لە جىهاننىڭدا كە پەھ لە گوتارى رېلىبۈون و كەمىندانان بۇ ھەلەكان و
جەنگاوهرانى پشت كىيىردىكەن، ئەگەر گۈئ لەو قسەيە دايىكمان
رەبگەرین، جىهان وا دەردەكەۋىت، زۆر كەپ و بىدەنگ بىت.

وەلى بە گومامن لەوهدا كە نابىت بىدەنگ بىن.

بەردەوام شتىكى جوان ھەيە بۇ وتن:
قسەيەكى هاندان.

دانپىددانان بە كارىكىدا كە خاوهنهكەي بەۋەپرى جوانىيەوە ئەنجامى
داوه.

سپاسىكىرىنىڭدىكى خىرا.

كورتە قسەيەكى ئەرىنى، يان چىرۇكىيەكى هاندەر.
هاندانى كەسىكى رېكوبىيەك لەسەر بەردەوامبۈون.
پارانەوهىك.

خۆ ئەگەر شتىكى باشت لا نىيە بۇ وتن، ديارە باش ھەولۇت نەداوه تا
دانەيەكت دەست بکەۋىت!

There is Always Something Nice to Say

www.betterlifecoachingblog.com

#٤

It's nice to be important, but it's more
important to be nice.

چهند جوانه که که سیکی گرنگ بیت، و هلی گرنگتر
ئه و ھیه که سیکی جوان و ناسک بیت.

من اللطیف أن تكون مهماً، ولكن الأهم أن تكون لطیفاً.

پنیاتنانی خوش، ویستی

خوش، ویستی بربیتیه له حاله تیکی پیکه وه گونجان له گه ل که سیک یان کومه لیکدا، که وا ده کات په یوهندیکردن زورتر و ئاسانتر بیت.

یان بربیتیه له هاو گونجانیکی باش له گه ل که سیک یان کومه له که سیکدا، له رئیسی چاند شتیکی هاو به شه وه، که وا ده کات کردہ په یوهندیکردن ئاسانتر و چالاکتر بیت.

هاندیک جار، ناثاگایانه ئه و هۆگریه دروست ده بیت، بؤیه ده بینیت له گه ل که سیکدا تبا و گونجاویت، بېبى ئه وهی هیچ هەولیکت بۇ دابیت. زوربهی هاپرییه تییه کانیش هەر وان، بۇقیه ده کریت خوش، ویستی یان هۆگربوون به که سیکه وه، پەرھی پى بدریت و، له پریگەی ھىلە هاو به شەكانه وه پیکه وه بۇونى سۆزدارانه، بنيات بنریت.

خوش، ویستی و هۆگربوون له ژیانی تایبەتى و پیشە يیماندا هەر گرنگن، بە تایبەت ئه و کاتانەی که سیکى تازه دەناسین و، خواخوانانه بزانىن چۆنە!

بۇقیه خاوه نکارە کان ئه و کەسانە یان بەلاوه باشە، کە له گه ل کارمەندە کانى ئىستادا خۆیان دە گونجىتن، هەروهک دیارە ئه گەر په یوهندى و لېكتىگە يىشتن ھەبوو، په یوهندى دروستىردن له گه ل لاينە کانى کارە کەدا، ئاسانترە، زور خوش، ویستىرە يىشە.

بەستە لە کە کە بشكىنە:

له کاتى ديدارى يە كەم جار له گه ل که سیکدا، سوود لەم ئامۇر گارىييانه وەربىگە، بۇ ئه وهی ھەستى شەلە ۋانە كەت بىرە ویتە وه و، دلت

بەھە ویتە وه:

* له کورته قسەکردنیکدا له و بابه تانه وه دهست پى بکه، كه
بەرانبەرهەكەت هەستى هەپەشەي لا دروست نايىت: لەبارەي
ئەزمۇونە ھاوبەشەكانى ھەردووكەنانه وه بدوي، قسە لەسەر
كەش وەها بکەن، باسى ئەوهى بۆ بکە چۈن گەيشتىتە ئە و شوينەي
لىيىن... زور باسى خوت مەكە، راستە و خۇ پرسىيار لەبارەي كەسى
بەرانبەرتە وە مەكە.

* گوئ بۆ كەسى بەرانبەرت بگەرە و، لە ئەزمۇونىكى ھاوبەش يان
بارودقەخىكى ھاوبەش بگەپى:

ئەوه بابەتى زىادترت دەداتى بۆ ئەوهى لە قۇناغەكانى سەرەتارا
لەبارەيە وە بدويىن.

* ھەول بده قسەيەكى خوش، يان نوكتەيەك بورۇۋۇزىنە: پىكە وە
پىكەنин، ھاوغۇنچان دەخولقىنىت، با نوكتەكە لەبارەي خوتە وە، يان
لەبارەي ئىشەكەتە وە بىت، دەخىل نەكەيت نوكتەيەك لەبارەي كەسانى
دىكە وە بەھىنەتە بەرباس!

* ئاگات لە زمانى جەستە و ئامازە نە و تراوە كان بىت كە دەيانىرىت:
ھەول بده بۆ ماوهى ٦٠% كاتەكە له و كەسە بنۇرىت، ئاسايى
بەرھوھ و كەمىك خوت بەلاي كەسى بەرانبەردا لار بکەرھوھ، تا
بزانىت گوئى بۆ دەگرىت.

* لېكىتىگەيشتن دەربىخە: وا دەرىبىخە كە دەتوانىت دىدگەي
بەرانبەرهەكەت بخويىنە وە، ئەوهەت لەبىر بىت خوشە ويستى و ھۆگرى
له ھاوبەشبوون و سازاندایە لەگەل ئە و كەسەدا، بۆيە تىڭەيشتن
پىگەي بە دىيەننە ئە و سازانەت بۆ تەخت دەكەت.

لەوھ دىلنيا بە كە بەرانبەرهەكەت هەست بکات گرنگى پى دەدەيت و، بۆ
لىپىچىنە وە بانگ نەكراوە.

ئى خەلکىش ھەروھك تۇن، ھەستت دەگۆرپىت و پاپا، ئەوانىش
عەينەن وان، خۇ لە ھەسارەيەكى دىكەوھ نەھاتۇون!

رەفتارگەلىڭ كە يارمەتى دروستبۇونى ھۆگرى دەدەن:

* ئەگەر دانىشتىبۇويت، تۆزىك بەلاي كەسى بەرانبەرتدا خۇت لار
بىكەرھوھ، با دەستەكانت كراوه بن و، قۆلەكانت دوور لەيەك و،
قاچەكانت ھەرييەك لەجيى خۆيان بن، ئەم شىّوھيە زامنى جەستەي
كراوهىيە، ھەم خۇت و ھەمىش بەرانبەرەكەت ھەست بە خاوبۇونھوھ
و پشۇودان دەكەن. ھەول بىدە بۇ ماوھى ٦٠٪ كاتەكە لەو كەسە
بنۇرپىت، با يەكدى بىينىن زۇرتر بىت.

* كاتىك گوئى بۇ دەگرىت، بە سەرت ئاماژەي بۇ بىكە، دەنگى
ھاندانت ليۋە بېيىسترىت، ئەم، ئەم، بەلى، ئاماژەكانيشت ھەر وا.

* زەردەخەنە بىكە.

* ئەگەر ويستت وەلامى درىيىزلىرىت بىداتەوھ، پريسيارى كراوه
لە بەرانبەرەكەت بىكە.

* ھەلسەنگاندى بەجيىگەياندىن بەكار بخە، بە بەرانبەرەكەت بلى:
تىيگەيشتم تۇ ئەوھت مەبەستە، بۇي پۇون بىكەرھوھ، ئەوھ وادەكتات
بە ھەلە لەيەكگەيشتن پۇو نەدات.

* لەبارەي ئەو شستانەوھ بدۈئى كە ئەو قىسەي لەسەر كردن،
پەيوەندىيە ھاوبەشيان لە نىواندا بىقۇزەرھوھ.

* ھەول بىدە لە ھەستى كەسى بەرانبەرت حالى بىت، تا بىزانىت چۇت
بىر دەكتەوھ، ئەوھىش واتلى دەكتات باشتر لە دىدگەكەي بىگەيت.

* ھەر كات لەگەلىدا ھاوارا بۇويت، بە راشكاوى پىىى بلى و،
ھۆكاريەكەيشى بۇ پۇون بىكەرھوھ.

* سوود له بیرونکه کانی ئە و وەربگە و، قسە کانی خوتیان پى تەواو
بکە.

* بپیارى بە سەردا مەدە و، واز لە شیوازە باوه کانی قسە کردنى
بازارپى و رۆزانە بھىنە و، هەرچى خەيالىكەت لە بارەي كەسە كە وە
پىشتر بە مىشكدا هاتووه، وازى لى بھىنە.

* ئەگەر لە گەلەيدا پاتان جيا بۇو، پىيى بلى و، ھۆكاري كەيشى تىيگە يەنە،
پاشان بلى: لە مەياندا ھاۋرات نىم.

* ئەگەر وەلامى پرسىيارىكت نە زانى، بلى: نازانم، ئەگەر ھەلە يەكت
كرد، دانى پىدا بىنى، باشترين شیواز ئە وە يە ھەمېشە راستگۇ بىت،
داننان بە ھەلە كاندا متمانە دروست دەكەت.

* كەمىك موجامەلەي بکە و، نە كەي رەخنە بگرىيت، دەمپاك بە و،
قسە پىك و پىك بکە.

Building Rapport

www.skillsyounneed.com

#٥

The good life is built with good relationships.

Robert J. Waldinger

ڙيانىڪي باش، به په ڀوهندىيئه باشه ڪان بنیات ده نریت.

تبني الحياة الجيدة، بالعلاقات الجيدة.

هونهري گويگرتن

نووسينى: سۇنيا كور

گويگرتن هونهريكە و پيويسىتە بنيادەم كار بق پەرهپىدانى بکات، ئەويش يانى تىيگەيشتن و فيربوون لە كەسى بەرانبەرەوە. ئى خۇ هيچى تىناچىت و ئەركى نىيە، كەچى لە هەموو كەسيكەوە شتىكەت فير دەكات.

لەو جىهانەدا هەمووان دەيانەۋىت قسە بکەن، بەلام تەنیا كەمىنەيدى گويگرى باشن، ئەوان چونكە ئەو عادەتەيان هەيە، بەردەواام ھاورى دەورەى لى داون، پۇونە خەلکى گويگريكى باشىان پيويسىتە نەك قسەزانىكى دەملووس، چونكە هەموو كەسيك خۆى بە قسەزان دەزانىت!

ھەموو كەسيك كىشە و ئازارەكانى تايىھەت بە خۆى هەيە، وەلى ئارىشەكە لەوەدایە كەس گۈئ ناگرىت. دەى وەرن با گويگريكى باش بىن، لە دلەوە گۈئ بىرىن، نەك لەم گوتىيەوە بېروات و لەوى دىكەوە دەربچىت. ھەموو چىرۇكىك پەندىكى تىدايە، ھەموو گويگرتىك تەركىز بەھىز دەكات.

گۈئ لە ھەموو كەس رابگە، گويت بق ھەموو شت شل بکە، لەبەر ئەوهى ھەموو شتىك زمانىكى تايىھەت بە خۆى هەيە، گۈئ بق ھەلكردىنى شنهى شەمال ھەلبخە، گويت بق دەنگە ناسكەكەي بولبول سووك بکە. بەبى پچرمان گۈئ بگە، بە ھاو سۆزىيەوە گويى بەرى.

داخۇ دەبىت چ جياوازىيەك پۇو بىرات، ئەگەر بەگرينىڭپىدانەوە گۈئ لە ھەمووان بىرىن؟

باشه خیزه ههندیک هاوسمه رگیری لهم زهمانهدا سه رنا گریت؟ بوجی
ته لاق روو ده دات؟ مه گهر بؤ که مگویی گرتن نییه؟ ڙن له لایه ک و
پیاویش له ولاوه، هه ریه که و گه نم له ئاشی خزوی ده کات، ئئی
ئه نجامه که یشی هه ر تیکچوونی شیرازهی خیزان ده بیت!

گوئی له ده رونت بگره، هه ست له بیرونکه کانت را بگره، ده نگی
کرد و هکانت ببیسته. گویی گرتن له خود، پیمان ده لیت: که ئیمه چی
مه عده نیکین؟ سه رهتا گرنگه له خومان تیبگهین، تو انا کانمان بناسین،
حالی لاوازمان دیاری بکهین، حه شارگهی هیز و وزه مان بدوزینه وه،
ئینجا به دوویدا تیگه یشن له وی دی دیت.

کوره ده خیلت بم نه کهی گوئی بق: و تراوه، و تیان، ده و تریت بکریت، بؤ
خوت بزانه که سی به رانبه ر چی و توروه؟ چونکه له پشت هه موو
قسه یه که وه په یامیک هه یه.

ده ست به خوراھینان له سه ر گویی گرتن بکه. با یه کان شتیکمان پی
ده لین، خور نهیں یه ک به گوییماندا ده چپیتیت، داره کان قسہ مان بؤ
ده کهن، مانگ و ئه ستیره کانیش هه ر وا.

ته نانه ت دیواره کانی خانووه که ت له چاویاندا دیاره که داوای
بؤیا خکردن وه ده کهن! هه مووان قسہ ی خویان هه یه، ده گوئی بگره،
خیزه خوتیان لی که پ ده که یت؟ مه گهر نه تبیستووه پیشینان و تورویانه:
دوو ببیسته و یه ک بلی!

The Art of Listening

www.sunnyskyz.com

#٦

To listen well is as powerful a means of communication and influence as to talk well.

John Marshall

ئەوھى بە شىۋەيەكى باش گۆى بىرىت، ئامرازىيەكى
بەھىزە بۇ پەيوەندىكىردىن و كارتىكىردىن، وەكۈو چۆن
قسە بىكەيت، ئاوايە.

أن تستمع بشكل جيد، هو وسيلة قوية في التواصل والتأثير، تماماً
كأن تتكلم بشكل جيد.

به متعانه وه په یو دندی بکه

نووسینی: کریستا ماتا

بیگومان هلسوکه و تکردن به متعانه وه، یانی نا ثیدی هموو کات به مرازت ددکه بیت! به لام لیس بگه ری با بزانین چون هلسوکه و ت ددکه بیت؟ نه مهبان گرنگه، چونکه رینگهی هلسوکه و تکردن له گل خلکانی دیکه دا، و هکوو قسه کردنت همان گرنگی هه یه، ئه گر له و له پیشتر نه بیت!

بیهینه پیش چاوی خوت، وا کسبک داوای زیاد کردنی سهره مووچه ده کات، هه یه به روویه کس خوش و سه ری به رزه وه داوای ده کات، هه یشه مرومچ و عه بنن پیره زنسی دوزرزاو، چاوی بریوه ته وه پیلاوه کانی و سهیری به رپیش خزی ده کات.

دیاره زمانی جهسته و شبوازه کت. تهبا کار ناکنه سه رئه وهی داخو مرازت حاسل ده بیت بان نا؟ بـلکو ئو دووانه سینه ریان به سه رئه و شیوه یه دا کردووه که له باره هی خزته وه ههستی پی ده که بیت، ههندیک جار به رینگهی وا هلسوکه و ت ده که بین، متعانه مان به خومان داره به زینیت.

بـؤ ئه وهی ههست به نرخی خوت بکه بیت، پیویسته به رینگه یه ک هـلسـوـکـهـ وـتـ بـکـهـ بـیـتـ، وـاـ هـهـسـتـ بـکـهـ بـیـتـ کـارـیـگـهـ رـیـتـ هـهـ یـهـ، نـهـ لـازـهـ لـاـرـتـ بـیـتـ وـ نـهـ زـانـیـتـ چـیـ دـدـکـهـ بـیـتـ!

زانیوته له کاتی هـلسـوـکـهـ وـتـکـرـدـنـاـ هـهـسـتـ وـ سـوـزـهـ کـانـ پـیـشـ رـهـفتـارـهـ کـانـ دـهـکـهـ وـنـ؟ـ

چەند ئامۇزگارىيەك بۇ ئەوهى وا دەربكەويىت كە مەمانەت بە خۆتە:

۱- بە يەك ئاست و بە رۇونى بىدوئى: لەوانە يە پىويسىت بە خۆرەھىنان بىت، بەلام قىسىم بە دەنگىكى رۇون نەك چېكىرىدىن، يان قىسىم پەچىچەر، ئەو ھەستەت پى دەدات، كە مەمانەت بە خۆت ھەيە.

۲- پەيوەندىكىرىدىن بە چاوتىپىن: وا سەير مەكە سەرت بۇ خوارەوه شۇرۇ بکەيتەوه، يان وەكۈو بلىيىت لە پەنجەرەوه سەرت دەرھىنابىت. بەردەواام چاوتىپىنىش ئەوه نىيە چاوت نەپرووكىتىت، نەخىر، بەلكو لە كاتى قىسىم بەرلەندا سەيركىرىدى يەكدىيە.

۳- گوئىگىرن لەوانى دى: گوئىگىرن لە كەسانى دىكە، ئەو ئامرازە يە ئاسۇي بىركرىدنەوهت فراوان دەكەت، دىدگەت لە بەرانبەر جىهاندا بەرىنتىر دەكەت، مەودايى جىاوازىي لەنیوان تۆ و كەسەكەدا كەمتر دەكەتەوه، بۇ ئەوه يە بىزانتى بىرپەتەت بە خۆت بەھىزە و، بەشى ئەوه دەكەت را و بۇچۇونى بەرانبەرەكانت وەربگىرىت.

۴- نە هىرش و نە ھەرەشە: مەمانە بە خۆبۇون، يانى ناشەرەنگىزى، چونكە مرۇققىك بىرپەتەت بە خۆيى ھەبىت، چ ئاتاجى بەو شتەيە؟ دەتوانىت گوئى لە راي كەسانى دىكە بىرىت، وەلاميان بەداتەوه و، سەرنجى تايىبەتى خۆيىشى بىارىزىت، يان چارەسەرلى ماماۋەند بۇ كىشە باسکراوهكان بخاتە رۇو.

۵- لە دلەوه بىدوئى: ھەول بەدە پەيوەندى بە ھەستە ناوەكىيە كاتتەوه بکەيت، بە قەناعەتەوه وەرە گو، يەكلاكەرەوه بە، خۆ لەوانە يە ھەندىك ھەست و سۆزىت لىيۇ دەربكەويىت، بەلام دەبىت ھەستى مەمانە بە خۆبۇونى لەگەلدا بىت.

٦- بەدواى چاره سەریکى قازانجىبەخشا بگەرى: ئەوهى تو متمانەت بە خۆت ھەيە، يانى دەزانىت بەرەو پېشچۇونت نابىت لەسەر حىسابى كەسى دىكە بىت. لە مەسەلەكە نزىك بەرەو، واي دابنى ھەردوو تىروانىنەكە دەگۈنجىن، ئى چى دەبىت ھەردوو لايمەنەكە براوه بن، خۆ ئاسمان بەرنابىتەوە!

٧- گيانى گالتەكردىت ھەبىت: ئەگەر مەسەلەكە بەلامانەوە زۆر گرنگ بىت، ئەودەم گوتوبىيىزكردى بە رۇويەكى خۆشەوە قورستى دەبىت، وەلى قسە خۆشى و نوكتەھىنانەوە لە كەمكردىنەوە ئەو پاپايىھى كە ھەيە، لە بەھىزكردى حەوانەوە ناوەكىدا، يارمەتىت دەدەن.

٨- پىزانىنى خۆت دەربىرە: متمانە بە خۆبۇون شتىكى تەواو جياوازە لە لە خۆبایىبۇون، كەسىك گومانى لە خۆى نەبىت، زۆر بەلايەوە ئاسانە پىزانىن بۇ ئەوانى دىكە دەربىرىت، دىارە ئەو سىفەتەيش بەھىزكەرى پەيوەندىيەكانە.

٩- ئەگەر ھەلەت كرد، داواى ليپوردن بکە: بەلام بۇ ئەو داواى ليپوردن مەكە كە لە ژياندا ماويت، يان لەبەر ئەوەي پىداويسىتى خۆت ھەيە، نەخىر.

١٠- دان بە ھەولى كەسانى دىكەدا بىنى: ھەر وا پياھەلدان و پەسندىرىن پىشكەش بکە، ئەو نارەحەتىيانەي خەلکانى دىكە پىيدا تىپەرىيون، بىرخىنە.

دواى ئەوانە، هىشتا ھەندىك جار بارودۇخەكان لە ئىمە بەھىزتر دەبن و، ناتوانىن ھىچى بگۆپىن، بەلام خۆ كەعبە كەچ نەبوو، با ھەر ھاوسمەنگىمان بپارىزىن، ئەوەمان نەويت، بۇ راپىكەنە ئەوانى دى يان بۇ پياھەلدانىكىان، واز لە ھەموو شتىكى خۆمان بەھىنەن.

هەلسوکەوتىرىدىن بە پىزەوه، وات لى دەكەت هەست بە^١
مەمانە بە خۆبۇونى زىادتر بىھىت، ئى پىزگەرنى خەلکىش، با لە ولۇر
بوھستىت!

Communicate with Confidence: 10 Quick How to Tips

www.huffingtonpost.com

#V

As long as you keep going, you'll keep getting better. And as you get better, you gain more confidence. That alone is success.

Tamara Taylor

هه ر چهند تو له به رو پیش چوون به رو دهوم بیت، له باشتر بروونیش هه ر وا ده بیت، کاتیکیش باشتر برویت، متمانه ری زیادتر ده چنیته وه، ئه وه یش هه ر بق خوی سه رکه و تنه.

طالما أنت مستمر في المضي قدمًا، ستستمر في التحسن، وبينما تتحسن، ستحصد المزيد من الثقة، وهذا بحد ذاته نجاح.

له زهرده خنه که تدا جادوویه که هه یه

نووسینی: د. رونالدی. ریگو

ئای که بە یانییه کی ناخوش، ئە وە خۆ لە خە وە لسینه رە کە یش لىپى
نەدا، پاشان بە ھۆى ئە و شۇقىرە نە گبە تە وە کە بە رە و پۇوم ھات،
نە متوانى كورە کەم لە كاتى خۆيدا بگە يە نمە قوتا بخانە، مىشكەم جام
بووه، ئەی خودايە، ئە وە چىم بە سەر دىت؟

بۇ لای دكتۆرە کەم پۇيىشتىم و كاتىز مىرىك زووتر لە وى ئامادە بۇوم،
ئای کە جوانە، ئە مە مە سەلە كانى سەرەتاي ھە فتە يە!

بېرىارم دا بچەمە قاوه خانە يە کى فەرەنسى بچۈوك کە پىك کە و تبۇوه
سەرەتاي شەقامە کە، چاوەنقرى چايە كم و ھەر نە يانھىتا. دانىشتىبۇوم
و ھەورىكى خۆلە مىشى بە سەر سەرمە و بۇو. ئۇو، ئە وە خزمە تكارە
جوانكىلە کە ھات و بزە يە کى كرد، منىش بە پۇويە کى خۆشە وە لېم
نۇرپى.

لە راستىدا سەيرم كرد وادەستم دەشۇرم و زهرده خنه بە^{لۇھە} كانمە وە يە، لە ناكاۋ ئە و پۇزەم گۇرا و ئىدى خراب نە بۇو.

كۈپە چايە کەم خواردە و، بە رە وادە دكتۆرە کەم بۇيى كشام،
زهرده خنه يش ھەر وام میوانمە، وام ھەست دە كرد چاوىلىكەي گولىن
بە سەر چاوە كانمە وە بن، وانە كەي ئە مەرق چى بۇو؟ بۇم دەركەوت،
كاتىكى زهرده خنه دە كەم، ھە موو جىهان دىتە بزە!

پىنمایيكاران و پىبەرانى پۇحى لە سەر ئە وە كۆكىن، كە
زهرده خنه يە کى سادە، دە توانىت خوت و جىهانە كە يىشت بگۈرىت.
لىكۈلەنە وە كان وائى دەرده خەن، كە زهرده خنه سىيفەتىكى درمە و
دە گۈزىزىتە وە!

وا دهکات سهرنجی خهلکان به لای خۆماندا را بکیشین، میزاجمان باشترا دهکات، تهناهت ته نهان دهکات، بۆیه پیش ئه وەی ئەم بابه ته به ته و اوی بخوینیتەوە، زهردەخەنەیەک بکە و، دواتریش سپاسیئکم بکە.

چون زهردەخەنە کار له ده و رو به رەکەت دهکات؟

ئایا زانیوتە زهردەخەنە کەت بۆ خهلکانی دیکە ده گویززیتەوە؟

بیگومان ئەو بە شەی ده ماغ کە بەرپرسە له ده ربپینە کانی ده موچاوت، کاتیک زهردەخەنە ده کەیت، يان کاتیک دلت خوشە، يان بزھى کەسیکی دیکە ده سەنیتەوە، ده کەویتە توییکله ده ماغ، کە له پیشەوھى ده موچاوه و، ناوچەیەکى وەلامدەرهوھى يەكسەرییە و ناویستەکیيە.

له لیکولینەوھىکى سویدیدا، کە له سەر کۆمەلیک کەس کرا و، وینەی چەندان ھەستى وەکوو: دلخوشى، توروپەبوون، ترس و دلراچله کىنى له ناكاوه، تاقیکرانەوە.

کاتیک کەسیکیان ده بىنى وا زهردەخەنە دهکات، لیکولەرە کان داوايان لى ده کرد، رپوی خۆی گرژ بکات، بۆیان ده رکەوت، ئامازە کانی ده موچاوه، يەكسەر بۆ ئەو شتە گۆپان کە دەیانبىنى.

بۆیه کاتیک بۆ کەسیک ده خەنیت، هیچى پى ناکریت مەگەر ھەر ده بىت زهردەخەنە يەکت بۆ بکاتەوە، ئەگەريش نەھاتە خەنین، ئەوھە به زۇر واي له خۆی كردووھ!

There is Magic in Your Smile

www.psychologytoday.com

#۸

Sometimes your joy is the source of your smile, but sometimes your smile can be the source of your joy.

Thich Nhat Hanh

ههندیک جار دلخوشییه که ت ده بیته سه رچاوهی
زه رد هخنه که ت، به لام جاری وا ههیه دلخوشییه که ت
له سه رچاوهی زه رد هخنه که ته و هه لد ه قولیت.

أحياناً يكون فرحة هو مصدر ابتسامتك، ولكن أحياناً أخرى يمكن أن تكون ابتسامتك مصدر فرحة.

چون ده بیته کەسیکى گەشبىن؟

نووسىنى: د. بىزىز ئىرسكى

بەردەوام كەسیکى رەشىبىن، پىشىبىنى شتى خرالپ دەكەم كە روو
بدات، ئەگەريش شتىكى باش بىتە پىش، هىشتا دوودلەم.

بەلام لە سەرەتايى بىستەكانى تەمەندا، ۲ كەسم بىنى، ج بىننېيىك؟
سەراپايى ژيانمىان گۆرپى، ئەوان ۲ كەسى گەشىن بۇون، ئەوان
خاوهنى دىدگەي گولىن بۇون، لە ھەموو ھەلوىستىكدا ئومىيد، لە
ھەموو كارىكدا مزگىننى سەركەوتى.

بە وردىبوونەوە لە سروشته نەرىننېيەكەم، يەكسەر بۆم دەركەوت، ج
كەم و كورپىيەكەم لە رېبازى ژياندا ھەيە؟

ئەوانىش تۈوشى بىئۇمىيدى دەبوون، چەندان جار تامى تالى ئازاريان
دەچەشت، لە چاودىرىيەكەن دەقۇوچاند،
بەلام نازانم چەند مانگ ھاتن، چەندىش تىپەرین، خۆشەويىستى و
رېزم بۆيان زىادتر دەبوو، خۆزگەم بەو رېبازە پىشىنگدار و
ئەرىننېيەيان دەخواست. ھيوايەتم ئەوە بۇو منىش وەكۈو ئەوان بىم!
كەچى ئەو رېگەيەم نەدىبۈوهە كە بەوانى دەگەياندەم.

ئەو حەز و چاوتىپىنە زۇرى بىر، دەيخواست ھەر دەم بەئاكا بىم، ھەر
وا كەم و كورپىم لە شتىكدا دەبىنى، دواى ئەوە، يەكسەر دەبوايە
بەدووى لايەنە ئەرىننېيەكانيشىدا بگەپىم، تا خۆم لە وزە نەرىننېيەكە
خالى بىكەمەوە.

لە خۆم دەپرسى: باشه چون ئەوان لەو ھەلوىستانەدا وا دەكەن؟ چون
دەتوانن لە ليمۇيەكى بۆگەن، شەربەتىكى بەتام بخولقىن؟

ههندیک جار، ئەوەم باه خەيالدا دەھات: كورە بىابە ئەو نەزەرە ئەنلىكە ساولىكە يىه، ئەمە چىيە هامو شتىك باش بېيىنە! كەھىپە تەنەنەمە كات، ئەو دىدگە يە وەكۈو سرۇشتى دووھمى لىيھات، لە ناكادى زانىم ئەو تىپوانىنە چەند ئازادى كردىوەم!

دیسان بقم ده رکه و ت، چاندہ پیویسته سیفه ته باش و خدا به کمان
پیکه وه ببینم، چاند گرنگ بwoo بتو من، که بتوانم درک به وه بکنم
شتانیک هن و به جوانی دهیانزانم، نه ک بلیم: نه وه شانسیم
ناوچه وانه، یان هه موو که س ده توانیت نه وه بکات!

ئىستەيش كە ئەم وشانە دەنۈوسم، ھېشتا تۈزىك دوودلم، يانى لە شتانەدا كە ترس و پارايىم بۇ دروست دەكەن، بلىيم: من زىزىر باشم، نەك ئومىدپراو بىم، خەلگانى دىكەيش سارد بىكەمەوه، وەلى ئەو بار، ھەستىڭى دلخۆشى سەيرم لا دروست دەكەت.

بۇم دەركەوتۇوھ، خەلگانى دىكەيش پىۋىستىيان بە ھەلسەنگاندى ئەرىنىيائەي بەجىڭەياندىيان ھەيە، دركم بە گرنگى ھاوسەنگبۈز لە باش و خراپدا كردووھ، كاتىك ھەلسەنگاندىن بۇ بەجىڭەياندى قوتابىيەكان دەكەم، لە كاتى ھاوكارىيىكىدىن كەسىكدا كە بە كاتىنى سەختدا تىىدەپەرىت، دىسان دركم بەو ھاوسەنگىيە كردووھ، دىسان لە كاتى ھەولدان بۇ تىڭەيشتن لەو شتە خراپانەي لە ژياندا رۇو دەدەن، ھەر دركم بىن كردووھ.

تکام وایه خرآپ لیم حالی نه بن، من ئیستەيش خەریکە ھەندىنگ جار
بەرھو كەندەلآنى رەشىبىنى خلۇر دەبىھەوھ، دەرچەرى رېزگاربۇونملى
ون دەبىت. "لايەنە تارىكەكە" ئى ژيام بە تەواویسى نەگۈرپىوه، ئەۋەتتا
ھېشتا سەرتاتىكىيەتى، ئاي كە رەزاڭرانە!

دەتوانم لە ھەلويىستە سەختە كاندا ئومىيد بىيىن، لە كاتى شىكستەيناندا ترسكايىيە كەيملىقى ون تابىيت، خۇم دلى خۇم دەدەمەوە و، دەلىم: كورە ئەو بارە هەر كوتايى دىت و شتە كان چارەسەر دەكرين!

بەلام تاکە شتىك مایىيە سەرسوورمانە، ئەويش ئەوهىيە، سەرەپاي مەيلم بەلائى رەشىبىنيدا و وا دانانم كە گوايىه سەلامەتى تىدايە و ژيانم دەپارىزىت، كەچى ئىيىستە و اھەست دەكەم كەمتر پىويسىتم بە پارىزگارىلىكىردن ھەبىت و، گەشىبىنى لەگەلمدا گونجاوترە لە رەشىبىنى.

باشه، تا چەند ئەو پەندە وايە: ئەگەر بە پىرى فىرى نانخواردىن بېيت، كەوچكە كە بۆ لووت دەبەيت؟ دەرى كە وايە، چۈن گەشىبىن دەبىن؟

فەرمۇن ئەوە كۆمەلېك پەيپەرلىكى، بەس بۆ جىئەجىكىردن، نەك تەنیا خويىندەوە:

۱- تىبىنى نەرىنېبۈونە كەت بىكە: بىزانە چى دەلىت و ئەندازە نەرىنېبۈونە كەى چەندە؟ رۆژانە دووى بىرۇكە كانى خۇت بىكەوە و، ئاگادارى گريمانە و ئەنجامگىرىيە نەرىنېيە كان بە، دىيارىكىردى ئەم بەلايە، شارپىگەي بەرەو گۆرانكارىي چۈونە.

۲- كاتىك خۇت وادەبىنيتەوە قىسىمە كى نەرىنېت بە دەمدا دىت، يەكسەر بىر لە شتىكى ئەرىنى بىكەرەوە. ئەگەر لەسەر ئەو بارە راھاتىت، لە سەرەتادا بىنېنى دىيوه جوانە كەت بەلاوە خەيالە و، بە زىادە گۈزىي وەسف دەكەيت، ئى قەدىيى نىيە باپم، خۇ لە پىرى نابى بە كورپى!

۳- ئەگەر بىرۇكەيە كى نەرىنېت دىيارى كرد، بىنۇوسە، خەتىكى ستوونى بە تەكىدا بىكىشە و، ئەو بەلكانەي دەبنە پالپىشتى بىرۇكە كە، بىنۇوسە، لەلايە كەي دېكەوە، خەتىكى ستوونى دېكە بىكىشە، ئەو بەلكانەيلى بىنۇوسە كە پېتە، وانەي بىرۇكە كەن، دواتر بە ئاسانى ئەو بەلكانە دىيارى دەكەيت كە بەلپىشتن بۇ بىرۇكە نەرىنېيە كە، تاڭو

بەرپەرچیان بەدەیتەوە، بەرەنگاریان بیبیتەوە. جیبەجیکردنى ئەو ستراتیزیيەتە، کارەكەت بۇ ئاسانتر دەكات.

٤- بە دووی لاینه ئەرتینیيەكانى هەلۆیستەكاندا بگەرى: بۇ نەمۇونە تىپە دلخوازەكەت يارىيى كوتايىي جامى كوردستان بۇ يانە نايانابەكان دەدۇرپىتىت، ئى بەس نېيە يارىيەكەت بىنیوھ و، لەگەل ھاوارىيەكاندا بەدم خواردى لەفەيەكى فەلافلەوە هوتافت كىشاوه! بۇ ھەر بىرن لەسەر دۆراندەكەيە؟

٥- بىر لە كەسيك بگەرەوە كە دەيناسىت و، دىدگەيەكى ئەرتینىيانەي ھەيە، لەخۆت بېرسە: باشە ئەم كەسە لەو هەلۆیستانەدا چى دەكەت و چۆن بىر دەكەتەوە؟ دواتر بە ھەمان پىگە، تۆيش ھەولى خۆت بخەگەر، ئەوھ برىتىيە لەپىگەي: بەكارخىستنى ئومىدى خەلکانى دىكە، بۇ ئەوھى جىبەجىي بگەيت و بىكەيت بەشىك لەخۆت.

٦- پىدانى هەلسەنگاندىتكى باش بەوانى دى، تەنانەت ئەگەر كەسە كە كارەكەي بە شىۋەيەكى باشىش ئەنجام نەدابۇو، ھەر سووچىكت دەست دەكەويت لایەنىكى باشى تىدا بىت، بەوهىش كەسە كە زىادتر ھان دەدەيت و، بەردەوامى پى دەبەخشىت.

٧- هەلسەنگاندى ئەرتىنى بە خودى خۆت بېخشە و، ئاگادار بە نرخى كەم نەكەيتەوە، مەلى: ھەموو كەس دەتوانىت ئەوھ بکات... زۇرباشە، ئىشەكە وايش نەبۇو... چونكە من شانسم ھەبۇو... كاكە ھەولىكى زۇرم دابۇو... ھەموو ئەوانە، بېرىپانوون بۇ ئەوھى هەلسەنگاندىتكى ئەرتینىيانە بە بەجىگەياندەكەت نەدەيت!

نەريت وايە كەسانى پەشىن، چاويان بە بالاى شتى نويدا ھەلنايەت. ھەندىك جارىش دەبنە ئەو ئاوهى كە بە خۆلەمېشى ئومىدى كەسانى دىكەدا، دەكرين، ئى دادە ئەو خوشكە خۆى ترۇو سكايىيەك ئومىدى ھەيە، خىرە وەكۈو بايەك ھەلدەكەيت و نۇوزھى لى دەبېرىت؟

-۸- مه بەست لە پەشىنى دىارى بکە: ئايا لە بىئۇمىدى دەتپارىزىت؟ ئەدى لە ئازار دوورت دەخاتەوه؟ بىروات وايە لە پلاندانان بۇ بەرھۇرۇوبەرۇوبۇونەوهى مەيدانخوازىيەكان، يارمەتىت بىدات؟

بە زۆرىيى خەلک بىروايىان وايە، دوودلى و نەرىنېبۈون بە سوودن! مەخابن ئەوه وا نىيە، بەلکو دەبنە ورده زىخى سەرەپى و ساتىمەمان بىن دەكەن.

دە تاقى بکەرھو، بىزانە نەرىنېبۈون ھەستى پەشىمانى و ئازارمانلى دەپھۇيىتەوه؟ ئەگەر وەلامەكە "نەخىر" بىت، ئىدى خىرە واز لەو گۆچانە گىرە ناھىيىت و بەردەۋام بە بن ھەنگلەوهى!

-۹- سەركىشى بکە و بې بە كەسىكى ئەرىنى و بىزانە بەرھو كۈ دەپروات؟ هەر وەكۈ جووتىك پىلاوى تازە، تاقى بکەرھو، خۇ ناتكۈزىت! ئەويش هەر وەكۈ پىلاوهكان، يەك دوو پۇزىكى دەۋىت، تا بار دىن و، پەنجەكانت جىڭەمى خۆيان لەناویدا دەكەنەوه!

-۱۰- پىادەكردن پىادەكردن، پىادەكردن: ئەو بارە چەندان سالى لە من ويسىت تا راھاتم، ئىستەيش ھەندىك جار بەرھو تارىكايى پەشىنى ھەنگاولەلدەگرم، ئى برا چەند سالە تو خۇوت بەو نەرىنېبۈونەوه گىرتووه؟ چى دەبىت ئەگەر ئەوەندەيش بە فىرېبۇونى گەشىنىيەوه بەسەر بەرىت؟

#٩

being negative is like spraying yourself
with anti-charisma.

KAREN SALMONSOHN

بەوھى نەرىنى بىت، وەكۇۋ ئەوھ وايھ دژھ كارىزما بە^١
خۆتدا بېرۋىنیت!

أن تكون سلبياً هو بمثابة أن ترش نفسك بمضاد للكاريزما!

ئایا سالیکی خراپ بwoo؟

نووسینی: شۇباها مىزرا

حەزم لەوھيە چەندان جار ئەم بەسەرھاتە بخويىنمهوه، ھيواخوازم
ئىۋەيش ئەو ھەستە داتانبىگرىت.

چىتان بۇ بىگىرەمەوه؟ ئەها، ھاتەوه بىرم!

نووسەرىكى بەناوبانگ ھەبwoo، رۇزىكىيان لە ژۇورەكەى خۆيدا
دانىشتبىو، دەستى دايىه قەلەمەكەى و ئەم بەسەرھاتەى نووسى:

پارسال بwoo، نەشتەرگەرىيەكم كرد و، زراويان دەرھىتىم، بۇيە
ناچاربۈوم بۇ ماوھيەكى كەميش نا، بەلكو زۇر، گلۇلەي ناو جىڭە بم.

ھەمان سال تەمەنم گەيشتە ٦٠ و، ناچار بۈوم واز لە ئەركى
فەرمانبەرى بەھىنەم، كە بۇ ٣٠ سالى رەبەق بwoo دامەزرابۇوم.

رېك ھەمان سال، بۇ مردىنى باوكم خەفتە دايىگرتىم.

دېسان لەو سالەدا پېشىنى كۈرەكەم، كە بە ھۆى پۈرەنە
ترۇمىيەلەوه بۇيى كرا، سەركەوتتو نەبwoo، زىيانى ترۇمىيەلەيش با
لەلاوه بۈوهستىت!

لە كۆتايىدا نووسى: ئەى خودايان، بە راستى سالىكى ناخوش بwoo!

كاتىك ژنى كابراى نووسەر خۆى بە ژۇورەكەدا كرد، چى دەبىنېت؟
وا پىاوەكەى نوقمى خەفت بۈوه و، باي خەيال بەرھو دوورى
بردووه! لەپېشىتەوهى پىاوەكەى وەستابۇو، دەستى بە خويىندەوهى
نووسراوهكە كرد، پاشان بە ئەسپايمى ژۇورەكەى جى هيىشت و،
كاغەزىكى دىكەى هيىنا و، لەتەنېشىت ئەوهى نووسرابۇو، دايىنا.

كاڭى نووسەر، چى بىنى؟ كاغەرەكە ئەم شستانەى لەسەر نووسرابۇو:

پارسال، بق دواجار له دهست زراو پزگارم بooo، پهکو، چهند سالبک
بooo له تاو ئازارهکەی، ئۆقرەم نەمابooo!

ھەر ھەمان سال بە تەندروستىيەكى باشەوه پىيم خستە ناولو
سالانەوه و، خانەنىشىن بooوم، ئىستەيش كاتم ھەيە شتىكى باشتىر و
بە تەركىزىكى زىادترەوه بنووسم.

كتومت لهو سالەدا باوكم، كە ٩٥ سالى قەپات كردىبooo، بە پاكى و
بەبىن ھىچ نەخۆشىيەكى پەكھەر، مالئاوايى لە دنيا كرد.

ھەروهك لهو سالەدا خودا بەخششى خۆى بەسەردا پژاندم و
کورپەكەم له دەعمى ترومېيىل سەلامەت دەرچwoo، گيان و سەر
سەلامەت بن، چش له مال و سامان!

لە كۆتايدا ژنهكەي نووسىبىوو: ئەم سالەمان، بەخششىكى گەورەي
خودايى بooo، بە خىر و خۆشىي تىپەپى!

نووسەرە پياوهكەيش زقىر دلخوش و سەرسام بooo بق ئەو راھ
جوان و هاندەرە.

Sobhan Misra communication and Personality Development

//facebook.com/

#١٠

In daily lives we must see that it is not happiness that makes us grateful but gratefulness that makes us happy.

له ڙيانى رڦڙانه ماندا پيويسنه له وه ئاگادار بين که
به خته و هريي و امان لئي ناکات که سانيڪي پيزان بين،
به لکو پيزانين و امان لئي دهکات به خته و هر بين.

في حياتنا اليومية يجب أن ننتبه، أنه ليست السعادة ما يجعلنا
ممتنين، لكن الامتنان هو ما يجعلنا سعداء.

تهنیا ههندیک بههاراتی زیادتری تیکه!

نووسینی: دارن پوک

پسکیتە وشکەی بى شەکر گەرمۇگۇرت ناكاتەوە، چونكە وشکە، تامى
نىيە، مەبەستەكەی منىش ناھىئىتە دى.

بەلام ههندیک وشکە بىبەرى شىريينى جوان، يان ساسى بىبەرى
توندى تیکە، ئەوسا بىبىنە و، دواتر سەيرىكى يارىيەكە بکەرهوە!
ژيانيان تىگەر!

ئەو پسکیتە خە بچووكانە ئاھەنگىكىان لە ناو دەممدا ساز كرد، هەر
لىيى مەپرسە! لەوانەيە كەمىك زىادەرۇيىم كردىت، وەلى بە راستى بە
تامن.

لەوانەيە وا ھەست بکەيت كارەكت وەكۈو ئەو پسکیتە وشكانە وايە.
بىزاركەرە و بىڭىانە.

تهنیا بههاراتەكانى پىدا بکە.

ئا، ئەوهتاني، نەموت: وزە و گەرمۇگۇرى بۇ دەگەرېتىتەوە؟
ھەبوونى خۆت و زىندويىتى بھېنەرەوە مەيدان.
ھەستى گالجاپى بھېنەرەوە مەيدان.

بې بەو ھاۋپى ناسكەي كە دلخۇشى و رۇوخۇشى بۇ شويىنى
كارەكە دەھىتىت.

نابىت ژيان بىزاركەر بىت،
مەسەلەكە ھەمووى لەسەر خۆت راوهستاوه.

Just Add Condiments

www.betterlifecoachingblog.com

#۱۱

Trying to lead an interesting life, a fruitful life, is a big challenge.

John Patrick Shanley

هېولدان بۇ ژيانيكى بە چىش، ژيانيكى بەرھەمدار،
بىرىتىيە لە مەيدانخوازىيەكى گەورە.

محاولة حياة ممتعة، حياة مثمرة، هي تحد كبير.

په یڙهی به لگه هینانه وه

ئایا هیچ کاتیک وا به سه رسامی خوت بینیووه وه، که قسسه يه کت
کرديت، يان شتيكت ئهنجام دابيit، لای که سیکی دیکه رافه يه کی واي
بؤ کرابيit، که هه ر به خه يالیشتدا نه هاتبيت؟

يان ئه وهت به سه ر نه هاتووه، له ليدوانیک يان هه لسوکه و تی که سیک
توروه بووبیت و، بهو ئهنجامه گه يشتبیت که حه تمهن رقی لیته؟
ئه وه بیگومان تو به په یڙهی به لگه هینانه وه دا هه لگژاویت.

يه که مین که سیک باسی له په یڙهی به لگه هینانه وه کرديت، کریس
ئه رگه ریس بولو له سالی ۱۹۷۰دا، بریتییه له پیگه يه ک، که چون له
ههندیک زانیاری داتاییه وه، به رو زنجیره کرده يه کی ئه قلی، که سه ر
بؤ ئهنجامگیری راده کیشن، ده رده چیت.

کاره که وا دهست پی ده کات، تو داتا کان کو ده که يته وه، له دیدگه ی
خوت وه رافه يان بؤ ده که يت، له ويشه وه به ئهنجامیک ده که يت، به
پاستی کاریکی مهتر سیداره، ده زانن بؤ؟ چونکه هه موو ئه وانه
به خیراییه کی کتوپر روو ده دهن، له وانه یه خویشت درکت به وه
نه کرديت، ئى که سی دیکه يش ئاگای له و که ين و به ينه ی نیو
کرده کانی بير کردن وهی تو نییه، يان بزانیت قوناغه کانی چین؟ تا
دیاری بکات چون بهو ئهنجامه گه يش تروویت؟ هه موو ئه وهی ده بیشن
ئه و پیوشوینه یه که تو ده یگریته به ر و ته واو.

په یڙهکه، له رووی کرده يیه وه چون کار ده کات؟

قه ناعه ته کانی تو، حه زیان به وه یه ئه و داتایانه به هیز بکه ن، که
هه لتبزار دوون و، چونیه تی رافه که يان له لای خوت وه یه، يانی ده بنه
زنジره يه ک له هه لسنه نگاندنی به جيگه ياندنی ئه رینی، ئه رینی لیده دا

واتایی ئەوە نییە باشە، بەلکو واتای ئەوھىيە ئەوە هەلسەنگاندناه
بەدووى يەكدا كرده كە پالىپتۇھ دەنیئن نەك بىوهستىئن، لە كۆتايىشدا
جهخت لەسەر ئەوە دەكەيتەوە، كە هەر لە بنەرەتەوە بېروات پىيى
ھەبووھ.

واله خواره و نموونه يه کي ساده دهخهينه پوو، با بزانين چون
بيرکردن و همان به په یژه که دا سهر دهخهين و، پله به پله ده رفین:

جین دیداریکی بټو قاوه خواردنې وه لهګه ل ماړی دا بټو کاتژمیر
د هونیوی سه رله به یانی، رېک خست.

ماری دواکه وت و هۆکاره که یشی باس نه کرد، لهوانه یه واى زانیبیت
هه ر دوانه که و توه.

جين برياري دا که ماري گويي لينه بووه له وادهی خويدا بيٽ، چونکه
کاتي خوي بهلاوه گرنگتر بووه.

جین بهو ئەنجامگیرییه گەیشت: ئىدى پىۋىست ناکات لە داھاتوودا دىدارىيکى دىكەي لەو شىۋەيە لەگەل مارىدا رېك بخات، لەبەر ئەوهى وا دەردەكەۋىت مارى حەزى بە دىدارى ئەم نىيە.

ئەوە بۇو كاتىك مارى پىشىيارى دووباره كىردىنەوەي ھەمان دىدارى بۇ ھەفتەي دادىت خستە بەردەم جىن، يەكسەر رەتى كردىوە.

له کوتایی مهسله که دا، هه موو ئه وهی ماری به بیریدا هات، که بوقچی
جین نایه ویت بوق جاریکی دیکه پیکه وه دابنیشنده، ئاگای لهو هؤکاره
هر نیه که جین، شیتگیر کردو وه!

لهوانه يشه چهندان هۆکار هەبن بق دواكه و تنه کەی مارى، كە پۈونى نە كىردىنەوە: لهوانه يه وادەي لەگەل دكتورىيىكدا هەبووبىت، يان لهوانه يه كاتژمىزە كەي دواكه و تېت، بۇ يە هيچ بىرى لهوە نە كىردىنەوە كە بۇچى

دواکه و تسووھ، ئەوھ لە کاتىكدايە جىين بېرىساري داوه، ئەو جىزورە
هاورپىيەتىيە، ئەوھ ناھىيەت كاتى پىتوھ بىۋەتى!

لە زۇربەي كاتەكاندا، ھەرگىز ئاگات لەوھ نىيە قەناعەتەكانت يان
گىريمانەكانت، لە كويىوھ هاتۇون؟ ئەى باشە ئەو ھەموو داتساو
ئەنجامگىرييانە چىن كە ھەلتۈزاردوون؟ ئى ئى، دۆزىمەوھ، لەوانەيە بۇ
قۇناغى مندالى گەرابىتەوھ، يان لىدوانى رېكەوتئاسا بۇوبىت، بە
ھەر حال، بەلاي خۆتەوھ وايە كە جامەكەت پې كردووھ، وەلى ھىشتا
ھەر نىوهيە و، ھەموو ھەقەكە لاي تو نىيە!

خۆت لە ھەلگزان بە پەيژەي بەلگەھىتەنەوەدا بەدوور بىگە، ئەمە بىكە
پىۋىستە ئەوھت لەبىر بىت، ھەمىشە تو مانا و بەلگەھىتەنەوەكانت
لەسەر ئەو شستانە خەلکانى دى دەيىكەن، يان دەيىلىن، لە
ئەزمۇونەكانى پىشۇوتىرەوھ وەردەگرىت، ئەگەر ھاواوینەكانى رايدوو
نەبىت، پىم نالىت چىيە؟

دەي كەوا بىت، مەسەلەكە سوودوھرگىتنە لەو ئەزمۇونەنانە، با گىريمانە
بىكەن، بەلام دەبىت بەدواداچۇونىش بىكەن و، ھەر لەخۇمانەوھ تەھنەنگ
بە تارىكىيەوھ نەنېئىن!

ئاگات لەو بەشانەي بىركىرنەوەكانت بىت، كە وەكىو شىتىكى حەتمى
و يەكلاڭراوھ وەرتگرتۇون، ھەيانە لەناو قۇولايى قەناعەتى تۇدا پەگى
چەقاندووھ، ئى پىۋىستە پېشىنىيان بۇ بىكەيتەوھ، تا بىزانىت راستىن
يان تراوېلەكە؟ كاكە، دادە، ئەو شستانە بەلايى تۆۋە يەكلاپۇونەتەوھ،
لاي خەلکى دىكە ورپىنەي مندالان!

بلى: مەسەلەكە بە لاي منهوھ وادەردەكەۋىت... بېروام وايە فلان شت
لۆزىكىيە، بەلام ئەوانى دى ھاورپامن يان نا؟...

ههروهک بق دلنيابون له برياره زهينيه كانت و، ههلسنهنگاندنى
ههلوئىسته كان كه دىئنه پىش، ده توانيت سوود له "پرسىارگەلى
كوتاكراده" بىينيت، ئەم ستراتيژىيە تەيان يانى چى؟

بۇ نموونه: له مەسەلە كەى مارى و جىن-هە، ئەم پرسىارانە دروست
دەكريت:

- ئايا هيچت بەسەر نەھاتووه و، شتەكان وەکوو خۆيانى؟

- ئايا ئەم بەيانىيە كەوتىتە نىئو قەره بالغىيە وە، وا دواكهوتىت؟

- ئايا كاتزمىر دەونىو هيشتا بق تۆ زوو بۇو؟

- ئايا دىدارەي ئەم بەيانىيەمان گونجاو نەبۇو؟ هەموو كات
ده توانيت پىيم بلىت، كە چ كاتىك گونجاوه بق دىدارىكى دىكە.

- ئاي خوايە گيان، زۆر دواكهوتىت.

بۇ رەتكىرنە وەكەي جىن يىش بق دىدارى داھاتوو، ده توانرىت ئەم
پرسىارانە بىكريت:

- ئاي تۆ باشىت؟ ئەم بەيانىيە زۆر ھىور بۇويت، خىرە وا گۈرایت؟

بۇ تاقىكىرنە وەي پاستى داتاكان و گريمانە كان، هەر پىويسىت ناكات
بىر لە پەيژەي ئەنجامگىرىيە كان بکەيتە وە. چونكە بق ئەوھىيە بىزانىت، تا
چەند بىركىرنە وەت، يان بىركىرنە وەي ئەوانى دى، پۇون و ئاشكaran؟
سا بەلكو پەيوەندىيە كە باشتىر بکەيت.

ههروهك ئەم پەيژەيە بق ئەوھىيە تا بە خەلكى بلىين: وەرن و پىتىدا
هەلزىن، نەخىر، ئەوھى خۆى لە خۆيدا مايەي رەتكىرنە وەيە.

#۱۲

Don't be too quick to jump to conclusions.

زور به خیرايی باز مهده تا به ئەنجامه کان بگهیت!

لا تكن سريعاً جداً في القفز إلى النتائج !

چۈن پرسىارەكان دەخەيتە رۇو؟

ئەوهى بە كارايى پەيوەندى بەوانى دىكەوه بکەيت، زۇرتر
پەيوەندىدارە بە "چۈنۈتى" پرسىارىرىدەوه، هەر بەوهەدى مەبەستى
پرسىارەكە دىاريڭرا، دەبىت لەخۆت بېرسىت:

پىۋىستە چ جۇرە پرسىارىك بخريتە رۇو؟

ئايا پرسىارەكە بۇ كەسەكە يان كۆمەلەكە گونجاوه؟

ئايا ئىستە كاتىكى گونجاوه بۇ پرسىارەكە؟

پىشىنى دەكەم چۇن وەلام بدرىتەوه؟

بۆيە لە بۇنە رەسمىيەكاندا، كاتىك پرسىارىك دەخەيتە رۇو، ئاگادارى
ئەم خالانە بە:

- خۆت پىك خىستىت: بۇ نموونە ئەگەر پرۇزەيەكى ليكۆلىنەوهت
ھەبوو، يان لە پىشەيەكدا كارت دەكىد و پىۋىستى بە تۆماركىرىنى
زانىارىيەكان ھەبوو، ئەوه بىڭومان چەندان پرسىارت دىنە پىش.

لەو حالەتانەدا باشتىر وايە كەسەكە ئاگادار بکەيتەوه، پىش ئەوهى
دەست بە پرسىارەكانىت بکەيت، ھەندىك كورتە زانىارى بىدەيتى،
ئامانجەكانى پاشت پرسىارەكانى چىن؟ ئەوه وا دەكەت كەسى
وەلامدەرهوھ زۇرتر كراوه بىت و، ئاسانتر وەلام بىداتەوه.

بۇ نموونە: لەپىناو يارمەتىدانىت لە مەسەلەي پىركىرىدەوهى فۇرمى
بىيمەكەدا، پىۋىستە لەبارەي تىرومبيلەكەت، تەندروسىتىت، ئەوه
بارودۇخەي بۇوه ھۆى دەعمەكە، پرسىارتلى بکەم.

- بىدەنگبۇون بەكار بخە: بىدەنگبۇون لە ئاراستەكىرىنى پرسىاردا،
ئامرازىكى كارايى، جارنا جارىك وەستان لە كاتى قىسەكىرىنىدا،

یارمه‌تیده‌ره بق ئەوهى خاله‌کانى ديارىكراو جەختيان لهسەر
بكرىتەوه، بق ئەوهى وەلامدەره وەكە خۆى كۆ بکاتەوه و، بزانىت چى
دەلىت.

۳ چركە وەستان، يارمه‌تیده‌ره بق ئەوهى بزانىت چى گرنگە، تا
بخرىتەپوو، يەكسەر تەوەرەكان بەدووى يەكدا نەيەن، بە دوور و
درىزى وەلامەكان بدرىنەوه و، زانىارى زىادتر بخرىتەپوو.

- هاندانى بەشداربۇون: لەو حالەتەدا كە پرسىارەكان ئاراستەمى
كۆمەلېك كەس دەكرين، بە زۇرىسى بەپىوه بەرەكان پىيان باشە
زۇرتىن بەشدارى ھەبىت، بق ئەوهى گوتوبىزەكان گەرم و گورپىر بن.

باشتىن پىگە بق ئەوهى سوودىتكى زىادتر بەدەستەوه بىدات، ئەوهەي
كەسىكى چالاكى نىتو كۆمەلەكە پرسىارەكان ئاراستەمى بەشداربۇوە
ناچالاكەكان بکاتەوه، بە مەرجىك بارى دەرروونى ئەو كەسانە
پابىگىرىت، كە حەزيان بە قىسە كىرىدىنى نىتو كۆر و كۆبۈونەوه كان نىيە!

Questioning Skills and Teaching

www.skillsyouneed.com

#۱۳

The key to wisdom is this constant and frequent questioning, for by doubting

We are led to question and by questioning we arrive at the truth.

Peter Abelard

کلیلی دانایی بریتییه له خستنه رووی به رده و امهی پرسیاره کان، چونکه گومانکردن به ره و پرسیار کردنمان ده بات، پرسیار کردنیش به ره و هه قیقهت.

منتاح الحکمة هو هذا الطرح المستمر والمتكرر للأسئلة، لأن الشك يقودنا إلى التساؤل، وطرح الأسئلة يوصلنا إلى الحقيقة.

ها ئەوھ پەيوەندىكىرىدى كارا!

نۇوسىنى: سانگاي مانگال

جاڭ و ماكس لە ئەنجامدانى سررووتە ئايىننې كان دەگەرەنەوە، جاڭ
پرسى: داخق دەبىت جگەرەكىشان لە كاتى نويىزدا دروست بىت، ياز
نا؟

ماكس هاتە وەلام: ئەى بۆ لە قەشەكە ناپرسىت؟
هەر وا بۆ لاي قەشەكە رۆيىشت و پرسىيارەكە ئاپاسته كرد، ئابا
دەبىت يان نابىت؟

قەشە وتى: نا نا كورم، ئەوھ لە دىينەكە ئىيمەدا سووكايدىيەكى
تەواوه.

جاڭ گەرایەوە لاي ھاۋپىكە و، وەلامى قەشەكە بۆ گىزرايەوە.
ماكس وتى: من بەو وەلامە سەرسام نىم، بىڭومان پرسىيارىكى ھەلەن
كردووھ! با منىش ھەولىڭ بىدەم.

ئەويش بۆ لاي قەشەكە رۆيىشت و لىيى پرسى: ئەى جەناب، ئابا
دەتوانم نويىز بکەم و، جگەرەيش بىكىشىم؟

ئەو پرسىيارە بە گەرمۇڭورىيەوە وەلام دايەوە: بىڭومان كورم،
بىڭومان.

What is Effective Communication?

www.speakingtree.com

#۱۴

The reply you get depends on the question you ask.

ئەو وەلامەی کە دەستت دەكەۋىت، لەسەر ئەو پرسىيارە را دەستاوه کە دەيىكەيت.

الجواب الذي تتلقاه، يعتمد على السؤال الذي تأسله.

مامه لە کردن لەگەل راپاییدا لە، کاتى خىستىن، پۇرى باپا، تىيىكدا

ئاسايىيە لە كاتى پېشىگە، شىڭىرىنى باپا، تىيىكدا، تۈوشى شەۋاز و دله راوكى بىبىت، ئەمە حال، تىيىك، كاسانى پېسپەپ و مامقىستايانىش رۇوبەرۇسى دەبنەوە.

ھەروەك نەكتەر و، كاسانى بەناوبانگ و سیاسى و و تاربىيەنلىش تۈوشى ئەو بارە نارەحەتە دەبن.

كەسيك شەۋاز، يانى نائىدى كىشىيەك ھەيىه، يان لاوازىيەك لە گۈرپىدai، تەنيا ئەوەت پىويىستە وزەى مىشىكە دەمارت بە دانايىوە بخەيتە گەپ، بەلكو زور لە خۆرپازىبۇونىش ھەر لاوازىيە!

شەۋاز وشكىيەك لەناو قورگ و، ئىلنجىدانىك لە گەدەدا دروست دەكەت، دەستەكان ئارەق دەكەن، ترس داگىرت دەكەت، قىسەكان لەبىر دەباتەوە.

لە خۆشىخى مىرۇف ئەوەيى، ھەندىك ستراتىيىزى ھەن ئەو ھەستەن لا كەم دەكەنەوە، لە گرينگتريينيان:

- ئەنجامدانى ھەناسەدانى قوول: دەردانى ھۆرمۇنى ئەدرىنالىن، ھەناسەت سادە و خىرا دەكەت، بۆيە ھەلمۇزىنى ھەناسەي قوول مىشىكت و الى دەكەت ئۆكسىجىنى باشتىرى بۇ بىرپوات، ئەو ھەناسەھەلىكىشانە لەسەرخۆيە، والە جەستەت دەكەت ھەست بىكان كە زىادتر ئارامە، بۇ ئاستى دەنگىشت كارىگەرى ھەيىه.

- خواردنەوەي ئاو: ئەو ئەدرىنالىنە دەبىتەي ھۆى وشكبوونى قورپە زمانىشىت گىر دەكەت، بۆيە پەرداخىيەك ئاو لاي خۆت دابنى و، تاون ناتاوىيەك، قومىيەكلى بخۇرەوە.

- جوینی بنیشت؛ پیش دهه ستپیکردنی با بهته که، جوینی بنیشت ههستی حهوانه وهت پسی دههات. لیکولینه وه کان و تویانه؛ بنیشت ئاگالیبوونت زیادتر ده کات، دوودلیت که متر ده کاته وه، بهلام پیش ره ستپیکردن به که میک، فرکی بده.

- زهرده خنه؛ به هیورکه ره وهیه کی سروشته داده نریت، چونکه پیامی کیمیایی به ناو جهسته تدا بلاو ده کاته وه، له گهل جه ماوه ره که پشدا هۆگری و دلخوشی ده هینیت کایه وه.

- ستراتیزیه تی خه يالکردن وهی هینانه پیش چاو به کار بخه؛ وا بیهینه پیش چاو خه ریکی خستنه پووی با بهتیکیت، رووت خوشه و، ئه و هه موو جه ماوه ره دانیشتون، به جوانی گوینیان لى راگرت وویت، ئه و وینه ئه رینیه به هیزتر بکه و له زهینتدا خه زنی بکه.

- شیلان؛ فشار بخه ره سه ر ناوچه وانت و بیشیله، تاكو ناوچه و پیشه وهی ده ماغ و جیگهی قسه کردن، چالاک بیت.

- بوهسته؛ که میک پیش ده ستکردن به قسه کردن، بوهسته و به چاو سهیر بکه و، زهرده خنه بکه. ئه و کوتا ساته له هیوری، زور پشوو پیده ره و، کاتت پسی دههات تا خوت بگونجینیت، ئى خق تو ده بیت چه قی گرینگیپیدان.

- له سه رخو به؛ خاوتر له وهی قسه ای ئاسایی ده کهیت، بدوى، ماوه ماوهی وهستان له نیوان رسته کاندا جیبەجى بکه. ئه و پېچکه له سه رخویه، ئارامت ده کاته وه، بۇ ئهوانه یش له دواوهی هۇلەکەن، باشتر گوینیان له قسه کانت ده بیت.

- پیاسه بکه؛ که میک پیاسه بکه، ئه وه هەندیک وزهی میشکە ده مارت دههات، له گهل ئه وه پشدا بھرھو دوا یان بھرھو پیش مه جوولى، له سه ر پاژنهی پیلاوه کەت مه وهسته، چونکه ئه و جوولانه، ئاگالیبوونى جه ماوه ره کەت پەرت ده کەن.

- واز له بيرکردن وه له خوت بهينه: ئه وەت له بير بىت ئەو جەماۋەرە، بۆيە لهوين، تا ھەندىك زانىارى وەربىگەن، ئەركى تۆيش گەياندىنى نەو زانىارىيىانەيە، بۆيە ھەول بىدە دوودلىيەكەت بخەيتە لاوه واب جوانترىن شىوە پەيامەكەت بگەيەنىت.

Coping with Presentation nerves

www.skillsyouneed.com

#١٥

Remember, audiences don't know where you as the speaker are headed. If you first give your listeners the big picture and then talk in specifics, you'll be the kind of presenter who allows audience to relax and feel that they're in good hands.

ئەوەت لەبىر بىت، كە جەماوەر نازانىت وەكۈو قىسەكەرىيک، گۇتارەكت بەرھو كۆئى دەپروات، خۆ ئەگەر وىئەيەكى گشتىگىرت بە بىسەرانت دا، دواتر ھاتىتىه سەر درىيىزەي بابەتكان، ئەوە دەبىت بە يەكىيک لەو قىسەكەرانەي كە پى بە جەماوەركەيان دەدەن، پېشىۋەر بىگەن و، وا ھەست بىھن وان لە دەستىيىكى ئەمېندا.

تذكرة أن الجمهور لا يعرف إلى أين تتجه خطابك كمحاضر. فإذا أعطيت المستمعين صورة عامة، وبعدها تحدث بالتفاصيل، ستكون ذلك النوع من المحاضرين الذي يسمح لجمهوره بأن يسترخي ويشعر أنه بآيد أمينة.

چوں چیرۆکیک ده گئیریتهوه؟

نووسینی: واينی ئىلېزى

ئەمۇق لەگەل يەكىك لەو مشتەریيانەدا كە وتمە قسە كىرىن كە زيانى
لەپەرپى خۆشىدا بۇو، وتم: ئەرى هەنگاوى داھاتووى كارامەبى
قسە كىرىن ئەمەيش چىيە؟

وتى: ئىستە دەمەويىت تەركىز بخەمە سەر قسە كىرىن لە بەردىم
كۆمەلەكاندا. هەر بە راستى ئىستە كەسىيکى سەركىرىدىي، دەي
ئەمەيش خراپ نىيە!

بەلام وتى: كاتىك دىتە سەر باسى گىرپانەوهى چيرۆك، ئىتر گىان
دەلەرزىت و، بەلامەوه قورسە، ئىدى نازانم چىملى بەسەر دىت،
پۇوداوهكان دەقتىنەم و، سەرەداوهكانى وەكىو توپىزى بەربايان
لىدىت!

ئەو كىشەيە، ئىستە بەرلاوه، ديارتىن ھۆكارىشى نەزانىنى پىكھاتەي
چيرۆكە قسەئامىزەكانە. بۇيە ئەو كورتە ئامۇڭگارىيانەم پىي دا:

ئەو چيرۆكانەي كە بنىاتىان لە: پىش و پاش پىك دىت، زۇرىنەي
چيرۆكەكان دەگرنەوه و، رېزەكەيان ۸۰% دەبىت، كە ئاسانتىن بۇ
تىڭەيشتن و، بەتام و چىزترن.

وان چيرۆكان لە ۳ بەش پىك دىن:

۱- ھەستە سەرەتايىيەكان.

۲- پۇوداۋ يان گوتوبىيىز.

۳- گۈرپانى ھەستەكان.

وەکى نموونەيەك، كە لەگەل ئەزمۇونى كاركردىدا لە چاكسازىيى
بوارى ئەقلىدا، دەگۈنچا، ئەم چىرۇكەي خوارەوەم بۇ رۇونكىرىدەوەي
ھەلوىستەكە پىدا، بۇ ئەوەي بەسەر خۇيدا جىئەجىنى بىكات:

- ١ - لە رېيگەي رېيشتن بۇ سەر كارەكەم بۇوم، ھەستى
چۈكىدادان ھەموو گيانى داگرتىبۇوم، لەم ماوانەي دوايدا لەخۇم
دەپرسم: داخۇر ژيانم ئامانجىك، يان مانايمىكى ھەي!

- ٢ - وەلى دواى ئەو، ئەو كەسە هات، يەكىن لە نەخۇشەكان، گولىكى
بەدەستەوە بۇو، كە لە باخچەي پزىشكان دىزىبۇسى، پىشىكەشى كىردىم
و، وتى: ھيواخوازم ئەمە كارىكى نامۇ نەبىت، بەلام ھەر ويسىتم پىت
پلىم: ئاي ئەو قىسەكىرىدە لەگەل تۇدا، چەند يارمەتىدام، تەنيا ئەوەم
ھەبوو پىشىكەشى تۆى بىكەم و پاداشتى ئەو چاكەيەت بىدەمەوە،
دەخوازم شايەنى تۆ بىت.

- ٣ - بە راستى سەرسام بۇوم، نەمدەزانى چى بىكەم، ھەرگىز
چاوهنۇرى ئەو نەبۇوم! بە گەرمىيەوە تەوقەم لەگەلدا كرد، رېيك
دەوتۇت شتەكان لە كاتىكى ناوازەدا رۇو دەدەن. ئەو رۇۋە ھەمىشە
زەردەخەنە مىوانم بۇو، وا ھەستىم دەكىرد پېرم لە شەوق و زەوق.
كۆتاپىي: بە زۇرى لە كۆتاپىي چىرۇكدا، ھەستەكان پىچەوانە دەبنەوە،
كتومت وەكoo ئەو پارەيە وايە كە دىوي خەتى ھەلبىرىتەوە و،
بىكەيتە سەر دىوە شىرەكەي!

ناوهرۇكىش دەست كرد و وەھمى نىيە، بەلكو تەنيا چىرۇكىنلىكى
رۇونكىرىدەوەيىه، وەلى وامانلى دەكەت بنىاتى چىرۇكەكە تىيىگەين، بۇ
ئەوەي بتوانىن ئەو شتانەي بەسەرمان ھاتۇون، لە شىۋەي چىرۇكىندا
لە قالب بىدەين.

ئامۇزگارىيەكى دىكە: لە بەرانبەر ئەو شتانەي رۇۋانە دېنە رېت، ئاگات
لە ھەستەكانت بىت، چونكە ئەو ھەستانە دەبنە كەسىتىيە سەرەكىيەكە،

که خوتی، بزانه چون به تپه‌رینی کات، گورانیان به سه‌ردادنست، نمر
گورانانه، ده‌بنه رده‌گهزی سه‌ره‌کی بتو هاو سوزبوروونت لکل
جه ما و هر دکه‌تدا، هه رو دک وا ده‌کهن چیر و که که سه‌رنجر اکیش و به
چیز بیت.

به ری هیوا کانتان گول بگرن!

کاتینکی خوش.

Simple Story Structure

www.charismaarts.com

The best speakers in the world are the best storytellers. They have a gift to not only tell a great story, but also share a lot of the details that many others wouldn't.

Larry Hagner

باشترين قسه که ران له جيهاندا، ئەوانەن باشترين
 چىرۇكخوانى، ئەوان نەك ھەر لەوەدا بەھەدارن كە
 چىرۇكىيىكى گەورە بىگىرنەوە، بەلكو لەوەيشىدا بەتوانان
 چەندان درىزە بەھىننە پىش كە ئەوانى دى ناتوانان
 بىگىرنەوە.

أفضل المتحدثين في العالم، هم رواة القصص الأمهر، فهم موهوبون
 ليس فقط في أن يرووا قصة عظيمة، وإنما في أن يشاركون العديد من
 التفاصيل التي لا يستطيع الكثيرون غيرهم مشاركتها.

ئەودیوی وشەکان

پىدان بە جەستە بۇ رەنگدانەوە ئەو چىرۇكەى دەيگىرىتەوە، دەتوانىت گىرپانەوە كەى بەھىزتر بکات. كاتىك قىسەكان دەكەيت، بە خەيالى خۇت ئەو شوين و كاتەى كە تىيدا پۇوى داوه، ئەو كەسايەتىيانەى كە تىيدان، بەھىنە پېش چاو، لىنى بىگەرە با بە ھەموو گيانتهوە دىار بىت.

ھەروەكۈچ چۈن لە ژيانى رۇزانەماندا، كاتىك بە رۇح و گىان قى دەكەين و، ئامازەكانى دەم و چاومان ھاۋىيەك دەبن و ھاوتاي دەنگمان دەبن، كارىگەريي زۇرتىيان دەبىت، چونكە ئەو مانا شاراوه يە ئەودىوی وتكانمان، لە چۈنۈھەتى وەستان، جوولە و ئامازەكانماندا وەردەر دەكەون.

دەزانن لە كاتى ئەپەرى بىدەنگبۈونىشدا، ھەموو گيانمان ھاوار دەكات!

بۇ نمۇونە: چۈن ئەم رىستانەى خوارەوە بەبى وتكە، دەردەبرىت؟

- زۇرم گەرمایە.

- زۇرم سەرمایە.

- وسىس، بىدەنگ بە.

- وەرە بۇ ئىرە.

- بە خىرايى وەرە بۇ ئىرە.

- دوور بىكەوەرەوە، زۇر مەترسىدارە!

- ئىدى ئارامم ليپرا.

- ماندروم.

- چیت و ت؟ گویم لیت نابوو.

کاتیک چیرۆکیک ده گیتیته وه، لیتی بگه رئی جهستهت بیتیه قسه.

هارول بدھ جهستهت رهندانه وھی ئەو قسانە بیت، کە ده یانگیتیته وھ، خل نەگەر بە روونى چیرۆکەکەت ھینایە پیش چاوی خوت، وا ده یگیتیته وھ، جهستهیشت بۇوه بە بەشیک لە رووداوه کان، دەم و چاوت، دەنگت، هاموو و یتاکردنە ناوه کیيە کانت، هاتوونەتە گۇ!

Beyond Words: Nonverbal Communication

www.storyarts.com

According to experts, a substantial portion of our communication is nonverbal. Every day, we respond to thousands of nonverbal cues and behaviors including postures, facial expression, eye gaze, gestures and tone of voice. From our handshakes to our hair styles, nonverbal details reveal who we are and impact how we relate to other people.

به پئی رای پسپوران، بینگومان بهشیکی گهوره له په یوهندیکردنمان له
پئی نه و تراوه کانه و هن. ئیمە رۇزانه و ھلامى ھزاران ئامازه و
رەفتارى نه و تراو دەدەینە و ه، كە خۆیان له بارە کانى جەست
ئامازه کانى دەم و چاو، تېنۋەرینى چاو، ئامازه جوولەيیە کان و ئاسى
بەرزى و نزمى دەنگدا دەبىتنە و ه.

ھەر لە شىوازى تە و قە كردنمان و ه بىگرە، تا بە شىوازە کانى قىزادەتىان
دەگات، ئەو تە واوى نه و تراوى راستەقىنە ئیمە دەردەخەن و، كار
دەكەنە سەر چۈنیەتى په یوهندیکردنمان بەوانى دىكەوە.

وفقاً لرأء الخبراء، فإن جزءاً كبيراً من تواصلنا غير لفظي. فنحن نستجيب
يومياً إلى آلاف الإشارات والسلوكيات غير اللفظية التي تتضمن وضعيات
الجسد، وتعابير الوجه، ونظرة العين، والإيماءات ونبرة الصوت.

انطلاقاً من طريقة مصافحتنا وصولاً إلى تسريحات شعرنا، تكشف
التفاصيل غير اللفظية حقيقة من نحن، وتؤثر على كيفية تواصلنا
مع الآخرين.

زیرهکیی سۆزداری

نووسینی: نورمان ئى. رۇزىئنسل

زۇر كەس باسى زیرهكى سۆزدارى يان زیرهكى هەلچوونى "El"
دەگات، باشە ئەوه بە ماناى چى دىت؟

بىڭومان يەكىك لە لايمەنە گرنگەكانى زیرهكى سۆزدارى، دركىرىدى
ھەست و سۆزەكان و هەلسۇوراندن و هەلسەنگاندىيانه.

بۇ نموونە: دركىرىدت بۇ زیرهكى سۆزدارى خۆت، لە رېكخستان و
بەرپۇھەبرىنى خودى خۇتقا يارمەتىت دەدات، لە كاتىكدا دركىرىدى
ھەست و سۆزى ئەوانى دىكە، واتلى دەگات لىيان تىيىگەيت و، لە
پەيوەندىيە تايىەتىيەكاندا، سەركەوتتوو بىت.

بە تىپروانىن لە گرنگى زیرهكى سۆزدارى، پىيم باش بۇو
خىستنەپۈويەكى كورت بۇ ئەم بابەتە پېشىكەش بىكم، لەگەل ۱۰ رېكە
بۇ زىادتر كىرىدى ئەو زیرهكىيە، ھەمۇو ئەوانەم لە كتىيەكەمدا:
"شۇرپشى هەلچوونى" باس كردووه.

۱- نەبابەتەكە بىچرىنە نەبىڭۇرە: ئەگەر ھەستەكانمان ئارام نەبوون،
ھەزمان بەۋەيە لەرپىي پچىرانىيەوە خۆمانى لى بەدوور بىرىن، يان
ئاڭالىبۇونمان پەرت بىكەين. رۇزانە بەلاي كەمەوە ۲ جار دابنىشە و،
لەخۆت بېرسە: ھەستم چۆنە؟ كەمىكى پىيدەچىت تا ھەستەكان
دەردەكەون، ئەو كاتە كەمە بەبىي پچىران بە خۆت بىدە.

۲- لە بېياردان بەسەر ھەست و سۆزەكان، يان كۇپىنیاندا، پەلە
مەكە: ھەول بىدە ھەست و سۆزەكان پېش ئەوهى بىرىان لى
بىكەيتەوە، رەت مەكەرەوە، لەبەر ئەوهى ھەست و سۆزە جوانەكان بە
زۇرى وەكۈو شەپۇلىك بەرز دەبنەوە و دادەبەزن، بەرز دەبنەوە تا

په چوله پوپه دهگان، پاشان هیواش هیواش خاو دهبنهوه و داده بهز،
ناییت ناما نجیت به رگرتن لهو شه پوله بیت.

۳- پنوره و پزانه دهتوانیت پیکهوه بهسته ریک له نیوان ههست و
سوزه کان و، ئه و کاتانهی که به ههمان پیکه ههست کرد ووه
بدقزیتهوه؟ هار کات ههست به ههستیکی قورس کرد، له خون
بپرسه: پیشتر گائی ههست بهم ههسته کرد ووه؟

ئه و ستراتیزییته یارمه تیت ده دات تا بزانیت ئه ههستهی ئیسته
سروشتیه و هی ئه دهمه يه، یان رهندگانه وهی باریکی رابرد ووه؟

۴- نیوان ههسته کان و بیرکردن وه کانت پیکهوه ببهسته روهه: کاتیک
ههست به ههستیکی نائاسی دهکهیت، به رده وام ئه وه به سوودتره کی
له خوت بپرسیت: رای من لهم شتهدا چیه؟ زوربهی جaran يه کیک ل
ههسته کانمان له گه ل ئه وانهی دیکهدا به ریه ک دهکهون، ئه وهیش
شتیکی سروشتیه، چونکه گویگرتنت له ههست و سوزه کانت، عهینه
گویگرتنه له ههموو شایه ته کانی کیشیه کی نیو دادگا، ته نیا له ریی
زانینی ههموو به لگه کانه وه، دهتوانیت به بپیاریکی باش بگهیت.

۵- گوئی له جهسته را بگره: له وانه يه ئه و دلتیک چوونهی له کانی
لیخورینی ئوتومبیلدا به ره و کاره که ت، ههستی پی دهکهیت، به لگه بیت
له سه ر ئه وهی که کاره که ت چاوگهی شله ژانه، یان له وانه يه ئه و لیدانه
هیواشانهی دلت، له کاتیکدا له گه ل کچیکدا قسه دهکهیت و پی ده لیت:
ههست دهکه م خوشم ده ویت، رازیی پیکهوه زه ما وهند بکهین؟ ریک
خوشویستنی راسته قینه بیت.

۶- ئه گهر هه قیقه تی ههسته کانت نه زانی، پرسیار له که سیکی دیکه
بکه: زور په که می خه لک در کیان به وه کرد ووه، که که سانی دیکه بش
ده توانن پییان بلین: داخو ههستیان چقونه؟ داوا له و که سه بکه که

متمانه‌ی بى دەكەيت، تا پىت بلېت پىويسته چۇن ھەلسوكەوت بکەيت، ئى لەوانه‌يە وەلامىكى لە ناكاو و ئىلهاام بەخشت چىڭ بکەويت.

- ٧ - گۈئ بۇ ھەست و سۆزەكانى ئەقلى نەست بىرىھ: چۇن دەتوانىت زىادتر درك بە ھەست و سۆزەكانى ئەقلى نەست بکەيت؟

سەراتىزىيەتى "پىكەوەبەسترانى ئازاد" تاقى بکەرەوە. كاتىك لە حالەتى خاوبۇونەوە و پشۇوداندایت، پى بە بىركردنەوەكانت بىدە با بە ئازادى پىاسە بکەن و، چاودىرىي پىرەوەكەيان بکە. خەونەكانت لىك بىدەرەوە، قەلەم و دەفتەرىك لە ژۇور سەرينەكەتەوە دابنى، ھەر لە خەو پابۇويت، خەونەكانت تۆمار بکە. بە تايىەت ئاگات لەو خەونانە بىت كە دووبارە دەبنەوە، يان پېن لە ھەست و سۆزى بەھىز.

- ٨ - لەخۆت بېرسە: ئەمۇق ھەستم چۇنە؟ ھەست و سۆزە گشتىيەكانت بە ئىسراجهەت بەپىتى پىوهرىك لە ۱۰۰ ھەلبىسىنگىتىنە، پۇزانە ئەنجامەكە لە تۆمارىكىدا بنووسە، خۇ ئەگەر ھەست و سۆزەكانت پۇزىك لە پۇزان زىادتر بۇون و سنووريان بەزاند، كەمىك بىر بکەرەوە و، بىزانە كام لە بىركردنەوەكان يان پىكەوەبەستەرەكان، پەيوەندىيان بەم زىادبۇونەوەيە.

- ٩ - بىركردنەوە و ھەست و سۆزەكان بنووسە: لىكۆلىنەوەكان ئەۋەيان دەرخستۇوە، كە نۇوسىنەوەي بىرۇكەكان و ھەست و سۆزەكانت، زۇر يارمەتىدەرن، ئەم پىادەكردنە سادەيە، كاتىكى ئەۋەندەي ناوىت، لەوانه‌يە لە ھەفتەيەكدا چەند كاتژمىرىكى كەمى بويت.

- ١٠ - زانىنى ئەۋەي ج كاتىك ئىدى بەستە: كاتىك دېت و ئىدى لە تىپروانىن بۇ ناخى خۆت دەھەستىت، فير بە بىزانە ئەو كاتە كەيە؟ تا تەركىزت بەرەو دەرەوە ئاپاستە بکەيت.

لېکولىنه وەكان ئەۋەيان دەرخستۇوه كە ھاندانى خەلک بۇ رېچۈزۈلە
ھەست و سۆزە نەرىئىيەكاندا، دەكىرىت گەورەتى بىكەنەوە. بۇزى
زىرەكىي سۆزدارى تەنیا ئەۋە نىيە لە ناخمان بنۇپىن، بەلگۈ ئەۋەيش
لە جىهانى دەرەوە و چواردەورماندا ئامادە بىن.

Emotional Intelligence: 10 Ways to Enhance yours

www.normanrosenthal.com

#۱۸

It is very important to understand that emotional intelligence is not the opposite of intelligence, it is not the triumph of heart over head it is unique intersection of both.

David Caruso

زور گرنگه لهوه تېيگەيت كە زيرهكىي سۆزدارى
هاودڙى زيرهكى نيء، سەركەوتنى دلپيش نيء بەسەر
ئەقلدا، بەلكو بادانه وەيەكى ناوازەيە لەنیوان ئەو
دووانەدا.

من المهم جداً أن تفهم أن الذكاء العاطفي ليس معاكساً للذكاء، وليس
انتصاراً للقلب على العقل، وإنما هو تقاطع فريد بينهما.

چی لهو ؟ پیاوده فیر بیوویت که له سه ر میزیک دهمه قاله بیار
بوو ؟

نووسینی: نیک ماکارقنى

لهو چهند رقزهی را بردوودا، له یه کنک له قاوه خانه کان دانیشت بیوو
چیم بیینی ؟ ئهوه خو ئهو ۳ پیاوە پیرە له سه ر میزى سروچى
دانیشتوون، ریک ئهو جىگە يەی لانکەی دهمه قالى و مشتومرا!

وا دهردە كەويت، ئهو كەسانەی له ریزیکدا ده وەستن و چاوه تۈرى
نۇرەي خۆيان دەكەن، حەز ناكەن كەسىنگى دىكە بىتە سەر
میزە كەيان!

ئەمە جىئى منه. كابرا هاوارى كرد و وتى: پاشان خۆ چاوتان نايىت
ئهوه رقزىنامە نېيە له وئى دامناوه؟ به خاوه خلېچكىيە وە بەرھو
وەرگرتى قاوه كەي دەچوو.

له ولاده پیاوېك به دەم بولە بولە وە وتى: بەردەوام رقزىنامە دەيىشىن
ئى چۈوزانىن گيراوە؟ بەراستى له جىئى خویدا بۇو بەرگرىيى لە خۇي
كرد، تا پالپشتى له هاۋرېكانيشى بکات، چونكە ئەوان له جىئى خۆيان
جوولەيان نەكردى!

كاتىك كابرا به قاوه كەي وە گەپايە وە، سەرچاوى بىزاز ديار بۇو، ئى
جەماعەت ھەز وا لىنى دانىشتوونە!

بجولىن... به هاوار كردنە وە فەرمانى كرد.

ئەوھى دواتر رپووی دا، له ھەم سوو ئەو شستانەي ئەم دوايىان
بىنېبۈومن، شاعيرانە تر بۇو.

یه کېڭ لەو جەماعەتە، بە ھىۋاشىيەكە وە وەتى: ئەرئى بۇ نايەيت لەگەل ئىمەدا دابىنىشىت؟ زەرەر ناكەيت ھا! با ئەو خۇشىيەت لەدەست نەچىت.

سەير بۇو، كاپرا رازى بۇو! لە ماوهى ئەو نيو كاتژمىزە دواتردا، ئەو ئەسە، خەرىكى قسە گۈرپىنە وە چىرۇك و نوكتە بازى بۇون، بە راستى چىزىيان لە يەكترى وەردەگرت.

گىرى كاپراى كە دەيىوت: جىيگە جىيگە خۆمە، دامركا يە وە. ئەوانىش لە بارەي پابردووى ژيانى، كارەكەي و گوزەرانىيە وە پرسىيارىانلى دەكرد.

لە كۆتايشدا، هەلۋىستىكى نەخوازراوى شلە ژىنەر، بە ھۆى ھەولى لېكتىگە يىشتە وە، بە بىنېست گەيىشت.

What I learned from Watching Four Men Squabble over a table?

www.medium.com

#۱۹

Why are we so stingy with our words
when they have the power to touch a
heart, to change a life, or to brighten
someone's day?

Michelle Cox

باشه خيّره ئەوهنده له وته کانماندا پڙد و
دهستنو وقاوين؟ له گهٔل ئەوهدا كه ده توانن له ده رگاى
دلیک بذهن، ژيانىك بگوپن، پۇچى كەسىك پرووناک
بکەنهوه!

لماذا نحن بخليون جداً بكلماتنا، مع أنها تمتلك المقدرة على أن تمس
قلباً وتغير حياة وتضيء يوم شخص ما؟

٧ پیگه بۇ ئەوهى بلىيىت: بەپاستى داواى لىبۈوردىم ھەيە!

نووسىنى: جىن كىم

بەو سىفەتەى كەسىك، بەرددوام ھەولم داوه پاساوى راستگۆيانە بۇ خۆشەوېستانم بەيىنمەوه، پەنام بۇ پسپۇران برد، تا پاي ئەوان وەربىرم و، لە چۆنیەتى وتىنى: داواى لىبۈردىم دەكەم، باشتىر تىيىگەم.

١- دان بەوهدا بىنى ئەوهى كردووته ھەلە بۇو: بە پاي دكتۆرە ئىلىزابېس م. مىنى، يەكەمین ھەنگاوا بۇ داواى لىبۈردىم، چۈونكى دەنەوهى ھەلەكەيە. پىيوىستە لەوه تىيىگەيت و دانى پىتا بىتىت، تا بىزانتىت چۈن چۆن بۇويت بە ھۆى ئازاردانى كەسىك. خۇ ئەگەر ئەو ھەستەت نەبىت، وتهكانت ئازاردەر بۇون و گەلىك رەقبوون، ئەوهى تەنبا وتىنى: داواى لىبۈردىم دەكەم، كارىگەرى كەمترە لەسەر گوئىگەر.

٢- راستگۇ بە: ئەوهى لاي ھەمووان ئاشكرايە، رۇشنبىرييە كەمان لەسەر داواى لىبۈردىنى رۇوكەشانە راھاتووه، بە تايىبەتىش لاي كەسانى سىاسى و كاربەرپىوه بەرانى دەولەت.

وەلى بە پاي چارەسەركارى دەرروونى: كىيمبەرلى ھېرىشىنسن بە داواى لىبۈردىنى راستگۆيانە و خاكىيانە ئايەۋىت بىيانوو بۇ ھەلەكە بەيىتىتەوه، بەلكو ئەوه دەرددەخات، تۇ دركت بە كارە ئازاردەر كانت كردووه و، كۆلى بەرپرسىيارىيەتى لە ئەستق دەگرىت و ئامادەي بۇ گۇرپان.

٣- داواى چاۋپۇشىن بکە: كاتىك داواى بەخشىن دەكەيت، ھەلىك بە كەسى بەرانبەر دەدەيت وەلام بىداتەوه، كاتيان بىدەرى. جا ئەگەر پاي خۆيىشيان نەگۇرن و ئاشت نەبنەوه، ھىشتى ئاوردانەوه يەكى گىرنگە و تۆپەكەت بۇ گۇرپانە كەى خۆيان گەپاندووه تەوه.

کیبا ریچمۇندى پسپۇر لە دروستى ئەقلی و پەيوەندىيەكاندا، دەلىت ئەو داواى لىخۆشبوونە، ھەلى ئەوهیان پى دەدات، يان بىسانۇرەكى وەردەگرن، يانىش پەتى دەكەنەوە.

٤- وا سەيرى داواى لىبوردن مەكە بىرىدەن دەپان بىت: کارلەنە كولى كە پسپۇرە لە بوارى دەروونزانى ھاوسەرگىرى و خىزاندا، لە كاتى كاركردىدا، دەيىينى چەندان پياو تەنيا بىرىدەن دەويىست و لە كەلهى شەيتان نەدەهاتە خوار و، ھەر خۆيان بە راست دەزانىن!

وەلى كاتىك سنوورت بەزاندووه، وتنى: داواى لىبوردن دەكەم، يانى نا ئەوه ھېشتا تۆ لەسەر ھەقەكەيت، نەخىر. بە راي كولى يانى تۈرخىك بە پەيوەندىيەكە دەدەيت، زىادتر لەوهى لەخۆبایى بىت!

٥- سەرزەنشتىيان مەكە: ئەم گرييەيان زۆر توندكراوه و بە ئاسانى ناكرييتهوه، چونكە نەريتىم وايه، حەزم بەوهى كەسىك شتىكەم لەگلە بکات و، واملى بکات منىش ھەلسوكەوتىك بنويىنم.

بە راي چارەسەركارى دەرووننىي پەيوەندىيەكان: رۇندا ميرال، وتنى: من ئەوه نەدەكىد، ئەگەر تۆ فلان شىت نەكىدايە، ئەو پەيامەيلى دەخويىندرىيتهوه، كە تۆ بەرپرسىيارىيەتى كردىوەكانت ھەلناڭرىتا دىسان يانى سەرزەنش تىكىدىان داواى لىبوردن دەلدەشىنىيتهوه.

٦- ئامادە بە چەندان جار داواى لىبوردن بىكەيت: پىويىستە ھەندىكەت زىادتر لە جارىك بلىت: لىيم ببۇرە. چارەسەركارى دەرووننىي پسپۇر لە پەيوەندىيەكاندا: شلۇرمۇ سلاوتكىن ئەو وەسييەتە كەمان بىز دەكەت، چەندان جار و دووبارە و سىيارە، داواى لىبوردن بىكەينەوە بە تايىەت بۇ ھەلە كوشىندهكان، ئەو دەلىت: داواى لىبوردن دەكەيت دەتەۋىت ئاوەكە بۇ سەرچاوهكەي بگەريتەوه؟ ئەوه لە جىنى خۆيىدا

نییه! ئەو زۆر دووباره کردنه وھي، تۈورپىي بەرانبەر كەم دەكاتەوه و،
بۇ گەرانه وھي دووباره مەتمانە پىيىكىرىدەن، يارمەتىدەرە.

٧- پېشان بلى دواتر چۈن دەگۈرۈيت: هەموومان لەسەر ئەوه كۆكىن،
داوايى ليپوردىن ھىچ ئەرزىشىكى نىيىه، ئەگەر گۈرپانىك رۇو نەدات.

بىزانە چۈن پەفتارەكەت دەگۈرۈيت، تاكۇ لە ئايىندهدا لەو كىشىيە خۇت
بەدوور بىگرىت. دكتۆرە جىىسى ماسىيۇس دەلىت: گىرنگتر لە داوايى
ليپوردىن، ئەوه يە شوين گۈرپانكارى بکەويت، ئەوه يىش تاكە پىيگەيە بۇ
ئەوه يە كەسى بەرانبەر بىزانىت، بە راستى تو لەوهى كردووتە، دلگران
بۈويت.

7 Ways to truly Say You're Sorry

www.psychologytoday.com

#٢٠

Each day, we have the opportunity to learn something new, apologize for our mistakes, and become better.

Lewis Howes

هه موو رقزیک ئه و هه لەمان له بەردەست دایه بۆ ئەوهى شتىكى نوى فير بىن، بۆ ئەوهى لە بەرانبەر هەلەكانماندا داواى ليبوردن بىكەين، بۆ ئەوهى باشتىر بىن.

في كل يوم لدينا الفرصة لنتعلم شيئاً جديداً، ولنعتذر عن أخطائنا، ولنصبح أفضل.

هیزی بەرگە گرتنى بەرپرسىارييەتى

نووسىنى: مايكل جۆزيفسون

دەوترىت: ئىمە كاتىك ئەو ھىلە جىا كەرە وەيە ئىوان مەدائى و پىڭەيشتن دەپرىن، كە لە وتنى: "بىڭومان لە دەست چوو" وە بەرە وتنى: "بىڭومان لە دەستم دا" دەپۋىن.

لە راستىدا بەرگە گرتنى كۆلى قورسى بەرپرسىارييەتى و، رازىبۈون بەو رۆلەي كە لە ژيانماندا دەيگىپرىن، نىشانەي پىڭەيشتنى ھەست و سۆزەكان و ئاكارمان، ھەر ئەويشە واى كردووه ھەلگرتنى ئەو كۆلە، بکاتە بناغەيەكى سەرەكى بق كەسيتىيەكى باش.

خەلکانىكى زۇر ھەن بە فەلسەفە كەي پېتەر بان ھەلخەلتاون، كە پىڭەيشتن رەت دەكتەوە و، لە بەرپرسىارييەتى ھەلدىت!

بەلىن، راستە ھەندىك جار ئەو بارە وامانلى دەكتات شتى ناخوش و نابەدل، يانىش مەترسىدار بکەين، بەلام خۇ ھەر دەبىت خۆمان گورج بکەينەوە و، قۆلى لىن ھەلبىمالىن و، بەرەو ئامانجە كانمان ھەنگاو بنىئىن و، پىك و راست پىڭەي چاوتىپىنە كانمان بگرينه بەر!

سوودەكانى ھەلگرتنى كۆلى بەرپرسىارييەتى، لە نارەحەتىيەكانى دەربازمان دەكەن، ئى كاكە ئەگەر وا نەكەين، دەبىنە كۆيلەي كەسانى دىكە، يان بارودۇخەكان خۆيانمان بەسەردا دەسەپىن.

بەرپرسىارييەتى يانى توانايى وەلامدانەوەي بارودۇخەكان، ھەلبىزاردەنيان، گونجاندىنيان لەگەل ژيانى خۆماندا. يانى بەھىزىيەك كە دەمانخاتە پىشى پىشەوە، خۇ ئەگەر بەدواى دواوه را زىت، رەببى موبارەكت بىت!

بەرپرسیارییەتی وامان لى دەکات لەباردا بۇونەكانمان بىنرخىتىن، ئى بازانىن بايى چەندىن! ئەوھېش يانى نا ئىدى پشت بە كەسى دىكە نەبەستىن، نەخىر، بەلگو بۇ خەلگى دەردەخەن، كە ئەوانىش شايەنى ئەوەن پشتىان پى بېھەسترىت. كە وا بۇ مەتمانەيش دىتە گۆرى، ئى مەتمانە ئەو كلىلەيە چەندان دەركاى كلۇمكراوت بۇ دەکاتەوە.

بۇيە ئەگەر دەتهۋىت بەسەر ژيانى خۆتىدا زال بىت، ئەگەر بەختەوەرىت دەھەت، ئەگەر ھىز و ئازادى و سەربەخۆيىت دەھەت، وەرە قۆلى مەردايەتى لى بکە بە لادا و، وەكىو پياوان وەرە مەيدان و بە وىنەي شىرەئنان راپەرە!

The Power of responsibility

www.whatwillmatter.com

#٢١

A hero is someone who understand the responsibility that comes with his freedom.

Bob Dylan

پالهوان ئەو كەسەيە لهو بەرپرسىارييەتىيە تىدەگات، كە
هاوشانى ئازادىيەكەيەتى.

البطل هو شخص يفهم المسئولية التي تترافق مع حريته.

چون داواى يارمهتى دەكەيت؟

نووسىنى: تۇنى بىرنهارد . ج . د

چەند جار ئەوەت بە ھاوارىيەك يان خزمىك وتووھ كە ئەگەر
پىويستى بە يارمهتى تۆيە: پىيم بلى بزانم ھېچت ناوىت تا بۇت بکەم؟
ئەگەر ھېچى نەویست، ھەر وا بەردەوام دەبىت و، بۇ جاريکى
دىكەيش پىيى دەلىتەوھ؟

بىرم نايەت چەندان جار ئەوھم كردىت، مەبەستم لەۋەيە نەمتوانىوھ
بەردەوام بىم و لىتى بېرسىمەوھ. سەرەرای ئەوھى ئەو كارە دلخۆشى
دەكەت و، ئەو جۇرە پەفتارەم ھەيە، كەچى جاريکىيان تووشى
نەخۆشىيەكى قورس بۇوم، ھىچ پەيوەندىيەكم بەوانەوھ نەكىد، كە
پىشتر دەستى يارمهتىيان بۇ درىڭ كردىبۇوم، وام لىتك دايەوھ، ئەو
وازھىتاناھ يان لە زانىنى بارودۇخىم، بە ھۆى ئەوھوھ بۇوه لە^١
يارمهتىدانمدا، راستىگۇ نەبوون.

كەچى ھەر وا بۇم دەركەوت، مەسەلەكە بەو شىۋەيە نىيە كە من لىنى
حالى بۇومە. ئەوھ بۇو جاريکىيان يەكىك لە ھاوارىيەكىانم ھات بىز
سەردانم، جلىكى زۇر جوانى بە دەستەوھ بۇو كە بۇ نەوھكەي كېرى
بۇو. كاتىك پىيم وت: ئەو عەزىيە زۇر بەلامەوھ جوانە، منىش دەتونام
دانەيەك بۇ نەوھكەم بىكىم؟ وتى: ئەى بۇ نا! وتم: باشە من ناتوانم
بچەمە دەرھوھ، ئەى خوايە چى بکەم؟

ئەوھ بۇو رۇيىشته دەرھوھ و، دواى ماوھيەكى كەم ھاتەوھ و،^٢
قىاسى ھىنابۇو، تا يەكىكىيان ھەلبىزىرم. ئەوھ بۇو دانەيەكىانم ھەلگەن
و، لەسەر چەكىكى بانقى نرخەكەيم بۇ نووسى. دواترىش كە
گەرپايدە، دەبوايە ئەو دانەيەي كە نەمويسىتىبۇو، بۇ دوكانەكەي
بەرىتەوھ.

کاتیک نه خوش کەوتم، ئەو تەنیا كەسیک بۇ وەتى: پىيم بلىي ھەركات
پىویستت بە يارمەتىدان بۇ، ئاگادارم نەكەيتەوە، لىت عاجز دەبم!

ھەر چەند ھېچم لى داوا نەكىدبوو، وەلى كېرىنى ئەو عەزىيە، بۇ من
وەكىو دىيارىيەك وا بۇ.

ئەوهى لەو كەسانەوە فير بۇوم كە دەستى يارمەتىيان بۇ درىز
كردۇوم:

۱- بىگومان لە قىسىمدا راستگۇن و، ئەوهىان مەبەستە.

۲- بەرسىيارىيەتى بەدواچۇون و داوالىكىرىن لە ئەستۇى خۆمە،
نەك ئەوان.

۳- باشترين رېگە بۇ رازىبۈون بە يارمەتىيەكەيان، سپاردىنى ئەركىكە
پىيان، تا بۆت بىكەن.

خالەكانى يەكم و دووھم، لە ئەزمۇونى خۆمەوەن، بەلام سىيىھەميان
ئەوهەمان پى دەلىت: پىویستتە بىزانىن، ھاوارىيەن و خزمان،
ئەقلخويىنەرەوە نىن تا بىزانن چىمان دەۋىت، بەلكو دەبىت خۆمان پىيان
بلىن.

جا ھەرچەند داواكارييەكەت دىاريىكراو بىت، باشتە. بۇ نموونە: ئابا
دەتوانىت جار نا جارىك جله كانم بۇ بشۇرىت؟

يان پەيوەندىيى تەلەفۇنى لەگەلدا بىگە، يان نامەيەكى ئىلکترۇنى بۇ
بنىزە، پىویستتىيەكەى خۇتى تىدا رۇون بىكەرەوە، لەوانەيە بلىنەت: ئەوه
دەبىتە ئەركىك لەسەر كەسەكە، بەلام ئەگەر خۇت ئەو كاران بۇ
خەلک را بېرىنەت، ھەركىز بە ئەركى لە قەلەم نازەيت. دەى دەست بى
بىكە و، داوا بىكە، دەى!

HOW TO ASK FOR HELP?

WWW.PSYCHOLOGYTODAY.COM

#۲۲

refusing to ask for help when you need it
is refusing someone the chance to be
helpful.

RICK OCASEK

رەتكىرنەوھى داواكىرىنى يارمەتى، لە كاتىيىكدا پىويسىت
پىيەتى، يانى رەتكىرنەوھى پىيدانى ھەل بە كەسىكى لى،
بۇ ئەوھى بەسۇود بىت!

رفضك طلب المساعدة عندما تحتاجها، يعني رفضك إعطاء الفرصة
لشخص آخر ليكون مفيداً.

ترس يان رېزگرتن؟

د گېڭىنەوە زەمانى زۇو پاشايىك ھەبۇو، زۇر دلرەق بۇو، ناوى
فېرات سىينىگ بۇو، پاشاي شارى "قىچى ناگار" بۇو، كەسىك نەبۇو لە^{خەشمى ئەو نەترسىت!}

پاشامان سەگىيکى ھەبۇو ناوى جاڭ بۇو، ئەوهندەي خۆش دەۋىست
ھەر باس نەدەكرا. بەيانىيەكى زۇو جاڭ تۆپى.

فېرات سىينىگ يىش رېيورەسمى بەخاكسىپاردىنى بۇ سەگەكەي رېك
خىت، ئەي خوا كەي، سەگ و مەراسىم! پىاوم دەۋىست نەيەت بۇ
سەر گۇرپستان، خەلک جەمەيان دەھات.

پاشا بەوهى كە بىنى خەلک خۆشىيان دەۋىت، زۇر دلخۆش بۇو، خۆى
واھاتە پېش چاو، لە جىهاندا كەس نىيە ئەوهندەي ئەم جەماوهرى
ھەبىت!

ئەوه بۇو پاش ماوهىيەك جەنابى پاشا وەفاتى كرد، چى پۇوي دا!
ئەقلت بۇ كۈئ دەچن؟

تاقە نەفەرېك نەھاتە سەر مەيتەكەي! ئەي ھاوارم ھەيش!

Fear vs Respect

www.moralstories.org

#٢٣

Respect is something you have to earn. You cannot force it on others to respect you.

There is a thin line between fear and respect, every one of us should understand it and do necessary corrections in our personalities.

رېزگىرن شتىكە پىويسىتە بەدەستى بەيىنەت، ناتوانىت والە خەلکى بىكەيت تا رېزتلى بىگرن. ھىلىكى پان لەنىوان ترس و رېزگىرتىدا ھەيە، پىويسىتە ھەريەكىكمان لەوە حالى بىن و چى راستىرىدىنەوەيەك پىويسىتە لە كەسايەتىماندا، بىكەين.

الاحترام شيء عليك تكسبه، إذ لا يمكنك أن تجبر الآخرين على احترامك
هناك خط رفيع بين الخوف والاحترام، وعلى كل واحد منا أن يفهم هذا
ويجري التعديلات الالزمة في شخصيته.

چون رهخنه لهوانی دی دهگریت بئه ووهی سووکایه تییان پئی بکهیت؟

تیجفان بیتینگه

به زوری له ژیانماندا پیویستمان بهوه ده بیت رهخنه له هلسوكه وته
ئهوانی دیکه بگرین، وهلى له هه مان کاتدا کارهکه هه روا ئاسان نییه.

کهس حه ز ناکات پئی بو تریت: تو هلهیت و ره فتاره کهت پیویستی به
هه لسه نگاندنه، که چی هیشتا ناتوانین له رهخنه گرتن له خه لکی خومان
به دور بگرین و، بلیین: پییان خوش نییه رهخنه یان لئی بگرین!

ئه گهه بهرده وام پئی بهوانی دی بدھین له سهه هله کانیان بمیتنه وه،
ئه نجامه کهی هه رئه ووهیه لییان بیزار ده بین و، رقمان لییان ده بیتته وه،
ئی که واته هیچمان نه کرد. ده توانین رهخنه یان لئی بگرین و،
نه یشیانکهین به دوژمن، به لام چون؟ فه رموون ئه م خالانه جیبه جی

بکه:

۷- منیش هله یه کی وام کرد: ئه و رسته یه هه لویسته که باشت ده کات،
ئه گهه له واقعی عیشدا وا نه بیت، ده توانیت توندی رهخنه کهت بهوه
سووک بکهیت که بلیت: منیش له و حاله تهی تودا هه مان شتم
ده کرد... ئه و جوره ده ربپینه له خو به گهه وره بینین دوورمان ده خاته وه،
هه روک ئه و په یامه یشی تیدایه، که گوئی مه ده ری، خه لکی دیکه یش
هه مان هله ی تؤیان کردووه.

بۇ نموونه: کریکاریکی نوئی له کارگه یه کدا، له سهه تادا تروشى
شله ژان ده بیت، حه تمەن ده که ویتھ هله وه، خو ئه گهه میشکی که پ و
کاس بکهین و هه ر بیلیینه وه، ئه وه پالنھ ره کهی له دهست ده دات، وهلى
ئه گهه بلیین: ئه وه هله یه، به لام چاکى دنھ وھی ئاسانه، به و قسە یه
وھ کو ئه وه وا یه به بەردیک ۲ چۆلە که بکوئین!

۲- ژئیه کانی ده نگ: گورانی ئاسته کانی ده نگ و ئاماژه کانی ده م و چاوا،
له ۰٪ گه ياندنی قسە دا به شدارن، به لام خودى قسە کان ئه وھندە

گرنگ نین. بقیه ئەگەر پیویست بwoo به ئاممازه یەک کەلتىكى لە رەفتارى كەسيكدا ديارى بکەيت، دەبىت زۆر باش ئاگات لەو پىكىيە بىت كە كارەكەي پى دەكەيت.

ئاممان نەكەي واقسە بکەيت كە هەستى گالتەپىكىردن، يان تۈورەبوون، يان خۆبەگەورەزانىنىلى بخويىنرىتەوه. بە شىوازىكى سروشتى پىكوبىك و نەرمۇنیان و دلسۆزانە بدۋى.

تەنانەت ئەگەر واى دابىتىت كەسە كە پیویستى بەو توندى و تۈورەبوونە ھەيە، ھېشتا نابىت بىكەيت، چونكە واى لى دەكان بە شىوه یەكى نەرىتى ھەلچىت، ئەگەريش بە جوانى و دۆستخوازانەوه بىكەين، ديارە دواندن بە زمانى گول، هىچ كات زيانى نىيە!

۳- زەردەخەنە: خۆ ئەگەر ھاوارپىيەك شتىكى كرد و بىزارى كردىن، ئەستەمە رەخنەيلى بگرىن و، هەستە نەرىننې كانمان دەرنەبرىن. بقىيە ھەول بده زەردەخەنە كە بخەيتە پىش قسە كردىتهوه، چونكە ئەو كارە وەكىو ئاوىيەك بە شىوه یەكى نائاگايىانە، گەپى ھەلوىستە توندوتىزەكان دادەمركىتىتەوه.

كاتىك زەردەخەنە دەكەين، ئاسانترە پشۇو بدهىن و، كەشىكى ئەرىتى بخولقىنин.

۴- رەخنە لە شتە گرنگەكان بگىرە: هەموومان رقمان لەو ھەرزەگۆيانەيە، كە لە قەرهولى رەخنەوه لە ھەموو ھەلخىس كانىك دەنۋەن. ئەگەر وات كرد، ئەو بۇ ھەلە گەورەكانىش لىت ھەلدىن و حەز بەو بولەبولە پىرەزىن ئاسايىت ناكەن.

بقىيە ليپوردە بە، ئەگەر كەسيكىيان مەكىنەي كەپسە كەيان لە شۇنى خۆى دانەنایەوه، يانى دنيا نەپۈوخاوه و، كەموكۇپىيەك لە كەسيتىيەكەيدا ھەيە، خۆ ژيان بەبى ئەو مەكىنەي كەپسە ھار بەردەۋامە! مەگەر وا نىيە؟

٥- په خنه‌ی پېچراوه: ئەگەر ئىمە زۆر زىرەك بىن، دەتوانىن پەفتارى خەلکانى دىكە راست بکەينەوە، بەبى ئەوھى پەخنه‌ي ئاشكرايانلى بىرىن، بەلام ئەوھى چۇن دەبىت؟

ئەگەر ھاوارپىكەت لەسەر ئەنجامدانى ھەلەيەك بەردەواام بۇو، ھەول بىدە بە پېڭەيەكى دروست راستى بکەيتەوە، لە سروشته ئەرىئىيەكەي خەلگ نزىك بەرھوھ.

٦- پياھەلدان ئىنجا پەخنه: كەس نىيە مەگەر ھەندىك سىفەتى باشى ھەر تىدايە، ئەگەر دەتەۋىت پەخنه لە يەكىكىان بىرىت، بۇ چەند شتىكى باشىش باس ناكەيت كە ئەنجامى دەدات؟

بىڭومان ئەوھ وایانلى دەكات لەبارىكى مىزاجىي باشدا بن، دواتريش پەخنهكە بە سنگفراوانىيەوھ وەردەگرن. بەلام دەبىت پياھەلدانەكەمان راستكۈيانە بىت، ئەكىنا تەنبا دەملۇوسىيەكەمان پى دەبرىت!

How to Criticise People without Causing Offence

www.lifehack.org

Angelou said: People will forget what you said and did, but they will never forget how you made them feel.

ئەنجىلۇ دەلىت: خەلکى ئەوه لەبىردىكەن كە چىت وتووه، يان چىت كردووه، وەلى ھەرگىز ئەوه لەياد ناكەن كە چۆن وات لېكىردوون ھەست بىكەن.

يقول أنجيلو: سينسى الناس ما قلت وما فعلت، ولكنهم لن ينسوا أبداً كيف جعلتهم يشعرون.

چەند و شەيەك ژيانيان گۆرىم

بۇ ئەو كىزە هەرزەكارەى كە بە ھەلکەوت لە شەمەندەفەرەكەدا،
هاوسەفەرم بۇو:

تۆ لە گەل ھاوارىيەتكە تدا دەدوايت، ئەو خەمۆك دەردەكەوت، چونكە
دلىدارىيەنى نەبوو، منىش ئاگام لىپىوو لىنەبۇو چىتان دەوت، وەكىو
ورىنەيەك دەهاتە گويم كە دەوت: خىرە بەو شىتوھىيە حەزىت بە
دلىدارىيە؟ بىروات وايە ئەگەر ئەو دلىدارەت دەست بىكەوت، چى لە
ژيانىدا دەگۇرپىت؟

ئەو قىسىمەي لە خەو پايدەكاندىم. رېيك ئەو كاتە منىش عەودالى
”پىشەي خەونەكانم“ بۇوم، دوودىل و خەمۆك بۇوم، بەو ھۆيەوە
فرمیتسكم دەھۆننېيەوە، ھەستم دەكىرد شكسىتىيەكى جەرگۈرم ھاتۇوهتە
پىش، تەنانەت وايلى كىربىووم، بىرم ھەر لاي ئەو بىت، بىززاربۇونم
ھەر بە ھۆى ئەوھوھ بۇو!

ئەو دەمهى گەيشتمەوە مال، لىستىيەك نۇوسى، بە حسابى خۆم ئەگەر
پىشەكەم دەست بىكەوتايە، ئەو شتانە دەگۇرپان و، شتى نوى دەهاتنە
نیو ژيانمەوە.

چى لىستىيەك، عەينەن لىستى ئەو پياوه شارىيەى كە ژنهكەى لە مالەوە
بۇى دەنۇوسيت و، بەرەو مۆلىك لە مۆلەكان، پالى دەنیت!

ھەر لەبنەوەرە بىروام وا بۇو، ھەموو ئەو كىشە گەورە و بچووكانەي
دىئە پىيم، ھەر ھەموويان بە ھۆى نەبۇونى ئەو پىشەيەوەيە كە
خەونى پىوه دەبىيەم، چەندان شتم خزانىبۇوە نیو ئەو لىستەوە: لىستى
چاوهپروانى!

کتومت وەکوو ئەو کەسانەم لىھاتبوو، كە هيوايەتىان چۈونە
پىزەكانى يانەيەكى وەرزشى بۇو، يان هيوايەتىان ئەنجامداني
حەزەكانىيان بۇو.

لىستەكەم بە دەستەوە دەگرت و، هەموو ئەو شستانەي نووسىبۈومن،
وردىوردى ئەنجامم دەدان. لەگەل كىشەكەدا دەستە و دامانى يەكتىر
بۇوين و، بەدواى دەرچەيەكەوە بۇوم تا خۆم پزگار بکەم و،
ئەوانەيان كە ليتىان رازى نەبۇوم، لەخۆم دوور بخەمهوھ.

عەيامىيکە من هەر ئەو پىشەيەم دەۋىت و خەيالى داگىر كردىو،
كەچى بەختەوەريم لەسەر ئەو پەكى نەكەوتۇوھ!

لەو كاتەوە وام لىھاتووه، ئەگەر كەلکەلەي ئەنجامداني كارىكى
دياريڭراو كەوتە كەللەم، كاتىكى پىويىست تەرخان دەكەم و، بىر لەو
خەيالە پروپووچانە دەكەمەوھ، كە دەررۇونم حەزى پىيانە و، بەردىوام
دەيانكاتە بىانوو بۇ ئەنجامنەدانى چارەسەرى كىشەكانى دىكەم، كە
پىيانەوە گىرۇدم!

ئاي خودايە، من بە دووى چىدا وىلەم و، چى نەگبەتىيەك يەخەم
دەگرىت! چى خۆذرىنەوەيەكە؟

بۇيە، سېپاس ئەي كىژى نازدار، تۇ بە رېيکەوت كەوتىتە ناو
شەمەندەفەرەكەي منهوھ، هەولت دەدا يارمەتى هاوارېيکەت بىدەيت،
كەچى تىرەكەت بە هەلە نىچىرىيکى دىكەي پىكا كە من بۇوم، ژيانى
پياوېكى غەريبەت گۆرى!

Two Women Changed my Life And They Don't Even Know I
Exist

#٢٥

Words have the power to destroy or heal.
When words are true and kind, they can
change the world.

Buddha

وشهکان توانای ئەوهیان ھەبە تىڭىشلىكىنەر يان شىفادەر
بن، كاتىك وشهکان راستگۈزىانە و نەرمۇنىان، دەتوانى
جىهان بىگۈرپەن.

تمتلك الكلمات المقدرة على أن تدمر أو تشفى. عندما تكون الكلمات
صادقة ولطيفة باستطاعتها أن تغير العالم.

٨ ستراتیژ بۇ مامەلە کردن لەگەل ئەو كەسانەدا كە ژیانت تىك دەشكىن

نووسىنى: بىگ سترىپ

بەيانىيەك لە خەو پادەبىت و لە ناكاو درك بەوه دەكەيت، لە پەيوەندىيەكدا كە لىوانلىيۇھ لە كىشە، خودھەلسۇوراندىن لە دەست دەدەيت. تۆ رۇوبەرپۇرى سەرزەنشتىكىردىن، ھېرش بۇھىتىن و ئازار دەبىتەوه، ئىدى گرنگ نىيە ئەو كەسەئى وادەكەت، دايىك و باوكتىن يان برايەكت، يان ھاوارپىيى كارەكەت، يان ھاوارپىيەكى گيانى بەگيانى، يانىش پياوهكەت!

ھەروەك گرنگ نىيە كەسەكە ھەلپەرسىتە، يان تەبىعەت كىيوبى، شەرەنگىزە يان خۆپەرسىت، دەيەۋىت تۆ لەژىر رېكىفى ئەودا بىت و بچىت!

ئەوهى گرنگە، ئەوهىيە: "تۆ نازانىت چى بکەيت،" دركىت بەوه كردووه پەيوەندىيەكەтан دروست يان باش نىيە، چونكە واتلى دەكەت ھەست بە خراپەيەك بکەيت، بە چ رېكەيەك، خۆيىشت نازانىت، وەكۈر ئەوهى ھەلواسرابىت!

والە خوارەوە ٨ ستراتىژىيەت دەخەمە بەر چاوانت، تاكو بتوانىت بەرگەي ئەو بەيەكدا كەشانانە بگرىت:

١- درك بەو سىفەتانە بکە كە دەتكەن بە نىچىرىيە ئاسان:

ھەلسەنگاندى ئەو ھەلسۇكەوتانەت، كە يارمەتىدەرن بۇ ئەوهى بەرانبەرەكەت بىيانقۇزىتەوه، يانى نا تۆ بەرگەي مامەلە کردىنى ھەلەي ئەو بگرىت، نەخىر، يان لۆمەي بکەيت.

ئاپا پیویستى تۇ بۇ رازىكىرىنى ئەوانە، يان ترسى لەقبۇونى پەيوەندىيەكەتە، كە واتلى دەكتات وەکوو گورگى بە نووشته دەم بەستراوتلى بىت؟

ئەو شىتەي وايلى كردوويت ھەست بە نائارامى و شلەزاوېي بىكەيت، جوانشى بىكەرەوە، تەركىزت بخەرە سەر ھۆكارى ئەو ھەستەت، نەك خودى ھەستەتكە، پاشان بىزانە چى شىوازىك بۇ بەرپەرچدانەوەي گونجاوە، دواتر ناوى خوايلىيەنە و، تەقەيلى بىتەلبىتە!

۲- کارلىتكىرىدىت بخەرەپۇ:

جارىكى دىكە و بىن ئەوھى لۆمەي بىكەيت، لە پلەي پەرچەكردارەكەت بنۇرە، بىزانە داخۇ بەھىزە يان لاواز؟ بەھىزى يان لاوازىسى پەرچەكردارەكەت، كارىگەرييان لەسەر نەمان يان مانەوەي ئەو ھەلسوكەوتە ھەيە، چونكە كابرا لاوازىيەكە وەکوو پىپىدانىك دەبىنېت و، خۇى بە موسەيتەر دەزانىت و وا مامەلت لەگەلدا دەكتات.

لەلايشەوە كەسانى زووهەلچۇو، كە سروشتىيان پەيوەندىيەكى نائارامە، زەندەقىان لەو ئاماڙانە دەچىت كە لەلايەن بەرانبەرەكانيانەوە ئاراستەيان دەكىت، بۆيە ھەموو كات لە كەمىندان و فېشەكىان سوارە، پىاوم دەويىت لىيان نزىك بىتەوە! كەچى ئەمانىش لەلايەن كەسانى خۇپەرسەتەوە، دىسان دەبنە جىئى گالتەپىكىرىدۇن و، وەکوو دەلىن: كونەكەيان ئاشكرا دەبىت!

لەجياتى ئەو دووبارە، ھەلچۇونەكانت ھەلسۇورپىنە، ھەندىنگ ئامانج بۇ خۇت دابىنى، تا بە شىوهەيەكى جياواز ھەلسوكەوت بىكەيت. رېگەي "ئەگەر- لەو كاتەدا" لە بىركردنەوەتدا بەكار بىخە، تاڭولە جىبەجىكىرىنى پلانەكەتدا، هانت بىدات، خۇت بۇ ئەو ھەلوېستانەي كە لەوانەيە قىسىملىكى ۋەرپۇرۇپ بىتە پېش، ئامادە بىكە، شىوازى

”ئەگەر وا بۇو- ئەو کاتىش وا دەبىت“ بەكار بھىنە، بۇ نموونە: ئەگەر
هاورپىكەم تەعليقىكى بىرىنداركەرى بەكار ھىنَا، ئەو کات ئىزىم: ھەست
ناكەيت ئەوهى و تىت بىرىنداركەرى؟

ئەو پىويىستى بە خۆراھىنغانە و، ھەر وا ئاسان نىيە، وەلىنى
بەرگىرىكىن لەو شتانەي بىروات پىيانە، گىنگىرە!

۳- متمانەت بە مەزەنە كەرنە كەت ھەبىت:

يەكىك لەو ھۆكارانەي والە كەسانى خاوهن شىوازى پەيوەندى
نائارام دەكەت، لەو ئازارەي بەدەست كەسانى دىكەوە دەيچىز،
بەردەۋام بن، متمانەيان بە خۆيان، يان لە ئەندازەگىرى پۇوداوهكاندا،
لاوازە.

خۇ ئەگەر پىيگەي گەيمانە كراوت ئەوه بىت، بەردەۋام پاساو بۇ
رەفتارى تىكشىكىنەر بھىنېتەوە ” قەيدى نىيە، خۇ ئەوهى و تى،
مەبەستى نەبوو، تەنيا ھەلچۈونىك بۇو،“ يان پىددانى ئەو مافە بە
كەسى ئازاردىر كە گومانت لە ھەلسوكە و تەكەى ھەبىت ”درکى بەوە
نەكردووھ ئەو رەفتارەي ئازار بەخشە، فەقيرە مەبەستى ئەوه نەبوو،
ھەر تىدەگات كە ھەلە بۇو!“

دواي ئەو خۆھەلخەلەتىندە، ئىدى بەسە و، لەپاش باران، كەپەنك
بۇچى باشە؟ وریا بە و جاريڭى دىكە پىت بۇ ناو قور و لىتەي
بىانووبۇھىنغانەوە و پاساوداتاشىن، ھەلنى خلىسكتى!

۴- خۇت ھەلمەخەلەتىنە، دەزانىت چ باجىكت داوه؟

چى واتلى دەكەت لەو پەيوەندىيەت بەردەۋام بىت؟ بىرت لاي ئەو
شتانەيە لەم پەيوەندىيەدا پىشكەشت كردووھ؟ لە ترسى دۆرانە، يان
تەنیامانەوە؟

لیکولینه و هکانی هردوو لیکوله رانییل کانیمان و ئاموس تویرسکى ئه و ده رده خەن، كە بنیادەم بە وە ناسراوه لە زیان پا دەكات و، لە سەر ھېلکەي ئە وەي ھەيەتى، كې دەكە ويىت. تەنانەت ئەگەر لە كەلەي شەيتان ھاتنە خوارەوە يان كە مېكىش بىت، ھەر پىيى رازى نىن، ئەوان شتە زانراوه كانى دياريان، بەلاوه باشتەرە لە نەزانراوه كانى ناديار، گەرچى ئە وەي يە كە ميان وايشيانلى بکات بەختە وەر نەبن! ھەموو ئەوانە لە كۆتايدا بە شىۋاژە خراپترينە كەي ئەقلى نائاكا "خۆكەر كەرن لەو باجهى كە دراوە" يان دەگەيەننەت.

ئەو شىۋاژە بەرپرسىارە لە مانە وەمان لەو شويىنانەي پىويسىتە تىياندا نە مىتىنە وە، وە كۇو پەيوەندىيە تىكشىتەرە كان.

نەريتى ئەقل وايە، تەركىز دەخاتە سەر ئەو بەرھەمەي لە شتىكە وە چنيويەتىيە وە، جا لەوانە يە ئەو بەرھەمە لە شىۋە سۆزىك، يان كاتىكى سەرفکراو، يان پارە و پۇولدا بىت، لە جياتى خۆت ھەلدەنىشىت و ناتە ويىت ئەو بەرھەمەت لە دەست دەربچىت!

بىڭومان، ئەو بەرھەمەي لەو شتە وە دەستت كە وتووھ، ھەر چىيەك بىت، ئەستەمە جاريکى دىكە دووبارە بىگەرپىنەتە وە، جا ئەگەر شتە كە تەمەنت، يان كارىك يان پەيوەندىيەك بىت، يان ئەو پارە يە بىت بۇ ترومبيلە لە كاركە وتووھ كەت خەرجت كردووھ، يان لە پىرقۇزە كەدا خستووتە كار.

بۇيە، بىركردنە وەي لەو جۆرە، لۆزىكى نىيە، چۈن دەيىكەيتە پاساو بۇ جەنگە كان، ترومبيلە كۆنە كان، ھەموو جۆرە كانى پەيوەندى و ھاوسەرگىرىش؟

- تىپىنى بە هيىزكردنە پەچەپچەرە كان بىكە:

لیکولینه وەكەي بى. ئىف. سكنه رى خاوهنى بىردىقۇزەي "بەرمەرجىرتى رېوشۇرىنى" لە دەروون زانىدا، ئە وە بۇو:

۳ مشکی برسی هینا و، هه ریه کیکیانی خسته ناو قهقهه زیکه ره،
به رزکه ره و هیه کی خسته ناو هه ریه کیکیانه وه، ئه گه ر فشاری بخراپه ته
سهر، خواردنی ده گه یانده ناو قهقهه زه کان.

له قهقهه زی یه که مدا، به رزکه ره و هکه به رده وام خواردنی شورده کرده وه
بؤ ناوی، بؤیه مشکی یه که ممان هه ر وا به رده وام ده چووه سهر
جیفشاره که و، گوشته که یشی مسوگه ر بولو!

له قهقهه زی دووه مدا، به رزکه ره و هکه خواردنی شورنه ده کرده وه، ئیدی
مشکه یش لیی را هات و، نه ده چووه سهر جیفشاره که و، بی شیو
ده ما یه وه!

هه رچی قهقهه زی سییه م بولو، به رزکه ره و هکه هه ره مه کیکیانه کاری
ده کرد، جاری وا هه بولو خواردنی شورده کرده وه، جاریش هه بولو نا،
بؤیه مشکه مان هه ر چاویکی ده کرده ئه چاو و له به رزکه ره و هکه ده
دنه نوری، ئه گه ر خواردنی پیوه بولوایه، خوی هه لدہ دایه سهر
جیفشاره که و، نوشی ده کرد، خو ئه گه ر پیوه هی بولوایه، هیچ خوی
تیک نه ده دا!

هه ر وا به و شیوه یه، له سییه مه وه به هیزکردن پچرچره کانمان بؤ
ده رده که ویت و، بؤ په یوه ندیه کانی مرؤفه کانیش هه ر راستن!

کاتیک که سیکی تیکشکینه ر شتیکی جوان ده کات، دلت له خوشیدا دیتنه
سهم و به رز بولونه و هی لیدانی دلت و، بیر ده که ویت و ده لیتت: ئوی
خوایه، چ که سیکی نازدار و دلنشینه، ئیدی ده که ویت و داویه وه و
وه کو و مشکه که هه ر له چاوه روانیدا ژیان به سهر ده بیت، خوایه که دیت
که نایه ت، ئاخ، چی بکه م، سه برم له بولو بر!

ئاگات له خوت بیت و، به تاکه ره فتاریکی باشی که سه که
هه لمه خه له تی، وه کو و کورده واری و تویانه: به گولیکیش به هار نایه نا!

٦- پاریزگاری له سنووره کانت بکه و، ستراتیژیه تیک بق کوتاییهینان دابنی:

ئەگەر كەسى تىكشىتەر لەوانە بۇ نەتەه توانيلىنى دوور بکەويىته وە،
سنورىك بق مامەلە كردن و ئەو پەيوەندىيەت دابنی.

بە زۇرى كەسانى خاوهن شىۋازى نائارام، نازان سنوورە
درووستەكە لە كۈى دەست پى دەكەت و، لە كويىش كوتايى دىت؟
نايشزانن چۆن چۇنى دانوستانى بق بکەن!

پىویست ناکات دەمپىس بىت، رەقرەفتار بىت، تۆمەتساز بىت، بەلكو
تەنبا مکور و خۆگر بە، يەكلاكەرەوە بە.

ئەگەر تەنگىپىتەلچىنەكە لەناو كارەكەتدا بۇو، چۇنىيەتى
پۇوبەر و بۇونەوكەى بنووسمە، بق نموونە بە هاوارىيەكى كارەكەت
دەلىت: قەيدى نىيە رەخنەم لى بىرىت، وەلى حەز ناكەم رەخنەي
كەسيتىيى بن، راستە ورگم گەورە بۇوە، ئى خۆ رېيى كاركردىنى لى
نەگرتۇوم!

يان بق نموونە: بە خەسووت كە لاقرتىت پى دەكەت، دەلىت: داواى
لىپوردن دەكەم، وەلى ئەوە مايەي گالىتەپىكىردىن نىيە، راستە مالەكەم
پەرشوبلاوە، بەلام ژيانمان خۆش لى دەرۋات!

ئى ئەگەر كەسيكىش ئەلفييکى بەس نەبوو، ستراتیژيە تیك دابنی و،
پۈولىيکى پىوە بنى!

٧- چاوهنۇپى گورزىكى پاشتشكىن يان تۆلەكردىنەوە بە:

زىادتر رېيى تىىدەچىت، ئەو كەسەي بەردەوام تانەت لى دەدات،
بەرھەمى تايىەتى خۆى لەو پەيوەندىيە دەست دەكەويىت، حەزى لىيە
ھەلتىس-وورپىنەت، جەلەوت بە دەستتىيەوە بىرىت، ھەستى
خۆبەگەورەزانىنى خۆش دەويىت، ئى كە جەلەوى ئەسپى خۆت لى

و هرگرته وه، هاو شان ده بن، ته بعهن ئەم تىكەيەي پى قووت نادريت، به خۆى و ئەسپە شەلەكەيەوە دىئنە پىشىت، ئەم پىش دەخواتەوە و ئەويش دەپرمىتىت، ديارە عاقىبەتكەي چى دەبىت، يان جووتکەيە يارا سىكۈلان!

كابرا هەر وا به ئاسانى لە كۆلت نابىتەوە، هەر هەول دەدات و، هەر خۆى پەمپ دەدات، يانىش لە دواھەناسەيدا، پەنا بۇ چەكى واتەرات و پېۋپاگەندە دەبات!

۸- رەفتارى خراپ بە شتىكى سروشتى مەزانە:

ئەم خالەيان تايىهتە بە ژيانى تۇو، ئەگەر لە بىنە و بەردەي پەيوەندىيەكى تىكىشكىنەردايىت و، هەویرەكەي ئاوى زۇرى كىشاوه، يان لەگەل كەسانىكدا گەورەبوویت، وەكۇ دەلىن: كەرتپ و دەمپىس، سووكايدىيان پىن كردوویت، يان پشتگوئىيان خستوویت، پاشان بەوه پاساو بۇ خۆيان دەھىنەوە كە دەلىن: هىچ نىيە تەنيا قسەي سەر زارە! نكۆلى لهو دەكەن كە ئەو كارەيان يارىكردنە بە ھەست و خواستى تۇ، يان سوورن لەسەر ئەوھى پىت بلىن: كاكە تۇ بە ھەمو فىكەيەك، تەنگەت دەيگرىت!

ئەو رەتكىرنەوەيەيان بۇ ھەست و دەربىرپىن و قسەكانى تۇ، رەفتارىكى خراپە، ئى ديارە درق دەكەن، درقىش تىكىشكىنەرە، بەلام مەيدانەكەي كورت!

ئەوانە بەردەوام گلهىي ئەوھتلى دەكەن، برام، خوشكم، بۇ زووتر نالىيەت: من ئەو شستانەم پىناخۇشە، ئەو شىۋازانەم پى ناشىرىنە، ئەو ئامازانەم پى سووكايدىيە، ھېشتا وەكۇ پىشىنان و تويانە: دەسە چەورەكەي خۆيان، بە تۇدا دەسىن!

ئەو شىوازهيان، فېلېكە و كەسانى تىكشىتىنەر وەكارى دەخەن و،
دواترىش عەينەن محامى، زمانىيان درېڭىز دەكەن و، داوى فېلەكانىيان
دەنەنەنەوە!

8 Strategies for Dealing with the Toxic People in Your Life

www.psychologytoday.com

۲۶

Don't be afraid to cut people out of your life who are causing more harm than good.

له ده رکردنه درد و دی ئه و که سانه له ژیانتدا مه ترسه،
که زیادتر ئازارت ددهن، و دک له و دی سو و دت بین
بگه يه نن.

لا تخش من إخراج الناس الذين يؤذونك أكثر مما يفيدونك من حياتك.

له خېردا بهکاریان بخه

زۇرىك لە خەلگى تۆرەكانى كۆمەلايەتى بۇ قىسى نزم و نووسىنى
پىسۇود، بهكار دەھىن.

خەلگانىكەن و ئاين بۇ ھەلسۇوراندى خەلک و ھەلخەلەتىندن و
قۇستنەوهيان، بهكار دەخەن.

دەيان كەس هەن و، بازرگانىيەكەيان تەنيا بۇ كەلەكردى پارەيە و
ھىچى دى، بىن ئەوهى سۆزىكىيان ھەبىت، بىن ئەوهى پەچاوى ئاداب و
رەوشتكان بىكەن.

سەدان كەس مادەي ھۆشىئەر بهكار دەھىن و به حسابى خۆيان، لە
تالىيەكانى ژيان ھەلدىن، بىئاگان لەوهى ئاسەوارى ترسىتەريان لىّوھ
پەيدا دەبىت.

كەم نىن ئەو كەسانەي قىسىگەلىك كە ئىمە دەيانكەين، بۇ ئازاردان و
خاوكىرىنەوهى خەلگى لە شتى باش، بهكار دەھىن.

ھەندىك جار، وا دەردەكەۋىت، وەكۈو ئەوهى خراپە و شەر دەوريان
دايىن، ئومىد بە داھاتوو، لە چراى دزان كىزترە!

بەلام، ھەموو ئەوانەي باسکران، خراپ نىن، بەلگو چىن بهكاريان
دەھىن، ئەوهىيە جىاوازىيەكە دروست دەكتات، بۇيە، تکام وايە لە
چاكەدا بهگەرپىان بخە.

Use Them for Good

www.betterlifrchangingblog.com

#۲۷

Be the reason someone believe in the
goodness of people.

بې بە ھۆکارى ئەوھى، وا لە كەسيك بىكەيت، بىرۇ باكتان
ھىشتا خىر لە خەلگىدا ماوھ!

كن السبب في جعل أحدهم يقتنع بأنّ هناك خيراً في الناس.

چ په یوهندیه کی باش بنيات دهنيت؟

نووسيني: شيللا نورين گامق

کاتیک هیشتا مندال بووین، سادهترین وانه فير بووین، تاكو رووبهرووي مهيدانخوازيه کاني ژيان، بووهستينه وه.

ههروهک بق ئه وه بوو تاكو په یوهندیه کی باش له گەل ئه وانی دىكەدا بنيات بنىين.

کەس بە تەنیا له دوورگە يەك نازىت، بۆيە پیویسته له سەرمان فيرى چۈنىيەتى هەلسوكەوتىرىن له گەل يەكدىدا بىن، چۇن بە شىوازىكى دروست، پىكەوە بژىن؟ ههروهک په یوهندىي باش، وات لى دەكت ناچار نەبىت، دوور له خەلکى بژيت، وەلى پرسىيارەكە ئەوهىيە: چىيە په یوهندىيە کى باش بنيات دهنيت؟

ئىمە هەموومان ھاوبەشىن:

کاتیک په یوهندىيە کى باشت ھەبوو، تەنیا بىر له خۆت ناكەيتە وە وەكى گايى تەنیاخور! بەلكو ھەول دەدەيت ئەوهى لاتە، ھاوبەشى بکەيت، نەك ھەر شتە ماددىيە کان، بەلكو پیویسته ھەست و نەست و خەون و بىئۇمىدىشت له گەل خەلکىدا، باس بکەيت.

ھەروهە دەتوانن ئە و شستانه بکەن كە ھەر دووكتان حەزتان پىيەتى، ھەريەكەтан فير دەبىت چۇن له ھەقى خۆى بىتە خوارى و، قوربانى بە ھەندىك شت بىرات، ئى خۆ مرۆڤ، ھەر وەكىو دەلىن: كەرە كىويى نىيە!

ئىمە هەموومان گرنگى بە يەكتى دەدەين:

ئەگەر په یوهندىمان له گەل يەكدا باش بۇو، نەرمونيان و دۆستخواز دەبىن، ھەريە كىكمان گرنگى بە كاروبارە کانى ئەوانى دى، دەدەين.

ههول ددهین ئەوھ بسەلمىن، تا چەند رېزى ئازادىي بەرانبەر دەگرىن؟

ھەريەكىكمان، كاتى تەواو بۇ ناسىنى ئەوھى بەلاي بەرانبەر كەمانەوھ گرنگە، تەرخان دەكەين. كاتى پى دەدەين كە هيوايەتەكانى خۆى، ئەزمۇون بکات.

لە هەموو ئەوانە گرنگتر، بە وردى گۈئ لە يەكتىر دەگرىن و، ھەندىك كار بۇ يەكدى ئەنجام دەدەين.

بە دادگەرييەوھ ھەلسوكەوت دەكەين:

پەيوەندىيى باش، دوو سەرەيە، چونكە رېيگە بە هەر كەسيكىيان دەدان وھكۈو خۆى، ھەلسوكەوت بکات، وھلى هەر جوولەيەك، هەر چىركەساتىك ھەستى بەرانبەر بىرىندار بکات، دوور دەخرييەوھ، ئى كەس لە كەس گەورەتر نىيە!

ئىمە ھاوکارى يەكدىن:

ھەر پەيوەندىيەك لەنیوان دوو كەسدا، يانى لەسەر كۆلەكەي ھاوکارىكىردن پاوهستاوه، دوو كەسەكە وھكۈو يەك تىم، بۇ ئامانجىيکى ھاوبەش تىىدەكۆشىن.

ھەريەكىكمان يارمەتى ئەوى دىكە دەدات و لە كارە تايىەتىيەكانى ھاوکارى دەبىت، ئى دەبنە تەواوکەرى يەكدى و، پىيڭەوھ گەشە دەكەن.

ئىمە بە جددى كار دەكەين:

بىڭومان پاراستى پەيوەندىيى باش، كارىكى ھەر وا ئاسان نىيە، زۇرىيک لە پەيوەندىيەكان تەفروتونا بۇون، چونكە كەسەكان گۇرپان، يان لە پىشىكەشكەنلىق قوربانيدان بۇ بەردەۋامبۇونى پەيوەندىيەك، راوهستان، پشکۈيش ئەگەر فۇوى لى نەكريت، ھەر دەكۈزۈتەوھ، بۇيە

پیویسته هه ریه کیکیان به جددی کار بُو مانه وهی مه شخه لی
په یوهندیه که بکات، تاکو گپه کهی به هیزتر، هم گه شاوه تر بیت!
ئیمه متمانه به یه کدی ده کهین:

متمانه په گه زیکی به هیز و کارای هه موو په یوهندیه که، پیک ده لی
شووشه يه، ته نک هه م ناسک، خو ئه گه ر در زیکی تیکه وت،
چاک کردنه وهی ئه سته مه، بابه خو جامی تروم بیل نییه، له نو قس
په روش چاک بکریتھ وه!

بُویه متمانه، به ردی بناغهی په یوهندیه کی به هیز و به ردھ وامه.

ئیمه پیزی یه کدی ده گرین:

هؤکاریکی دیکه بُو په یوهندیه کی پته و، پیزگرتني یه کدیه. جا هه ر
چهند دوو که سه که سازابن، که چی جیاوازی هه ر هه يه، نایت هیچیان
هه ول بدھن ئه وی دی بگورن، به لکو پیویسته پیزگرن و قه بولکردنی
یه کدی په ره پی بدھن، ئا به و شیوه یه په یوهندیه که پته وتر ده بیت.

خوشہ ویستیمان لایه:

خوشہ ویستی تاکه نیشانهی په یوهندیه کی باشه، مه به ستم ته نیا
خوشہ ویستی رقمانسی نییه، به لکو مه به ستم له و خوشہ ویستی یه
که خو په رستانه نییه، خوشہ ویستی که واله که سه که بکات وا زله
ههندیک شتی تایبه تی خوی بھیتیت، بُو ئه وهی به رانبه ره کهی دلخوش
بکات.

مه به ستم له و خوشہ ویستی یه، که خاوه نه کهی والی بکات، قوربانی
به هه موو شتیک برات، ته نیا بُو ئه وهی په یوهندیه که یان به ردھ وام
بیت.

#۲۸

Personal relationships are the fertile soil
from which all advancement, all success,
all achievement in real life grows.

Ben Stein

په یوندي تايهه تي، ئه و خاكه به پيته يه، هه مهوو
جوره کانى پيشكه وتن، سه رکه وتن و ده سکه وتن له
ژيانى راسته قينه دا، تييدا گه شه ده کهن.

العلاقات الشخصية، هي التربة التي ينمو فيها كل أنواع التقدم
والنجاح والإنجاز في الحياة الواقعية.

ئەو، رۆژهکانم پر لە خۆشەویستى و ھاندان دەكات
نووسىينى: بۇنىلى بىرقلەس

بەيانىيەكىان لە خەو راپووم، ھەستىكى ناخوش دايگرتبووم، بە ھۆى
ئەوھى ھەفتە و نيوىك بۇو سەرقالى نەخوشى زەردەلگەرانى
دارەكانى نىپ باغچەكەمان بۇوم، بىزارى درپى پى لىدابووم، چەندان
كاڭمىز دەرمانم بەسەر درەختەكاندا دەرۈزاند، وشكىم دەكردىنەوە، واي
لى كردىبۇوم ماسولكەكانم كەشەنگ و، مەعنەویياتم دادەبەزى.

كتومت لەو بەيانىيەدا، ھاتمە سەر ئەو قەناعەتەي ئىدى دەرقەتى
زەردەلگەرانى دارەكان نايەم، ئەو بۇو ئەو نامە نووسراوەم بىنى
كە پياوهكەم بەر لە ٤٧ سال لەسەر تەختەكە بۆى نووسىبۇوم:

دوئىنى شەو، گويم لىپۇو زەردەلگەرانەكە لەبەر خۆيەوە دەدوا، بە
نيازى خۆبەدەستەوەدان بۇو، پىك كاتژمىز سىونىوي بەرەبەيانى
بۇو، بۆيە لەسەر دەرمانكىرىن و وشكىركەنەوە دارەكان بەرددوام
بە.

تەختەكەم ھەلگىرپايەوە، پاشماوهى نووسىينەكە لەۋى بۇو: تۇ
جەنگاوهرىيەكى چاونەترسىت، بۆيە لەناويان بەرە.

بىرۇام ناكەم ئەوندەي ئىستە پياوهكەم خۆش ويسىتىت، ئەو
بەرددوام نامەي خۆشەویستى و ھاندانى بۆ بەجى دەھىشىتم، لەو
بىروايەدام كە دىل بەرددوام لە گەورەبۇوندايە!

لەگەل كە فى سابۇونەكەدا كە بەرەستىمدا ھاتبۇوه خوارى، دېسانەوە
كەوتمەوە بىرى قەلاچۆكىرىنى ئەو دواپراوانە. بەلى ئىستە لەدەستىيان
قوتارم بۇوە و، دارەكانم پشۇويان داوە، تەنیا گەلاكانىيان نەبىت، ئى

فه قیرانه له بهر ناسکیان، ههر هه موویان هله لوه ریبوون، بهو هیواهی
له هاوینی داریدا، ئاهیکیان بە بەردا بىتەوە و، سەریان دەربەتىنەوە.

ھەموو ئەوە بە ھۆى نامەيەكەوە بۇو، چ نامەيەك؟ نامەيەك پەراپەر لە^{لە}
سۆز و خۆشەویستى، لە كىتوھ؟ لە پیاوه كەمەوە، پیاوېك نە تەنیا پیاو،
بەلكو باوكىك و باپىرەيەك!

He Fills My Days with Love and Encouragement

www.sunnyskyz.com

#۲۹

The tongue has no bones but is strong enough to break a heart. So be careful with your words.

زمان ئىسقانى نىيە، كەچى ئەوهندە بەھىزە، دەتوانىت دلىك بشكىنەت، بۆيە ئاممان ئاگات لە زمانت بىت!

ليس للسان عضلات، ولكن قوي بما يكفي ليكسر قلباً، لذا انتبه لكلماتك.

خۆشەویستیی کرداره

نووسینی: دارن پۆک

ئەمۇق رۇزى خۆشەویستیيە.

بەلای من و كارينەوە، رۇزىكى ناوازەيە، پىك لەم رۇزەدا و بەرلە 16 سال، بەلىنى خۆشەویستىمان بە يەكدى دا، وا ئىستە 14 سال بەسەر ئەو بەروارەدا تىىدەپەرىت، ئەك بەروارى هاوسمەرگىرييەكەمان بەرەكەتدار بىت، بە كۈى گەيشت؟ 3 مىندالى چاوجەشمان ھەيە، لەوە زىادتر چى؟

لەم كاتەدا كە بىر لەو پەيوەندىيەمان دەكەمەوە، چىرۇكى ئەو پىاوهەم هاتەوە ياد كە بۇ راوهەرگىرن، چووه لاي رېنمايىكاريىكى خىزانى.

كابرا لەبەردىم چارەسەرسازە دەروونىيەكەدا دانى بەوهدا نا:

- ئىستە هيچ ھەستىكى خۆشەویستىم لەبەرانبەر ژنهكەمدا نەماوه!

چارەسەرسازەكە لىتى پرسى: دواجار كە بە خۆشەویستىيەوە لەگەل ژنهكەتدا ھەلسوكەوتت كرد، كەى بۇو؟

- وتى: ئەوە بە لامەوە گرينگ نىيە، من ئىستە ئەو ھەستەم نەماوه و تەواو.

+ بەلام تۇ وەلامى پرسىارەكەمت نەدایەوە، كۆتا جار كەى بۇو؟

- كابرا بە ھيوابراوييەكەوە وتى: ديارە تۇ لېم تىىناگەيت، نالىم ھەستى خۆشەویستىم بۇي نەماوه؟

+ لەوانەيە بە ھەلە لە خۆشەویستى حالى بۇوبىت. تۇ وايد دەكەيتەوە تەنبا ھەستىكە و تەواو، بەلام لە واقىعا خۆشەویستى كردارە. تۇ وا ھەست دەكەيت، گەر ھەستىكت لەبەرانبەر يىدا ھەيت،

ئىدى شتىكى بق دەكت، وەلى مەسەلەكە پىك بە پىچەوانەودىه. بە پىگەيەك دوور لە خۆپەرسى، بە خۆشەويسىتىيەوە ھەلسوكەوتى لەگەلدا بىكە، بى ئەوهى گريمانەي پىشىنە دابىنیت تاڭو لەبەرانبەرەكەتەوە شتىكت پى بگات، دواتر بق جارى دووەم ھەست بە خۆشەويسىتى دەكەيت.

پياوهكە لە كاتى بە جىهەيشتنى دانىشتتنەكەدا، ھەر بولەبۇلى بۇ، بەلام بەلىنى دابۇو، شتەكە تاقى بىكاتەوە.
دوای ھەفتەيەك، لە وادەي ديارىكراوى خۆيدا، هاتەوە.

- بە راستى كارەكە سەركەوتۇو بۇ، ھاواري كرد: بەلى بق جارىكى دى، من خۆشم دەۋىت.

چارەسەرسازەكە بە زەردەخەنەيەكەوە ئامازەي بە بەلى بق كرد، لە كاتىكىدا ئەو ورددەوردە پىگەي بەرەو لاي ژنهكەي دەگرتە بەر و، پۇوه و مال گەپايەوە.

لەم رۆزەدا كە خۆشەويسىتى لى دەتكىت، ئەوهەت لەبىر بىت كە ھەستە رۇمانسييەكان دەگۈنچىت دابىركىنەوە، پىك وا پۇ دەدات.

خۆشەويسىتى بىرىتىيە لە كردار، بۇيە بە خۆشەويسىتىيەوە ھەلسوكەوت بىكە، دواتر دەبىنیت ھەست و سۆزەكانت دوات دەكەون.
بۇ ژنه خان و مانەكەم، سپاس بۇ ئەو 16 سالەي راپردوو، شادۇومانم بۇوى بە ھاوسمەرم، بە ھيوام گەشتى ژيانى پەلە خۆشەويسىتىمان، ھەر وا درىزھى ھەبىت.

Love is a Verb

www.betterlifecoachingblog.com

#٣٠

Being deeply loved by someone gives you strength, while loving someone deeply gives you courage.

Lao Tzu

به و هی که سیک به قولی خوشی بوییت، هیزت پی
ده به خشیت، له کاتیکدا ئەگەر به قولی که سیکت
خوشویست، ئازایه تیت پی ده به خشیت.

أن يحب شخص ما بعمق، يكسب القوة، بينما أن تحب شخصاً ما
بعمق، يكسب الشجاعة.

ئایا من پیاویکى باشم بۇ خىزانەكەم؟

نۇوسينى: گارى مۇرلاند

بۇ ماوهى كاتژمېرىك، كۆبوونەوهىكىم ھەبۇو، كە ھەر لە مالەوه لە رېي تەلەفۇنەوه ئەنجامم دەدا، ھەر ھەمان كات لەگەل ژنەكەمدا سەرقالى دانانى پلانىك بۇوین بۇ ئامادەبۇون لە بۇنەيەك.

دوای تىپەرېنى ٤٥ خولەك لە قىسەكردنەكەم، بىرىندا خۆى بە ژوورەكەدا كرد و، ئاماژەي بۇ كاتژمېرىكەي دەستى كرد و لەزىر لېۋە و تى: پىويىستە بىرلىق. چەند خولەكىك دواتر، دىسانەوه دەركەوتەوه و چاوى لى مۇر كردىمهوه، بە تەواوېي سەرى لى تىڭدام و نەمدەزانى چى دەپىسىم!

كە لېيوومەوه، پىيم و ت: ئەو ھەلسوكەوتەي جوان نەبۇو. ئەويش وەكۈو نەريتى خۆى و تى: بۇ رەنگ بىت ئىشەكەي جەنابت گەلەك جوان بۇوبىت، سەيرە ها!

بى ئەوهى درك بىكەم، قەوما! قىسەيەك لە من و دوowan لەو، ئىدى بۇوه فەرتەنە! ئەو بىروايى وا بۇ دەبۇوايىه ٣٠ خولەك قىسەم بىردايە، بەلام نەريتىم وابۇو ھەمېشە لەو جۇرە وادانەدا، دواھەكەوتىم.

پىتىسەي پىاوەتى:

ئەو ھەلە لېكتىگە يىشتىنى من و بىرىندا دەيان جار سەرى بۇ دەمەبۇلە دەكىشى، كەچى سەير بۇو ئەم جارەيان وامان نەكىدى! بە دەگەمن و ارېكەوت بۇو پىرە و بۇلەمان بىت و، دۇق و دۇشاو تىكەل نەكەين!

فيئر بۇوم و تىكەيشتم كە شتىكى دىكە لەو ناكۆكىيەماندا ھەيە و خۆى تىپىچاوه: ئەوهىش تاقىكىردىنەوهىكى بىدەنگى نائاگايانە بۇو.

و هکو و بلىت دهنگى خىزانه كەم لەناوه وە باڭى دەكردم و بە گۈيىدا
دەچرپاندم: ئايا تو ئەو پياوهيت بەپىنى پىويست خۆشت بويم؟

دەمېك بۇو، بىروام بەو شىوھ باوهى پىناسەي پياوهتى ھەبۇو، كە
لەنئۇ خەلکدا نەريت بۇو، پياو ئەوهى قۆل و بازووی بەھىز بىت، لە
مەترسىيەكان سل نەكاته وە، گۆشت بە كالى قووت بىرات، بە كارتىغ
رىشى بتاشىت، ئى بەتئىك زۇرانبازى لەگەل ورچەكاندا بىكەت!

وەلى دەبۇو پىناسەيەكى جوانتر و گشتگىرتر بۇ پياوهتى بىدقىزمه وە،
پىناسەيەك لەگەل ھاوسمەرگىرىيەكە مدا و يېكىتىه وە: ژنه كەم لەو كاتانە را
كە ھەلسوكەوتى نەخوازراویش دەكتات، پىويستى بە منه تا خۆشم
بویت، خۇ ئەگەر لە رووهكاني پەيوەندى و لايەنى سۆزدارىيە وە
بەھىز و سەركەوتتوو نەبم، ئەو بىگومان رووکەشى پياوهتى و
خۆگىقىرىدە وە، تەنيا سېبەرىيەن و ھىچى دى!

لە گەرمەي دەمە قالەدا خۆشەويسىتى بۇ دەربىرە:

كەواتە، ئەگەر تەپوتۇز مەيدانە كەي داپۇشى - يان خوا بىكەت ئەو
دۆخە نەقه و مىت - لەخۆت بېرسە: ئايا من بە ماناي پياوهتى پياوم تا
خۆشم بویت؟

ئى كاكى برام، ئەو كاتە دەيسەلمىنەت كە پياويت، ئەگەر بەسەر
خۆھەلسۇورپاندىدا زال بىت، ھىور و لە سەرخۇ بىت.

ئەو دەمەي واز لە دەمە دەمى دەھىنەت، ئەو كاتەي لەسەر گاققۇچە كەي
سووربۇونت دىتىتە خوارى، دواتر ھەست دەكەيت لە ھەر كاتىكى
پىشىو بەھىز تىرىت، ئىنجا لە ھەموو كات زىادتر ھەست دەكەيت چەند
كەسىكى خۆشەويسىتە!

The Question That Helps Me Survive an Argument with My Wife

www.focusonthefamily.com

#٣١

I think what ruins relationship and causes
most fight is insecurity.

Olivia Wilde

بروام وايە ئەو شتهى كە زۆرتر پەيوەندىيەكان تىك
دەشكىنېت و، ھۆكارى زۆربەي بەيە كداھەلشاخانەكانە،
بىرىتىيە لە ھەستنەكردن بە دلىيى.

أعتقد أن أكثر ما يدمر العلاقات ويسبب أغلب الشجارات، هو عدم
الشعور بالأمان.

کلیلی هاو سه رگیریی سه رکه و تو و

نووسینی: ئیمۇنا پریفیئرمان

پیویست بە باسکردن ناکات، ئەگەر رېگەيەکى دروستتان بۇ دەربىزنى
بىرۋەكە کانتان، ھەست و سۆزە کانتان بۇ يەكترى نەبىت، شىوازىكى
تاپىھەت بە قسە كىردن و گویىگەرتتىنان لە يەكدى نەبىت، ئەنجامەكەي چى
دەبىت؟ خۇ بەزم و سەما نابىت! ھەر داتەپىن و دارزانە، ئىدى ئاو
بىنە و دەست بشق!

بۇ ئەوهى هاو سەرگىرييەكى سەركە و توتە خۇت
بکەيتە پىپۇرى پەيوەندىكىردن، جا ئەوه چۇن دەبىت؟ دەخوازىت
راستە و خۇ لەوه تىبگەيت كە هاوژىنەكەت دەيلىت، ھەروھك لەو پەيام
و حەزە شار اوانەيش حالى بىت، كە لىوھى دەردەچن.

پیویست ناکات ئەوه لە هاوژىنەكەمان چاوه نور بکەين، ھەست بە
پیویستىيە كانمان بکات لە كاتى رووداوه كەدا، يان لەپىي پشتىبەستن بە
سرووش كە بىزانىت. خۇ ئەگەر بازنه يەكى ناوازە ھەبىت و، حەز
بکەيت بۇ سالىادى هاو سەرگىرييەكە تان پىاوه كەت بۇت بىرىت، ئى
پىي بلى ئەوه دەۋىت، ئەو كارە لە كىشەي ھەلبىزاردىن و بەدلەت
دەبىت يان نابىت، پزگارتان دەكات، تەبعەن بۇ ھەر دووكىتان ھەر
باشه!

خاتۇن گىان، لەوانە يە ئەمسال پىاوه كەت حەزى بەوه نەبىت دىسان
جووتىك گۈرەوهى بە دىاريى بۇ بىرىت!

ب، هاوژینه که ت بلن: چیت ده ویت؟

جن پیاویکی رومانسییه و حملی نییه، دوای هاوسرگیرییه کهی له گل
بیمیلی دا، هه موو هه فته که کولی بتو ده مکریت، هه روکه پیش
هاوسه رگیرییه که بش، هار ئوه عاده تی بتو.

زنه کهی، که سینکی بیسوز بتو، روزنیکیان پیسی و ت: ئی جن، خوت
ردزانیت من ترم خوش ده ویت، پیغام بتو ده هینیت،
بلام لیت ناشارمه ود، بیتامت کردووه، سه ره رای ئوهی زوو
هله دودرن، باشه ئوه پاره زور نییه ئوه هه مووه بهو شیوه بهه به زایه
ده چن، نه گه ر دیارییه که بیت و زورتر بمعینیت وه، باشترا نییه؟

نه گه ر شتیکمان ویست، پیویسته داوای بکهین:

نه وهی پاسکرا، هیشتا هر هیچ نییه، شانستان باشه، ئوه
نمونه کی ساده بتو، و دلی بتو نه وهی بتوانیت رای خوت ده ببریت
وله و شته بچووکان دا، نه کهونه تلهی شهر و هه راوه هوریاوه و
چه له حانییه که نه یه ته گوری کوتاییه کهی دیار نه بیت، با داوای ئوه
شته بکهین که ده مانه ویت.

مه سه له که زور رونه، وا نییه؟ بلام داخو چهندان هاوسری
دلشکاو و تووره دین و داوای رینمایی ده کن و ده لین "پیویست بتو
پیاوه که م ئوه بزانیت...." یان "پیویست بتو زنه که م ئاگای له و پاسه
بتو ایه."

دهی پیم نالین: چون پیویست بتو له سه ر پیاوه که ت بیزانیاوه؟

چون پیویست بتو له سه ر زنه که ت بیزانیاوه؟

ئایا تو پیت و توروه؟ یان ئوه به توی و توروه؟

Communication – the key to a Good Marriage

www.aish.com

#٣٢

Communication is the mortar that holds a relationship together, says relationship expert Dr. Amy Bellows.

If it breaks down, the relationship will crumble. When spouses no longer communicate, a marriage nurtures no one. It is no longer a marriage.

په یوهندیکردن، ئه و چیمه نتؤییه که هه ردوو دیواری په یوهندییه که به يه که وه پته و ده کات. هه روہ کوو پسپوری په یوهندییه کان د. ئیمی بیلوز ده لیت: ئه گه ر دیواره کانی په یوهندیکردن در زیان تینکه وت، بینگومان نیوانه که یان داده ته پیت، خۆ ئه گه ر دوو هاو سه ره که له په یوهندیکردنی نیوانیان و هستان، ئیدی هاو سه رگیری بى فایده ده میتیتە وھ و، له هاو سه رگیری ده که ویت!

التوابل هو الملاط الذي يبقى العلاقة متماسكة. كما تقول خبيرة العلاقات د. إيمي بيلوز: إذا تداعى التواصل، فإن العلاقة ستنهار، عندما يتوقف الشريكان عن التواصل، لا يفيد الزواج أحداً، ويتوقف عن كونه زواجاً.

هیزی و شهکانمان

ایو سیمه، هیتپیل مکونکس و جون بیردون

لیکس ۱۵ سالان بسو، ماپکلی ہرای ۱۱ سالان بسو، و هکوو هر
مروشک و برایه کی دیکه، دهکه و تنه و نیزه کی یه کدی و، له فیکه کی خویان
نیده گه یشن، نه م نه وی تووره ده کرد و، نه ویش به هه مان شیوه!

لیکس له یاده و هریه کانی خویدا ده یگیزیریته وه: له سه ر پشیله و
سے گه کان ده بسو و هرامان، به تاییه ت له و کاتانه دا که دایک و
باوکمان له مال نه ده بسوون، ماپکل به رده و ام دهستی له شته کانی من
رده دا و، له نامکار خزوی به ژووره کی مندا ده کرد، ئى چى لئى بکەم،
برامه نېدى!

نەریتیان وا بسو هر کەسە و به رینگه یه کدا ده رقیشتن، کە چى
رۇزىکیان کە دنیا خوره تاو بسو، برىيارياندا پیکه وه بۇ دوکانه کەی
نزىك ماله و ھیان، بچن.

بەریگە خولە کە دا کە و تنه پویشتن، ئى ماپکل بە و عە جوولیيەی
خزوی وە، پىئى لە عەرزە کە دە خشاند و دە یکرده تە پوتۆزىک، چاوش او
نە بىنیت، يە ک خولە ک دەمى نە دە وەستا، بۇ يە کەم جار ۋىكى گوئى بۇ
شل کرد. سەيرىكى دەم و چاوه خال خالا و یيە کەی و ئە و تالە قزانە کە
بە ناوجە وانیدا ھاتبۇونە خوارى، کرد، ئە و دو و چاوه ی برىيسکە یان
دەھاتى، ئۇ، براکەم، کە جوانىت!

برایه ک ئە و شیوازەی قسەی پى ده کرد، ئە و زە دە خەنە یەی لە لیوانى
نە دە تىرا، ئە و کە سیتىيە كۆمە لا يە تىيەی هە بیسو، مىزدەی گەنجىڭى
كۈك و ناوازە یان پى دە دا!

و هستانی و پئی و ت: مایکل، دهمهویت شتیکت پئی بلیم، تو باشترين
برای له جیهاندا، ئای من به ختیکی باشم هئیه که برایه کی و هکوو توم
هئیه، تهنيا دهمهویت ئه و بزانیت و هیچی دی نا!

باوهشی پیدا کرد و، دیسانه وه که وتنه وه جووله، گه یشته دوکانه که و
سەیری شته نمايشکراوه کانیان دهکرد و، بیریان لای ئه و قسانه هەر
نەمابۇو.

دوای دوو رۆز، مایکل له رووداویکدا گیانی دانا و، بۆ هەتاھەتاھە
بارگەی پىچايەوە.

ئیکی ئه و قسانهی هەر لە بىرىبۈون کە بە براكەی و تبۇو، بە راستى
ھەلیکى باشى بۆ رېكە و تبۇو تا پئی بلیت، ئای کە برایه کی ناوازە بۇو،
چى بکەم، والە دەستم دەرچوو!

The Power of Our Words

www.cbn.com

#٣٣

Kind words not only lift our spirits in the moment they are given, but they can linger with us over the years.

Joseph B. Wirthlin

وشه ناسكه كان تهنيا له كاتى وتنياندا مه عنه ويأتمان
به رز ناكنه وه، به لكو به تيپه رينى ساله كان ده بنه
هاورپى هەميشە ييمان.

لا ترفع الكلمات اللطيفة معنوياتنا في اللحظة التي تقال فيها فقط،
وإنما يمكن أن تبقى معنا على مر السنين.

کاریزمایی پهلوی و پهلوان؛ جمله‌مند و اندیشه‌مند لاه لایه‌سالیز هنرها و موسیقی‌ای رؤوفه‌دا

نووسینی؛ روس بلایت

کاتیک پرنسی گورانییل و موسیقی‌های نه مریکی - که ل
هه شتاکانی ساده‌ی را برداوو به تاو بانگ برو، خه لاته کانی گرامی،
گولدن و نو سکاری برد برووه، زیادتر لاه ۱۰۰ میلیون شریشی ل
گورانییه کانی فروشبوو - له نواندنی شانویه ک برووه، که له شاری
مینیاپولیس و له سالی ۱۹۷۹ دا ساز کرا برو، گارمه‌نده کانی کومهانیای
"وقنه ریکورد هرز" پیسی سارسام نه بسوون و شوینه که یان جس
هیشت، پرنس چاوی به رایی نه ده دا برووا به و کاره بکات، یانی هر؟
من بتو گهشتی هونه ریی ڈیانم ٹاماده‌نیم و به که لک نایه‌م؟ نهی نه
همو دانه‌یه له شریتی گورانییه کانی چون فروشبوو؟

کومپانیاکه رایان وا برو که هونه رمه‌نده نوییه که یان، نواندنکاریکی
باش نییه و، بتو گه ریکی هونه ری قازانجبه خش، که لکی نییه. به لام له
پاستیدا دهیانزانی پرنس موسیقی‌های نیکی به توانایه، به س کاریزمای
نییه!

پیویستی به وهیه پهره به خوی برات و، توانای ورووزاندن خلک
زیادتر بکات، بفیه له جیاتی نه وهی واژوی ٹاهه‌نگیکی بس بکن
نار دیانه وه ستودیو بتو نه وهی نه لبومیکی دیکه تو مار بکات.

پرنس نه لبومه کهی خسته بازاره و، به ته نیا گورانی یه که می: "ا
Wanna Be Your Lover" کوته رکابه‌ری و چووه نیو لیستی
Billboard Charts" سوه که پولینکردنیکی هه فتنه‌ی گوئاری
"بیلبورد" نه مریکی برو بتو ناستی سه رکه و تنی گورانییه کان.

له کوتاییدا کۆمپانیاکە ھاتە سەر ئەو قەناعەتەی ئىدى پېنس بایى ئەوەی تىدايە خۆيانى بۇ بخەنە مەترسیيەوە و، گەپىكى ھونەرى لە شارەكاندا پى بکەن.

لىزه وە شاش و ناوجەوانەكەى كرايەوە، ئەو بۇو چەيمىس ى گۆرانىبىئىز و مۆسىقاژەن و بەرھەمھىنەر - كە ئەستىرەمى مۇسۇقاي ۋانك بۇو، خاوهنى گۆرانىيە بەناوبانگەكەى: "Super Freak" بۇو- لە سالى ۱۹۸۰دا بانگھىشتى كرد بۇ ئەوەي پىكەوە گەشته گۆرانىيەكەى "Fire it Up" رابگەيەنىت!

"پېنس" وەكىو دەلىن: بە ناو كەوت و نەيشىدەزانى چۆن لەگەل جەماوەرەكەيدا كارلىك بکات، بەلام سوور بۇو لەسەر ئەوەي خۆى باشتىر بکات، ئى هەر وايشى كرد.

خۆى لەسەر ئەوە راھىتىن چۆن چۆنلىكى كەسيتىيەكى كاريزمى و، سوودى لە ئەزمۇونى ھونەرمەندانىك كە پىيان سەرسام بۇو، لە ناويشياندا "پىكى چەيمىس" وەرگرت.

ئەو بىروايى وا بۇو، بۇون بە كاريزما، دەتوانرىت راھىتىن بۇ بىرىت، بە وردى شويىنى بکەويت، ديارە راستىشى دەكرد.

بە كوتايىهاتنى ئەو گەپ، ئىدى توانى سەركىرىدەتى جەماوەر بکات و، وايانلى بکات لەگەيدا سرۇودەكان بلىنەوە. جوولەى سەير سەيرى دەكرد، مايكەكەى ھەلدەگىپرايەوە، تەنانەت واى لىھات، چەيمىس غېرەي لى دەكرد، كورە ئەم ھەتيوھ خۆم ھىنامە پىشەوە، كەچى بۇوە بەلايەك و بە دەستى خۆم تۈوشى خۆم كردا!

ديارە ئەو پىنگەيشتنەي پېنس لەپىكەى كردنەوەي گريکوئرەى ناسىنى جەماوەر و، ستراتىزىيەتەكانى پەيوەندىكىردن و بەجىنگەياندنەوە بۇو.

جاریکیان تیمیک له لیکوله ران له پواری به پیوه برندنا، که له کولیزی
لوزانی زانکویی کاریان ده کرد، بپیاریان دا شتیکی له و شیوه
سه بارهت به کاریزم، له شوینی کار کردندا، بکهنه.

ئه وه بسو مه سله که یان ساده کرد و، به چهند ستراتیژییه تېك
که يشن که ده تو انرا خەلکی پى فىئر بکرین. ئه و خالانه یان به سەرۆك
بەشە کان، که به هەپەمەکى هەلبىزىدرابۇون، و تەوه، و فەرك
شۇپېکیان بۇ سازکردن که ماوهى ٥ کاتژمیرى خایاند و، دانىشتنىكى
راھىنان لە سەر شیوازى: "کۆتشىنگ"ى تاكە كەسى بۇ ماوهى
کاتژمیرىك، بکهنه.

دواى تىپەپىنى ۳ مانگ، هەلسەنگاندىكى گشتگىرانه یان بۇ کرا، دواتر
ئه و دەركەوت: ئه و بە پیوه بەرانەي که بەشدارى راھىنانه کە بۇون، وا
سەيريان دەكرا خاوهنى كەسيتىيەكى کاریزمى بن، هەروهك لە جaran
زىادتر ببۇونه جىڭەمى مەمانە.

ئەنتۇناكىس و ھاپىكاني، ئەم ئامۇزگارىييانەي خوارەوه یان بۇ بۇون
بە كەسيتىيەكى کاریزمى، دىاري كردووه:

- ۱ - خوازەكانى بىزەيى بەكار بەھىنە:

لە هەموو جارىكدا كۆمەلە كەى خۆت بە لەشكرييکى بىشومار بچوينە و
بە راوردى بکە، يان بە تىپىكى وەرزشى بچوينە. بۇ نموونە: پەنس
كاتىك ھاتە سەر شاشە، گوزارشى: "كۆيلە"ى لە سەر ۋۇرمەنى
نووسىبۇو.

ئه و خوازانە والە خەلک دەگەيەنىت، کە تۆ كەسيتىيەكى کارىزمىت،
چونكە بېرۇكە كان ساده دەكتەوە، هەست و سۆزى خەلکى دەھىنەتى
جۇش و خەيالىيان گە دەدا.

۲- پشت به چیروک و هه قایه ته کان بېهسته:

ئەو دووانە، کارتىكىرىدىنلىكى گەورە لە سەر بىيىنار يىان بىيىسەر جىنى دەھىلەن، بە تايىبەت چىرۇكى ئەو مەيدانخوازىييانەى كە يەكەم جار ھاتۇونەتە رېيت.

بۇ نموونە: ئەستىرەكانى رۇك لە ويىنەى پەقۇل مەكارتنى زۇرىك لە گۇرانىيەكانى راستەوخۇى، لە گەل هەقايىه تىكىدا تىكى، لە دەكتات، كە لەبارەي ئەو كەسانەوە يە وا ناويان لە گۇرانىيەكەدا دېيت، يىان لەبارەييانەوە دەدۋىت.

۳- بىرۇباوهەرە رەھوشتىيەكانت دەربىخە:

ناوهەرۇكى رەھوشتى، پەيامەكەت دەولەمەندىر دەكتات، تۇ بەو كاردەت بەھا بىنەرەتىيەكان بەھىزىر دەكەيت و، ھانى خەلکىش دەدەيت بۇ ئەوهى پىيانەوە پابەند بن.

بۇ نموونە: بەرپرسەكانى تىپى مۆسىقاي ۱۲، لە گەرە ھونەرىيەكەياندا: "360 degree" واييان لە جەماوەرەكەيان كرد بە ويىنەكانى ئانى سان سوکى رېبەرى ئۆپۈزىسىقىنى ميانمارەوە بەسەر تەختى نمايشىكردنەكەدا بېقۇن، وەكۇو پشتگىرييىكىرىدىنلىك بۇ ئازادىرىنى ناوبراو.

۴- ھەست و سۆزەكانى ھاوبەش لە گەل خەلکىدا، دەربېرە:

لەپىي ئاشكراكىرىنى ئەو ھاوسۆزىيەت بۇ خەلکانى دېكە، زىادتر بە خۆتەوە دەيانبەستىتەوە، بىلى: منىش ئەو شكسىتم بەسەر ھاتۇوھ... منىش ھەر وا بەو بۇنەيەوە دلخۇشم.

بۇ نموونە: ئىستەيش نىلىي يۈنگىسى گۇرانىيىتى ۶۸ سالە، وەكۇو گەنجىكى توورە، لە گۆمى ھەستى بىھىۋايى جەماوەرەكەيدا، خۇى نقووم دەكتات.

۵- سه قفى چاوه پوانىيەكان بەرزتر بکەرەوە و بە متمانەوە پەيوەندىيى
بکە:

لەپىيى چاوه روانىكىرىدى زۆر ترەوە لە بەرانبەرە كان، ئەوانىش باشتى دەبن، نەك لە سنۇورىش تىيىپەرىيىت، بەلكو لىتىان بگەرى با بىزانز تۈ بروات پىيانە و تەواو.

بۇ نموونە: پېنس جارىيەكان لەگەل كۆمپانىاي "وقرنەر برازەر" را تىپى "The Time" يان پاگەياند، ئەوھ بۇو داوايى لە ھەموو مۆسىقاژەنەكان كرد، بە كۆرس گۆرانىيەكە بلىئىنەوە و سەما بکەن، ئىن ھەر خۆى سەدان جار ئەو كارەى دووبارە كردىبووه، وەلى بى كۆرس و ھەموو پىتكەوە، شتىيىكى نوى و سەرنجراكىش بۇو.

٦- لە دارپشتى پەيامەكەدا ناودىزىي بەكار بھىنە و جەختى لەسەر بکەرەوە:

گوزارشته ناودىزەكان، ئامرازگەلىيى دواندى كاران، چونكە ئەركىان جەختىرىنى وەيە لەسەر بىرۇكەكە و، پەيامىيىكى بەھىزىن دەنیزىن.

بۇ نموونە: "لەجياتى ئەو كاتژمۇرانەي كە كاريان تىدا دەكەيت، ئىن گرنگى بەو سوودە دەدەين كە بەدىت ھىناوه،" يان "لە كاتىكىدا كە زۆربەي كۆمپانياكان واز لە كارمەندانيان دەھىزىن، ئىيمە خەلک دادەمەز زىيىن."

ئەستىرەيەكى رۇكى وەكoo مارۇنا لە گەپى ھونەريي "MDNA" دا لە بەراوردىرىدى خۆى لەگەل ھونەرمەند لىتىيىكى كاڭادا وتى: بىنگومان ئۇ و من نىيە!

٧- لىست بەكار بھىنە:

لىست، ھەستى كارىزمابۇون بەھىز دەكتات، چونكە ئەو ھەست دەبەخشىت، كە كاملە و، تىيىگەيشتنىكى قوولتىرى بۇ مەسەلەكە ھەيە.

کاتیک دهلىٽين: بیگومان ریسا نوییه کان له سن ته و هر هی سه ره کییه و ه
کارمان تیده که ن. تو به و ده ببرینه خوت و هکو و پسپوریک له
با به ته که دا، ده چه سپینیت.

۷- پرسیاری دوینه رانه به کار بهینه:

پرسیاری دوینه رانه، کار له سه ره نجر اکیشانی که سانی دیکه،
ده کات، ئه و پرسیارانه‌ی مه بهست نییه بیسه ران یان بینه ران،
وه لامیان بدنه و ه، بق نمودن: ئایا هه مووتان ئه مشه و کاتیکی خوش
به سه ره ده بهن؟

ئه م پرسیارانه باریکی چاوه رواني ده هیننه گوپی، بق نمودن: ئه مه به
چیمان ده گه یه نیت؟ يه کسه ر چاوه نقری ئه و هن، تو قسه یه کی دیکه
بکه یت.

۸- به کارهینانی سترا تیزیه ته نابیزه یه کان:

تاکو واله و ته کانت بکه یت ژیانیان لى بچوریت، جا له ریی زمانی
جه سته ته و ه، له گه ل ئه وانی دیکه دا ده بیته هاو بش، هه ریه ک له
ئاماژه کانی ده م و چاو، جووله‌ی جه سته ژیی ده نگ، په روشبوون
دھردخهن و هه ستیک ده خولقین، که قسه کان له بیر نه چنه و ه.

پرسیس ئیسته له دیارتین گورانی بیزه زانی پوپه، ئه و بروای وايه
کاریزما بیوون، وهکو و هر تو انا یه کی دیکه مرفیی، به راهینان گه شه
ده کات، راستیش ده کات.

هه روک چون ئه وان کر دیان، تؤیش له لای خوت و ه ده تو ایت فیر
بیت، چون شویند هستت به سه ر که سانی دیکه و ه، جی بهیلیت!

#٣٤

The most dangerous leadership myth is that leaders are born – that there is genetic factor to leadership.

This myth asserts that people simply either have certain charismatic qualities or not. That's nonsense, in fact the opposite is true. Leaders are made rather than born.

Warren G. Bennis

مهترسیدارترین ئەفسانە لەبارەی سەرکردایەتىيەوە، ئەوهىه گوايە سەرکردەكان هەر وا بە سەرکردەيى لەدايىكبوون، يانى رەگەزى بۆھىلەكانيان وان. ئەم ئەفسانەيە جەخت لەسەر ئەوه دەكاتەوە، بە سادەيى، خەلکى يان سىفەتى كاريزمايان ھەيە، يانىش نا.

ئەوه قىسىملىرىنىڭ بۇشە، لە واقىعا پىچەوانەكەي پاستە، چونكە سەرکردەكان دروست دەكرىن، زىادتر لەوهى بە سەرکردەيى لەدايىك بن.

أخطر أسطورة عن القيادة، هي أن القادة يولدون كذلك، أي أن هناك عنصراً جينياً يصنع القادة. تؤكد هذه الأسطورة أن الناس ببساطة، إما لديهم سمات كاريزمية معينة أو لا.

هذا الكلام فارغ، وفي الواقع العكس هو الصحيح، فالقادة يُصنّعون أكثر مما يولدون.

بەریوەبردن و کارکردن لە دوورەوە

لە کومپانیاکەی پىشۇوماندا، تىمىنگى بچۈوگ ھەبۇن لە دوورەوە کاريان دەكىد، مانگانه چەندان جار كۈ دەبۈيىنەوە، بىنچىكە لەۋەيش لەرىيى ھەگبەئى ئىلەكترونى و قىسەكردىنى تەلەفۇنەوە، پەيوەندىيمان ھەبۇو.

ئەوە رېڭەيەكى ناياب و جوان بۇ بۇ رېتىدان بە ھەمووان تا زىادتر بە توانست بن و، تەركىزىيان لەسەر کارەكەيان بىت.

بەلام لە بەدبەختىدا، ئەم شىوازە كەلىنى خستە بەریوەبرىنەكەوە. بە تىپەرىنى كات، من و بەریوەبەرىكى دىكەي تىمىنەكەمان، تىپىنەمان كرد، يەكىن لە كاراترين ئەندامىمان، خەرىكە خاوهخاوبىيەتى و تاقەتى لە كارەكەي نەماوه، نە گەرمۇگۇرى، نە ھەولى زىادتر كە پىشىر پىنى ناسرابۇو.

لە كۆبۈونەوەيەكى دووقۇلىيىدا لەگەل بەریوەبەرى ئەو ئەندامەماندا، گوتوبىيژىكمان كرد، داخۇ پىۋىستە وازى لى بەھىنەن و لە كارەكەي دوورب خرىتەوە؟ ئەوە چىيە رووى داوە؟

كەسمان وەلامەكەيمان نەدەزانى.

درەپىكىردىنى راستىيەكە: كەم و كۈرىي لە پەيوەندىيەكەنەن كىزدەيدا لەدواي چەند دانىپىشىتىك و خستە بەزىباسى مەسىھەلەكە، ھەزىز دووكىمان لەوە بىنالىغا بۇوپىن، كە لە پەيوەندىيمان لەجەلەيدا، شىكسىتمان ھېتىا، ئۇو، ئەوە چەند مانگ تىپەرىوە، ھەر بىرمان نايەت كەي قىسەبەكمان لەگەلدا كىزدەيت!

بە تىپروانىن لە مەسىھەلەكە، درەكمان بەوە كىزد، ئەو بەرەوپاشچۈونەي لە كارەكەپىدا، لەوانەپە تەۋپىدا بە ھەلىقى ھەلەي ئىمەوە بۇوبىت. يەكسىر

په یوهندیم پیوھ کرد، دانیشتنیکی دووقولیم له گه لدا پیکخست، ئای که
دلخوش بوم ئەو کارهەم کرد.

ھەر کە دانیشتن، يەكسەر داواي لیبوردنم لى کرد، چونکە ماوهەبى
بۇو په یوهندیم پیوھ نەکردىبوو، پاشان كەوتىنە باسکردنى خراپبۇونى
بەجىگە ياندنه كەى.

لەو كاتەدا، هەستم کرد گرینگىپىدانە كەى خەريكە دەگۈرۈت و
دەيەويت ھەندىك پىوشۇيىنى نوى لە كارەكەيدا بگرىتە بەر. ھەروەك
ئىستە ئامانجى دوورمهوداي بۇ دروست بۇو.

بە خەيالى خۇمان، ئەو ئەركانە گەورەن، بۇ خۇيان ئامانجە كەيانز
بەھىز دەكەن، كەچى بە سەھوودا چووين!

شىئىك زورتر مایەي سەرسوور مانم بۇو، دواتر بۇم دەركەوت، چى
ئاستىك لە گۈرانە كەيدا چووبۇوه پىش. بۇيە دواي دوو كۆبۈنە وەي
دووقۇلى، گويم بۇ شل كرد، ھەندىك گۈرانكارىيى نويمان بېياردا،
وردهورده گەرمىكۈرىيە كەى كەوتەوە دەركەوتىن و، كارەكەى بە
باشى رادەپەرەند.

3 Leadership Stories to help You a Better Manager

www.getlighthouse.com

#٣٥

You can't take any of your good people for granted. You have to make time to check in on them, and assume if there's a problem it could just as much be you causing it as any thing wrong with them. And all it took was making time to listen and take action on what you heard.

ناتوانیت له گه ل هه ریه کیک له کارمه نده باشه کانتدا وا
مامه ل له که بکه یت، ئیدی هیچی ناویت و لیی بگه ریت.
پیویسته کاتیک بق به دوا دا چوونیان دابنیت، گریمانه
ئه و هیش بکه، ئه گهر کیشە یه ک هه بیت، له وانه یه تو
هۆ کاره که ی بیت، ریک هاو شانی ئه و هیه له وانه یه
هه ل له یه کیش له وانه و ه رووی دایت.

لا يمكنك التعامل مع أي من موظفيك الجيدين كأمر مفروغ منه. يجب
عليك أن تخصص وقتاً لمتابعتهم، وافتراض أنه في حال كان هناك
مشكلة، فاحتمال أنك المسبب لها، مساو تماماً لاحتمال أن هناك
خطباً بهم.

چۆن وەلەمانەدانەوەم بۇ پەيوهندىيەكى تەلەفۇنى، شويىنەوارىتىكى
گەورەي بەجى هىشىت؟

پاستەو خۆ بەسەر ئەم چىرۆكەدا تىنەپەرىيوم كە لەبارەي
سەركەدا يەتىيەوەيە، بەلكو لەو كاتەوەي بىستبۈوم، ھەر لە مىشكەمدا
بە ھەلۋاسراوىيى مابۇوھوھ. چىرۆكەكەم لە باوكمەوھ بىستبۇو،
خۇشبەخت بۇوم كە لە بوارەكانى كاركىردن و سەركەدا يەتىدا، ھەم
باوک و، ھەميش پىنيشاندەرم بۇو.

لە كاتى تەلەفۇنكردى بۇ ھەوالپىسىن لەبارەي دواگۇرانكارىيەكانەوە،
ئەو چىرۆكەي بۇق گىپرامەوھ، لە دەمەي ئەو وانەيە فيئر بۇوم،
بەردەوام ھەولۇم داوه ھەمان شت دووبارە بىكەمەوھ، وا ئەمەرۇش بۇ
ئىوهى بەيان دەكەم:

پەيوهندىيە تەلەفۇنىيەكە:

ئەو بۇو رۇزىيەكىان باوكم كۆبۈونەوەيەكى دووقۇلى لەگەل يەكتىك لە
كارمەندە ئافرەتكانىدا ھەبۇو، چەند ئەركىتىكى گرنگىيەن گوتوبىز
دەكەد. گويملى بۇ زەنگى تەلەفۇنەكە لىيىدا.

باوكم خۆى لى كەپ كەد.

دواى ۳ جار، باوكم سەيرىكى كارمەندەكەي كرد و، وتى: بى
زەممەت وەلامىتىكى ئەو تەلەفۇنە نادەيتەوھ؟

كەمېتىك تىاما و، وتى: نا، نا، نازانم ئەو پەيوهندىيە گرنگە يان نا!
قەيچىتكە با چاوهنۇپ بىت. ئەوھى دەزانم ئەم كۆبۈونەوەيە گرنگە، نە
شتىكى دى.

ئەو ئافرەتكە، چونكە زانى ھەلۋىستەكەي مايەي پىزلىكىپان بۇو،
زەردەخەنەيەك سەراپاي گىيانى داگرت و دەم و چاوى گەشاپەوھ،

هەر دوو کیان لە قسە کانى خۆیان بە سوور بۇون و ویستىكى نويۇھ،
درېزەيان پىدا.

3 Leadership Stories to help you a Better Manager

www.getlighthouse.com

What you pay attention to, and how you respond to things matters a great deal to your team. If you meet with your people and let push notifications, texts, IMs and calls constantly distract you, you're telling your team those things are more important than them. When people don't feel valued, they won't trust you, or bother to bring issues to you unless they feel they will get your attention.

ئەوھى بە گرنگىيەوە سەرنجى دەدەيتى و، ئەو رېكەيەي وەلامى شتەكانى پى دەدەيتەوە، بۇ تىيمەكتە گرنگن. ئەگەر لەگل كارمەندەكانتدا كۆ بۈويتەوە و، وازت لە ئاگاداركردنەوە كان و نامە و ئەپەكانى قسەكردن هيئنا و، وەلامى تەله فۆنت نەدایەوە، ئەوھى بە تىيمەكتە دەلىت: ئەوان لەو شتانە گرنگىرن، چونكە كاتىك هەستيان كرد رېزلىيگىراو نىن، ھەرگىز متمانەت پىناكەن، يان ھەرگىز خۇيان ناخەن بەر ئەو ناپەحەتىيانە، بۇ ئەوھى شتەكانى پىشان بىدەن، مەگەر ھەست بىكەن تو گرنگىيان پى دەدەيت.

ما تعيره انتباحك، والطريقة التي تستجيب بها للأمور، تعنى الكثير بالنسبة إلى فريق عملك. إن اجتمعت مع موظفيك، وتركت الإشعارات والرسائل النصية ورسائل برامج المحادثات والمكالمات تصرف انتباحك باستمرار، فأنت تخبر فريقك بأن هذه الأمور أكثر أهمية منهم. عندما لا يشعر الأشخاص بأنهم مقدرون، لن يثقوا بك، أو لن يكلفو أنفسهم عنا، عرض الأمور عليك، ما لم يشعروا بأنهم سيحصلون على اهتمامك.

قۇناغەكانى دانوستان

چەندان شىوازى ديارىكراو لە دانوستان بەكاردەھىتىن، بۇ نموونە: لە كاروبارەكانى نىودەولەتىدا، لە سىسەتمى ياسادارپىزىدا، لە كاروبارەكانى حکومەتىدا، لە ناكۆكىيە پىشەسازىيەكان و لە پېوهىندىيەكانى خىزانىدا.

بە هەر حال، دەتوانىت فىرى كارامەيىه كانى دانوستان بىت و، لە چەندان بوارى جودا جودادا وەكارى بخەيت، چونكە بۇ ھەر ناكۆكىيەك لەنیوان تۆ و خەلكانى دىكەدا، دارايى سوودى زورە.

قۇناغەكانى دانوستان:

بۇ ئەوهى ئەنجامىيکى باش بەدەست بھىنەت، پىۋىستە رەچاوى رېيازىيکى رېكۈپىك بکەيت. كردى دانوستان ئەم قۇناغانەي خواردوھ دەگرىتەوھ:

۱- ئامادەكارىيى:

پىش دانوستانەكە، ھەر دەبىت شوينكاتەكە ديارىيى كرابىت، تاكۇ گوتوبىزى كىشەكە تىدا بكرىت، ئەوهىش ديارىيى بكرىت داخىز كى ئامادە دەبىت؟

كاتەكە سنوودار بكرىت، باشتىرە، بۇ ئەوهى ناكۆكىيەكە درېزە نەكىشىت. بۇ نموونە: لە بوارى پىشەيىدا، كە ياسايى دامەزراوەكەت دەگرىتەوھ: يارمەتى كى دەدرىت؟ كەنگى ھەستيان كرد يارمەتىيەكە بەس نىيە؟ بىنچىنەي ئەو رەتكىردنەوەيە چىيە؟ لەوانەيە دامەزراوەكەت ھەندىيەك سىاسەتى تايىبەتى، دەتوانىت پشتىيان پىتىبەستىت.

۲- گوتوبىزىكىرنە:

ههريهك له ههربدوو لايهنهكه، له ديدگهئ خويانهوه و، بهپيچ
تىگهيشتنى خويان، بابهتهكه دەخنهپوو.

ئەم كارامەييانه پىكھىنەرى قۇناغەكەن: خستەپووى پرسىارەكان،
گوئيلىگرتنىان و پوونكردنەوهيان.

هەندىك جاريش نووسىنەوهى تىبىنېيەكان له گەرمەى گوتوبىزدەكىدا،
خراب نىيە، چونكە لهوانەيە خالەكان پىويستىيان به پوونكردنەوهى
زىادتر ھەبىت.

ھەروهك گوئىگرتنىش بايەخى لهوانەي پىشىو زىادتر ھەبىت، ھېچ
كەمتر نىيە، جارى وا ھەيە ئاگرى ناكۆكىيەك گپ دەستىنەت و، ھەلە لە
دەربىرپىدا دېتە گۆپى و، كەس گۈئ لە كەس ناگرىت، ئى خۇھەر
دەبىت ھەلى يەكسان به هەربدوو لا بىرىت، بۇ ئەوهى بارى سەرنجى
خويان بخنهپوو.

٣- پوونكردنەوهى ئامانجەكان:

پىويستە له كاتى گوتوبىزىكىردىدا ئامانجەكان و ديدگەئ خويانه
پوون بىرىنەوه. باشتريش وايە بهپىسى گرنگى و لهپىشتربۇونيان،
مەسەلەكان تاۋوتوى بىرىن.

بە زۇرى لهو پوونكردنەوانەوه، دانوستان يان ديارى دەكىيت، يان
دادەپىزىرەت، ئەگەرنا، لهوانەيە به ھەلە لېكدانەوه بىتە مەيدان.

٤- دانوستان بۇ گەيشتنە به ئەنجامى قازانچ - قازانچ:

بۇ ئەوهى هەريهك له دوو لايهنهكه، ھەست بىكەن شتىكى باشيان
دەستكەوتتووه و، ديدگەيان لەبەرچاولىغىراوه.

ئەو ئەنجامەئ قازانچ - قازانچ، باشتريين دەرەنجامە، كەچى ھەمۇو
جارىكىش مەرج نىيە بىتەدى، وەلى دەبىت ئەوه كۆتا ئامانچ بىت.

لەم قۇناغەدا، پىشنىارەكان بۇ ستراتېزىيەتەكانى بەدیل، دەبىت لە بەرچاو بگىرىن، چونكە بە زۆرى ئەو پىكەپىشتنانە دەبنە لەبرىيەكى ئەرىئى و، سوودىيان بۇ ھەردۇو لا دەبىت.

٥- سازان:

دەگۈنجىت بە وەرگىرنى دىدگەى ھەردۇو لايەنەكە و، بەدىيەتىنانى بەرژەوەندىيەكانىان، سازان پىك بەھىنرىت. پىويسىتە ھەموو ئەوانەي سازانەكە دەيانگىرىتەوە، بە گىانى ليبوردن و بە بىرىكى كراوهەوە لەبەرانبەرەكانىان بنقۇن، تاكو بە چارەسەرىتكى وەرگىراو بگەن. دىسان ۋوونكرىدەنەوەي ئەو سازانە بۇ ھەردۇو لا گرنگە، بۇ ئەوەي بىزان بىيارى چى دراوه؟

٦- جىيەجىئىرىدىنى كۆمەلېك پىوشۇين:

لە سۆنگەى سازانەكەوە، پىويسىتە دواتر كۆمەلېك پىوشۇين بۇ جىيەجىئىرىدىنى بگىرىنە بەر و، بىيارەكە سەر بگرىت.

شىكتەھىنان لە گەپىشتن بە سازان:

لە حالەتىكدا ئەگەر كردى دانوستانەكە شىكتى هيئا و بە هىچ سازانىك نەگەپىشتن، پىويسىتە خشتەي كۆبوونەوەيەكى دىكە دابنرىت، نەبادا لايەنەكان بکەونە نىو زەلكاوى چەلەحانىيەكى بى ئەنجامەوە و، كات بەفيرق بدهن و، ھەلى پىكەپىشتن لە داھاتوودا لەباربەرن.

لە كۆبوونەوەكەى دواتردا، پىويسىتە دووبارە قۇناخەكانى دانوستان دابپىزىرىنەوە، ھەر بىرۇكەپەكى نوئى، يان پىشنىارييکى تازەيش لە بەرچاو بگىرىن.

دەكرىت ئەم جارهيان لەبرىيەكى باش پەۋزىزىتەوە، يان كەسىكى دىكە بەھىنرىتە نىو مەيدانەكەوە و، بکەپىتە بەينەوە.

دانوستانی نارپه‌سمی:

ههندیک حالت هن پیویسته دانوستان به شیوه‌یه کی نارپه‌سمی بکریت، ئه و کاته، ئه گەر راجیاییه ک هەبۇو، دەکریت بە و قۇناغانه‌ی دانوستانی رەسمىدا نەرۋىن.

كەچى هيىشتا بىرخستنەوەي ئه و خالانه‌ی دانوستانی رەسمى، هەر سوودى خۆيان هەيە و، بۇق هەلۈيستە نارپه‌سمىيە كانىش هەر دەگونجىن.

What is Negotiation?

www.skillsyouneed.com

During a negotiation, it would be wise not to take anything personally. If you leave personalities out of it, you will be able to see opportunities more objectively.

Brain Koslow

لە گەرمەی دانوستاندا، دانایی ئەوهىھ ھىچ شتىڭ وەکوو شەخسى وەرنەگرىت. ئەگەر شتە تايىەتىيەكانت خستنە لاۋە، رېئى تىدەچىت لە بىنىنى ھەلەكاندا زىادتر بابەتىيانە بىت.

أثناء التفاوض من الحكم ألا تأخذ أي شيء على محمل شخصي. إذا تركت الأمور الشخصية جانباً، من المحتمل أن تكون قادراً على رؤية الفرص ب موضوعية أكبر.

چييه تيمىكى كاركردى ناوازه جيا ده كاته ووه؟

له ده يهى را بردودا، كومپانياي گوگل دهيان مليون دوالرى له ودا سەرف كردووه، تا لىكۆلىنه وھ لە هەموو لايەنەكانى ژيانى كارمهندەكانىدا بکات، هەر لە باشترين سيفەتە وھ بىگرە، كە لە بەرپۇھ بەرەكاندا هەن، تا بە ژمارەي ئەو ژەمانەي كەسانىكى دياريكراو دەيخۇن، دەگات. چونكە ئەو كاتە دەويىست بزانىت چۈن تيمىكى نموونەيى پىك بەھىت؟

بەرپۇھ بەرانى جىبەجىكار، زۇر بە جددى تىكەلەيەكى نموونەيىان بۇ پىكىھىنانى تيمىكى ناوازه، دروست كرد. بروايان وا بۇ پىكىھىنانى وەها تيمىك، يانى كۆكردنە وھى باشترينە كان، ئى ئەمەيش كارىكى گرنگ بۇو، نەك گالتەي مەدالان!

له سالى ۲۰۱۲ دا، كومپانياكە پرۆژەيەكى بە ناوى: "پرۇژەي ئەرسەتو" جىبەجي كرد، كارەكە چەند سالىكى خايىاند، سەدان ديمانەي لەگەل كارمهنداندا لەخۇ گرت، بە شىكىردنە وھى داتاي زىادتر لە ۱۰۰ تىمى چالاکى نىو كومپانياكە هەستان.

له ۱۸۰ تىمى نىو كومپانياكەيان كۆلىيە وھ، ئەو هەموو داتا زۇرەي رەوهەلى كارمهندان، هيىشتا بە ئەنجامىكى نەگەياندن كە ئەو هەموو شىوازه تىكەلكرداوانە و كارامەيىه كانىيان، جياوازىيەك بەھىتىه گۇرپى، وا دياربۇو ئەو بەشەي كە پەيوەست بۇو بەوهى داخۇ "كەسەكان كىن" لە هاوكىشەكەدا، گرنگ نەبۇو. ئەوە قسەي عەبىر دىوبى بەرپۇھ بەرى بەشى شىكىردنە وھى كەسىتىيەكان بۇو، لە كومپаниاكەدا.

وەلى لە كوتايىدا، ئەو هەموو كۆمەلە داتايانە بەو ئەنجامە گەشت، كە پىشىر بەرپۇھ بەرانى بەتوانا پىسى كەيشتبوون، لە باشترين حالەندىدا

ناکه جیاوازیی ئەوھ بۇو، كە ئەندامەكان رەچاوى يەكدىيان دەكىردى،
گرنگتر لەۋەيش، ئەوھ بۇو گوتىيان لە يەكترى پادەگرت.

مات ساكاجۇچى كە بەرپىوه بەرى پرۇزەيەك بۇو لە گۆڭلە، سوور
بۇو لەسەر ئەوھى ئەنجامەكانى "پرۇزەي ئەرسىق" جىئېجى بىكەت،
ئەوھ بۇو تىمەكەي خۆى لە بارەگايى گۆڭل بىردى دەرھوھ، بۇ ئەوھى
بۇيان ئاشكرا بىكەت، دەيەۋىت پېشىننى نەخۇشىي شىئرپەنچەي بۇ
بىكەن. گەرچى لە سەرەتادا ھاوارپىيانى بىدەنگىيان لەو بارەيەوھ
ھەلبىزاد، بەلام وردەوردى كەوتتە باسى چىرقەكانى خۆيان.

ھەر وا بەو شىئوھىيە و، لە قۇولايى سەتراتىئىيەتەكەي
ساكاجۇچىيەوھ و، لە دۆزىنەوەكانى گۆڭل خۆيەوھ، چەمكى:
"دلىيى دەرروونى" سەرى دەرهىتىا، كە مانايى وايە: ئەندامانى تىمەكە،
پىكەوھ بىرواييان وايە، لە مەترسىيەكانى ھەلسوكەوتە شەخسىيەكان،
پارىزراون.

بۇيە ئىستە كۆمپانىاي گۆڭل "دلىيى دەرروونى" لە نىو گرنگترىن ئەو
ھۆكaranەدا پۇللىن دەكەت، كە بۇ پىكەتىنانى تىمىكى سەركەوتۇو
پىويسىتن.

7 Stories That Prove The Importance of Teamwork

www.scoro.com

#۳۸

The best teams are mindful that all members should contribute to the conversation equally, and respect one another's emotions. It has less to do with who is in a team, and more with how members interact with one another.

ئەندامە باشەكانى تىمەكان، درك بەوه دەكەن پىويستە
ھەموو ئەندامان لە گوتوبىيىزەكاندا بە يەكسانى بەشدار بىن
ھەروھك پىويستە رېز لە ھەست و سۇزى بەرانبەرەكانيان
بىگىن. مەسەلەكە، زۆر پەيوەندىيى بەوهۇدۇھ نىيە، ئەوانەي لە^١
تىمەكان دان كىن؟ بەلكو بەوهۇدۇھ بەستراوھ، كە ئەندامەكان
چۈن چۈنى لەگەل يەكدىدا ھەلسوكەوت دەكەن؟

أعضاء الفرق الأفضل يدركون أنه ينبغي أن يشارك جميع الأعضاء في
الحوار بالتساوي، وينبغي أن يحترموا مشاعر بعضهم البعض. ولا ينبع
الأمر بشدة بمن في الفريق، وإنما يتعلق أكثر بكيف يتعامل أفراد الفريق مع
بعضهم.

رۇزىكىان دىدارىكى دووقۇلۇم لەگەل يەكىك لە ئەندامانى تىمەكەدا
ھەبۇو، پىسى وتم: چەند ئامانجىكى پىشەيى نويم ھەيە. دەيويست
پەكسەر رۇو لە ئاراستەيەكى تەواو جىا بىكەت، لەبرى ئەوهى پەرە بە
كارە بازىرىغانىيەكان بىدات - كە پىشەكەي ئىستەي بۇو - دەيويست
بىتت بە بەرپىوهەرە بەرەمەيتان.

ئەو ھەوالەي ھەم كتوپر بۇو، ھەميش دوودلى كىردىم، لەبەر ئەم
ھۆيانە:

- ١- ئەو دەستىكى بالاي لە پەرەپىدانى كارەكاندا ھەبۇو.
- ٢- ئىمە پىيوىستانان بە داھات و ئەو ھاوبەشىيانە ھەبۇو كە لە ماوهى
كاركىردىدا، پىكى ھىنابۇو.
- ٣- لە بەرپىوهېرىنى بەرەمدا، ھىچ پەلەيەكى دامەزراندىمان بۇ ئەو
نەبۇو.

ئەو يەكىك بۇو لە باشتىرينى كەسەكانمان، ئى رۇونە، خۆ شىت
نەبۇوين لە دەستى بىدەين! بە ھەر حال، دىاربۇو زۇر بە توندى
مەسەلەكەي وەرگرتىبوو، بە تەواویسى بىرى لى كردىبۇوه، ھۆكاري
لۇزىكىشى بۇ ئەو گۈرپانكارىيە ھەبۇو، جا ئىمە پالپىشتى بىن يان نا،
ئەو ھەر لەسەر راى خۆى سوور بۇو!

بۇيە، لەبرى ئەوهى ھەول بىدەم قەتاعەتى بىن بىكم ئەو كارە ناكىت،
بېپيارم دا بىكەت، بەلام چۇن و بە چ مەرجىك؟

پىم وت: ئەگەر لەسەر كارە ناوازەكانى لە پەرەپىدانى كارەكاندا
بەردەۋام بىت، دواتر يارمەتى دەدەم بۇ كە چۇن چۇنى بىتتە

بېریوھبەری بەرھەم. (تىپىنى: پىش ئەۋەھى پەرقۇزەيەكى نەخوازراو ئەنجام بىدەم، منىش بەریوھبەری بەرھەمەتىنان بۇوم).

لە سەرەتەدا، لەو دەترسام گرینگىپىيدانەكانى بىڭۈرىت و، واز لە رۆلە پىشەيىھەكى خۆى بەھىنەت، دوودل بۇوم لەبارەي ئەو ھاندانەي كە پىشكەشم كرد بۇ بەریوھبەردى بەشى بەرھەمەتىنان، لە دلى خۇمدا دەموت: نەبادا ئەو ھىوايە لە كارى پەرھەپىدانى كارەكاندا، كە ئىم، پىۋىستمان بۇو، دووربىكەۋىتەوە.

ئاي چەند ھەلە بۇوم!

لە راستىدا لەدواى ئەو گوتوبىزەمانەوە، ئەوپەری تواناي خۆى خستە كەر و، ھەرچى پىكرا، قوسۇورى نەكىد، لەو ۸ مانگەدا، كارىنى خەيالى ئەنجامد!

3 Leadership Stories to help you a Better Manager

www.getlighthouse.com

#۳۹

Most of your team members will want to grow in ways that align with their current job or a promotion they want. As a manager, supporting them often takes you very little time and can really pay off in their morale and motivation.

له داهاتوودا زۆربەی ئەندامانى تىمەكەت حەز بە بەرھۇپىشچۇون دەكەن، بە رېيگەيەك لەگەل كارەكەي ئىستەياندا ويىكىيەوه، يان پلەبەرزىرىدىنەوه يەك كە دەيانەۋىت بە دەستى بەھىن. تۆيش وەکوو بەرئۇھەرئىك، بە زۆرى پالپىشىيەكەت بۇ ئەوان، كاتىكى كەمتلى دەگرىت، بەلام له راستىدا بەرووبۇومەكەي، له بەرزبۇونەوهى مەعنەويات و گەرمۇڭۈرىيەكەياندا دەچنىتەوه.

سيرغب معظم أعضاء فريقك في التطور بطريقة تتماشى مع أعمالهم الحالية أو مع ترقية ي يريدون الحصول عليها. وأنت كمدير، غالباً ما يأخذ دعمهم منك وقتاً قصيراً للغاية، ويمكن حقاً أن يؤتى شماره ازدياداً في معنوياتهم وحماسهم.

ئایا مندالله‌کانت ئاما‌دەبۇونى تۆيان دەویت، يان دیارييەکان؟

لە جەڙندا چى بۇ مندالله‌کانت دەكپيت؟

لەگەلىاندا دەبىت، يان دیاريييان بۇ دەكپيت؟

ئایا ئەۋەپى ھەولى خۆت ناخەيتە گەر، بۇ ئەوهى يارىيەكى گرانبەها،
يان ئامىرىيکى دىاريىراويان بۇ بکپيت؟

ئایا ھەستى تاوانبارى داتناڭرىت، كە بە درىڭايى ئەم سال، كەمتر
گرنگىت بە مندالله‌کانت داوه، بۇيە ھەرچى بخوازن، بۇيان دەكپيت؟

ئایا شتى زۇر بۇ خۆت ناكپيت، تاكو ئەو بۇشايىيە ئىزىانت پەر
بکەيتەوه، ھەست ناكەيت ناچارىت ھەمان شت لەپىناوى مندالله‌کانتدا
بکەيت؟

يان لەم پشووهدا كاتى خۆتىان پى دەدەيت و، ئەوهى شايەنیانه،
بەدياريييانه و دادەنىشىت؟

Did your kids Want Presents or Presence?

www.betterlifecoachingblog.com

#٤ .

As a parent, you must increase socialization skills in your children so that they will feel motivated enough to mingle with others.

Marvin Ryan

وھکوو باوکیک پیویسته کارامهییه کۆمەلایه تییە کان لای مندالە کانت بەھیز بکەیت، بە شیوهیەک وايان لى بکەیت، هەست بە گەرمۇگۈرۈيەک بکەن، كە بۇ تىكەلاؤ بۇون لەگەل ئەوانى دىكەدا، بەسیان بیت.

كوالد، عليك أن تعزز المهارات الاجتماعية لدى أطفالك، بحيث يشعرون بالحماس بما يكفي للاختلاط مع الآخرين.

وشهکانت دانایانه ههلبژیره

ئۆبالى بە ملى ئە و كەسەي گىرپايمە وە:

رۇزىك لە رۇزان پىرەمېرىدىك ئە و قىسلۇكەي بلاو دەكردەوە، كە
گوايمە دراوسيكەي دزە، بەو ھۆيە وە گەنجهى دراوسيي گيرا.

دواي چەند رۇزىك بىتتاوانى گەنجهكە سەلمىنرا، دواتر ئازاد كرا و
رۇوي كردەوە مال، بەلام ئە و سووكايەتىيەي وەكۈو گرىيەك، ھەر لە^{لە}
دلدا مابۇو. بۆيە سكالايمەكى لەسەر پىرەمېرىدەكە تۆمار كرد، سا بەلكو
تۆلەي ئابپرووي تكاوى خۆى بکاتە وە!

لە دادگا، پىرەمېرىدەكە بە قازى وە: قىسەكەنام تەنيا چەند
پۇونكىرنە وە يەك بۇون و كەسيان ئەزىيەت نەداوە.

قازى پىش ئە وەي بىريارى كۆتايى بىدات، هاتە وەلام: هەموو ئە و
قسانەي كردووتىن، بىياننۇو سەرەوە و دواتر كاغەزەكە بىرىنە، لە
پىگەي گەرانە وە تدا بەرەو مال، وردىكە كاغەزەكان پەرشوبلاو
بکەرەوە، پاشان سبەي بۇ دوا بىريار، لىرە چاوه نۆرەتىم!

رۇزى دواتر قازى بە پىرەمېرىدەكەي وە: پىش ئە وەي بىريارەكەت
بەسەردا بخويىنمە وە، بىرق و ئە و وردىكە كاغەزانەي دوينە
پەرشوبلاوت كردنەوە، كۆيان بکەرەوە.

پىرەمېرىد وە: بۇ بە سۆپەرمانم دەزانى جەنابى قازى، خوا دەيزانىت
با بەرەو كويى فراندوون!

قازى وە: هەر بەو شىوھىيە، قىسەكەرنىك، تۆمەتىكى سادە، ئابپرووي
كەسيك دەبات و، دواتر كەعبەيش بە كۆلەيدا بىدات، كەس بىرواي ھى
ناكات!

پیره میزدگه هستی به توانه کهی کرد و، دوای لیبوردنی کرد،
به لام دوای چی؟

Choose Your Words Wisely

www.moralstories.org

#٤١

Don't be malignant or blame anyone without knowing the fact or a truth.

Your words may ruin someones reputation without any fault of theirs.

کەسیکى دلگرمى مەبە، يان بى ئەوهى راستىيەكان
بزانىت، لۆمەى مەكە، لەوانەيە ئەو قىسىمەي تۇ،
ئابرووى كەسیك بىرۇشىنىت، كە چەند گورگەكە
دەستى لە خويىنى يوسفدا هەبوو، ئەويش هەر ئەوهندە!

لا تكن خبيثاً أو تلم أي شخص دون معرفة الواقع أو الحقيقة، فقد
تشوه كلماتك سمعة شخص ما دون أن يكون قد ارتكب خطأ.

سەقفييک بۇ خەونەكانى مىنداڭە كانت دامەنى

مايدىنى كورم كە ۱۰ سالانە، دوانىوھەرقى دويتى پىسى وتم: كە ناتوانىت بگاتە ئاستى پىشەگەرەكانى توبى پىنى ئۇستورالى!

بە شانا زايىھەكە وە لىنم نۇرى و پىنم وت: لىمان بىگەرى با هەر لە ئىستە وە نوقلانە بۇ داھاتوو لىنەدەين و، ئامانجەكانمان قەتىس نەكەين، تا ئەو كاتە خوا خۇرى دەمېتىت و مولكى! دەى كورم ھەستە با دەست بە راھىنانەكان بىكەينەوە، دۆم بە دانىشتن مالى و يېرانە!

لەوانەيە كورپەكەم بە ئاستى پىشەگەرەكانى توبى پىن نەگات.

لەوانەيە واز لەو خەونەي بەھىنەت و، مەلى خەيالى بەرەو لايەكى دىكە پەرواز بکات.

لەوانەيە هەرگىز ئەو ھەولەي پىنويسە بۇ گەيشتن بەو ئاستە، نەيدات، يان ئەو بەھەرەيەي نىيە و تەواو!

لەوانەيە پۇوبەرۇمى پىنگانىك بىيىته و، مجرۇمى بکات.

وەلىن ھەرگىز سەقفييک بۇ ھىۋايمەت و چاوتىپەنەكانى نەك ھەر ئەم، بەلكو بۇ مىنداڭەكانى دىكەيشم دانانىيم!

ئەركى من ئەوهىيە لە فريندى يارمەتىيان بىدەم، نەك پەر و بالىان بىكەم! ئەو بۇ جارىكىان دىدارىتىكى گۇردىن سېسسى پالەوانى ماستەرزى ئەمرىكىم خويندەوە، كە يەكىنەكە لە ئەگەرەتلىن پالەوانىتىيەكانى پىشەگەرەكانى گۆلۈف، ئەو لە دىدارەكەدا ئامازەي بەوه كرد، كە ئامانجى ئەوهىيە رۆزىك لە رۇزان بىۋايمەتە پالەوانى خولىك و، ئەو خەونەي بەھاتايەتە دى، ھېشتا تەمەنى ۱۴ سال بۇو.

پىوهى دياربۇو، كە بىرۋايى وايە دەتوانىت ئەو ئامانجە وەدى بەھىنەت.

کاتیک گه یشتمه سهرا باسی خیزانه کهی و ئه و تیپهی که پالپشتى دهکەن، روون بwoo که دهیانه ویت له سهرا خوراگرییه کهی بەردەرام بیت، هەرچییه کیان پىن کرابیت، بؤیان کردىبوو.

بەلنى، لە ئەمرۇدا گئوردن خاوهنى جله سەوزەکەی ماستەرزە، ئەو جلهى کە تەنیا بە براوهى پالەوانىتىيەکە دەدریت، ئەو دووھم كەسى كەمته منه کە ئەو پالەوانىتىيەی بىرىتەوه.

نازانم مندالەكانم لە ژیانى داھاتوو ياندا چى دەكەن و چىش ناكەن، ئەوھ كەيفى خۆيانە، بەلام دەمەويت بېم بەو كەسەی کە هانىان دەدات، ئىلها مىان پىن دەبەخشىت، دەستخۆشىيانلى دەكەت، بۆ ئەوهى بە بەرزترین پله بگەن، نەك بېم بەو كەسەی کە بە چاۋىيىكى سووکەوه لىيان بنۇرم، يان لە بەرانبەر خەونە كانىياندا بېم بە مۆتكە و خەويانلى بىزىرىنم، چى دەبىت ئەگەر بە دلى خۆيان بىزىن؟ خۆ دنيا كاول نابىت!

Don't Cap the Dreams of Your Kids

www.betterlifecoachingblog.com

#۴۲

Parents with their words, attitudes, and actions possess the ability to bless or curse the identities of their children.

Craig Hill, The power of a parents blessing.

داییا به کان به قسه کانیان، به هه لسوکه و ته کانیان و به
کرد و ه کانیان، تو انای ئه و هیان هه یه، که بینه
به خشیک بق منداله کانیان، یان بین به ملوزمیک و
یه خه یان به رنه دهن.

تۇ لەگەل كىدایت؟

نووسىنى: دارن پۇك

لەم سەردەمى زانىارىيەى كە تىيدا دەزىن، وادەردىكەۋىت ھەموو
كەت ئامادە بىن، بە شىوه يەك دەكرىت لەپىي ھەگبەى ئىلاكتەرقۇنىيەو،
يان لە پىي فەيسبووك و توپتەرەو، يانىش لەپىي مۇبايلە كانمانەو،
لە ھەر كۈى بىن، بىدقۇزلىقىنەو!

بەلام ناكرىت لەگەل ھەموو كەسىكىشدا ھەر ئامادە بىن، ھەر
چەندىش بمانەۋىت وابىن، ھېشتا ناتوانىن.

وا بەردەوامىش ھەولى ئەوھمانە، سەيرە!

ھەول دەدەين گرنگى بە ھەموو شتەكان بىدەين، كەچى كاتىك يەكىك
لەو ھۆكارانەى باسکران، سەرنجمان بەلائى خۆياندا رادەكىشىن، ئەو
كەت ناتوانىن گرنگى بە فلان كەس يان فيسار كەس بىدەين.

تۇ لەو كاتەدا كە قىسە دەكەيت و مۇبايلەكەت ھا بە گۈيتەو، يانى
لەگەل ئەو كەسەدا نىت كە لەبەرانبەرتە!

يان ئەگەر لە فەيسبووكدا بگەپىت، يانى لەگەل ھەموو ئەو كەسانەدا
نىت كە كۆبۈونەوەي تەلەفۇنىتان ھەيە.

ئەگەريش لە مالەوە سەرقالى نامەكانى ناو ئىمیلەكانت بىت، يانى
لەگەل خىزان و مندالەكانتدا نىت.

ھەندىك جار لەبارەي ئەوھى لەگەل خەلکىدا بىن، ھەست بە دوودلىي
دەكەين، بەلام ئەوھى زىادتر راپام دەكەت، ئەو كەسانەن كە لەگەل ياندا
نىن، چونكە بە زۇرى حەز دەكەم لەگەل ياندا بىم!

ئايان تؤيش لهگەل گرنگترىن كەس لە ژيانىدا، لهۋى نىت و، رېت داوه زىادتر لە پىویست لهگەل كەسانى دىكەدا بىت، سەيرە، وەكىو دەلىن:
لهۋىم و لهۋىش نىم!

Who Are You Unavailable To?

www.betterlifecoachingblog.com

#٤٣

It takes discipline not to let social media
steal your time.

Alexis Ohanian

مه سهله که خوّهه لسووراندنی دهويت، بق ئەوهى رېنگە بە¹
تۆرە كۆمەلايەتىيەكان نەدەيت، كاتت لى بىزى!

يتطلب الأمر الانضباط، كي لا تسمح لمواقع التواصل الاجتماعي، بأن
تسرق وقتك.

كتىب مه خوينه ره وه!

پوونه که كتىب سه رچاوه‌ی زانيارى و، هه مبانه‌ی پر له ئەزمۇون و،
چارق‌که‌ی پر له دانايىه، چاوه‌گه‌ی هزر و داهىنانى كه سانى بە توانا و
داھىنە رانه.

بەلام كتىب جەسته يەكى بىيگىان و، بزوئىنە رېكى بىبەنزاينە، پىويسته
ئىمە رەحى بە بەردا بکەين و، لە ژيانى رۆزانە خۆماندا،
ئامۇزگارىيە كانى جىيەجى بکەين، بىكەين بە چرا و پىي تارى ژىنمانى
پى رۇوناڭ بکەينە وە.

كتىب نايەتە قسە و، هەلە و كەموكۇرىيە كانمان بە گويدا بدت، ئە و
نەريتى وايە بىىدەنگە و، بە شەرمە وە باسى ناشىرينى و
ناتەواوييە كانمان بۇ دەكەت، ئى چى بکات، خۆ هاوار ناكات! ئىمەين
دەبىت لە چىرپەي و تە جوانە كانى تىبگەين، ئىمەين پىويسته
رېبەدىيە كانى پيادە بکەين!

ئىمە وەكۈو پىرەمېرىدىكى نابىنائىن و، ئە ويش وەكۈو مندالىكى قشتۇكە
دەستمان دەگرىت و، لە جادەي نەزانى و بە دخووېي دەمانپە رېنىتە وە!
باشە لە وە زىادتر چى بکات؟

وەلى هەندىك جار لە لىوارى جادەكەين و، مندالە ژيرق‌کە كەيش
دەيە ويىت دەستمان بگرىت، كە چى خواوراستان مل دەنئىن و، دەستى
ناگرین!

ئەگەر وا تىكەيش تۈۋىت كاغەزىكى وشك و بىيگىان، موعجيزە
دەخولقىنىت، هەلەيت، ئەگەريش دەتە ويىت تەنیا خويندنە وە ژيانى
بگۇرپىت، دىسان هەلەيت! ئەدى چى؟

بخوینه‌رهو و، چاوت بکه‌رهو، بخوینه‌رهو و، له دنيا وردبه‌رهو،
بخوینه‌رهو و، حالی به، بخوینه‌رهو و، تیهزره، بخوینه‌رهو و،
هه‌لبسه‌نگینه، بخوینه‌رهو و، هه‌لبژیره، بخوینه‌رهو و، بزانه بو تو
گونجاوه؟ بخوینه‌رهو و، بنوره بزانه ژینگه‌که له باره؟ بخوینه‌رهو و،
بزانه کاردانه‌وهی پیاده‌کردنی چی ده بیت؟ بخوینه‌رهو و، هه‌ست
له‌ده‌ورو به‌رت رابگره، بخوینه‌رهو و، له‌گه‌ل که‌سیتی خوتدا
بی‌گونجینه، بخوینه‌رهو و، بقن و به‌رامه‌ی نه‌ریت و دابه‌کانی خوتی
به‌سه‌ردا بر‌ژینه، بخوینه‌رهو و، به تیگه‌یشتی کوردانه لیکی بده‌رهو،
بخوینه‌رهو و، له خزمه‌تکردنی خه‌لکیدا جیبه‌جی بکه!

#٤٤

Books are like stars in darkness night, but
Experiences are like Moon.

كتېيەكان له ئەستىرائى شەۋى تار دەچن، بەلام
ئەزمۇون مانگى تابانە!

الكتب تشبه النجوم في الليلة الظلماء، لكن التجربة تشبه البدر!